

Plan-MER
Bestemmingsplan Buitengebied
Gemeente Mill en Sint Hubert

Colofon

opdrachtgever	: Gemeente Mill en Sint Hubert	
project	: Plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied	
projectnummer	: 70720094	
status	: Definitief	
datum	: 17 januari 2012	
auteur	: Dhr. R. Giepmans	
autorisatie	: Dhr. M.B. van Rijn	paraaf:

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	1
1 Aanleiding en doelstelling.....	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Aanleiding	6
1.3 Doel Bestemmingsplan Buitengebied	6
1.4 Plangebied	7
1.5 Plan-MER	8
1.6 Passende beoordeling	8
1.7 Doel plan-MER	9
1.8 Procedure plan-m.e.r	10
1.9 Opbouw plan-MER	11
2 Beleidskader	12
2.1 Inleiding	12
2.2 Ruimtelijke kaders	12
2.3 Milieukaders	17
3 Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	20
3.1 Inleiding	20
3.2 Huidige situatie	21
3.3 Autonome ontwikkeling	22
4 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied	23
4.1 Inleiding	23
4.2 Voorkeursalternatief	23
4.3 Ontwikkelingen en gevolgen	24
5 Alternatieven.....	25
5.1 Inleiding	25
5.2 Variant A	25
5.3 Variant B	26
5.4 Ontwikkelingen en gevolgen	27
6 Milieueffecten	28
6.1 Inleiding	28
6.1.1 Reikwijdte	28
6.1.2 Detailniveau	30
6.2 Geur	30
6.2.1 Inleiding	30
6.2.2 Aanvaardbaar woon- en leefklimaat	30
6.2.3 Huidige situatie	34
6.2.4 Autonome ontwikkeling	34
6.2.5 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied	35
6.2.6 Variant A	36
6.2.7 Variant B	36

6.2.8	Vergelijking vijf varianten	37
6.2.9	Conclusie	38
6.3	Ammoniak	38
6.3.1	Inleiding	38
6.3.2	Passende beoordeling Natura 2000-gebieden	43
6.3.3	Huidige situatie	43
6.3.4	Autonome ontwikkeling	44
6.3.5	Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied	44
6.3.6	Variant A	45
6.3.7	Variant B	46
6.3.8	Vergelijking vijf varianten	46
6.3.9	Conclusie	47
6.4	Fijn stof	47
6.4.1	Inleiding	47
6.4.2	Huidige situatie	48
6.4.3	Autonome ontwikkeling	48
6.4.4	Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied	49
6.4.5	Variant A	49
6.4.6	Variant B	50
6.4.7	Vergelijking vijf varianten	50
6.4.8	Conclusie	51
6.5	Volksgezondheid	52
6.5.1	Inleiding	52
6.5.2	GES	53
6.5.3	Conclusie	53
6.6	Geluid	53
6.6.1	Inleiding	53
6.6.2	Huidige situatie	53
6.6.3	Ontwikkelingen	54
6.6.4	Conclusie	55
6.7	Verkeer en infrastructuur	55
6.7.1	Inleiding	55
6.7.2	Huidige situatie	55
6.7.3	Ontwikkelingen	56
6.7.4	Conclusie	56
6.8	Water	56
6.8.1	Inleiding	56
6.8.2	Huidige situatie	57
6.8.3	Ontwikkelingen	57
6.8.4	Conclusie	60
6.9	Bodem	60
6.9.1	Inleiding	60
6.9.2	Huidige situatie	60
6.9.3	Ontwikkeling	61

6.9.4	Conclusie	61
6.10	Externe veiligheid	61
6.10.1	Inleiding	61
6.10.2	Huidige situatie	62
6.10.3	Ontwikkeling	63
6.10.4	Conclusie	64
6.11	Landschap en natuur	64
6.11.1	Inleiding	64
6.11.2	Huidige situatie	65
6.11.3	Ontwikkeling	67
6.11.4	Conclusie	67
6.12	Archeologie en cultuurhistorie	68
6.12.1	Inleiding	68
6.12.2	Huidige situatie	69
6.12.3	Ontwikkeling	69
6.12.4	Conclusie	69
7	Vergelijking van de alternatieven	70
7.1	Inleiding	70
7.2	Conclusie	71
8	Mitigerende en compenserende maatregelen	72
8.1	Inleiding	72
8.2	Geur	72
8.3	Ammoniak	73
8.4	Overige	73
9	Leemten in kennis en informatie	74
9.1	Inleiding	74
9.2	Aannames	74
9.3	Mestbe- en verwerking	74
9.4	Natuurbeschermingswet	75
9.5	Verordening Ruimte	75
9.6	Conclusie	75
10	Monitoring en evaluatie	76
10.1	Inleiding	76
10.2	Geur, ammoniak en fijn stof	76

BIJLAGEN

Bijlage 1	Advies Cie-m.e.r. op Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Bijlage 2	Uitgangspunten bij het tot stand komen van het plan-MER
Bijlage 3	Invoergegevens veehouderijbedrijven in huidige situatie plus varianten
Bijlage 4	Kaart geursituatie juli 2011
Bijlage 5	Kaart geursituatie autonome ontwikkeling
Bijlage 6	Kaart geursituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage 7	Kaart geursituatie Variant A
Bijlage 8	Kaart geursituatie Variant B
Bijlage 9	Vergelijking geursituatie 2011 en vier varianten
Bijlage 10	Gegevens Natura 2000-gebieden van Ministerie van LNV
Bijlage 11	Passende beoordeling Natura 2000-gebieden
Bijlage 12	Kaart ammoniaksituatie juli 2011
Bijlage 13	Kaart ammoniaksituatie autonome ontwikkeling
Bijlage 14	Kaart ammoniaksituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage 15	Kaart ammoniaksituatie Variant A
Bijlage 16	Kaart ammoniaksituatie Variant B
Bijlage 17	Vergelijking ammoniakdepositie (stikstof) op Wav- en Natura 2000-gebieden
Bijlage 18	Kaart fijn stof situatie juli 2011
Bijlage 19	Kaart fijn stof situatie autonome ontwikkeling
Bijlage 20	Kaart fijn stof situatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage 21	Kaart fijn stof situatie Variant A
Bijlage 22	Kaart fijn stofsituatie Variant B

Samenvatting

Inleiding

De gemeente Mill en Sint Hubert bereidt momenteel een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied voor. Het doel van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied Mill en Sint Hubert is het bieden van een actueel, eenduidig, toegankelijk, uitvoerbaar en handhaafbaar planologisch - juridisch kader voor het buitengebied van de gemeente. Of simpel gezegd: het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen en tegengaan van ongewenste ontwikkelingen.

Voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied geldt de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport (plan-MER). Op grond van artikel 7.2 en 7.2a Wet milieubeheer geldt deze plicht namelijk voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige besluit-m.e.r. plichtige of besluit-m.e.r.-beoordelingplichtige activiteiten en/of;
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Het plan-MER beschrijft de *redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen* die naar verwachting op kunnen treden als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan.

Omdat de plan-MER plicht volgt uit de aanwezigheid van grotere veehouderijbedrijven in het buitengebied van de gemeente, richt het plan-MER zich op de mogelijke gevolgen van deze veehouderijen. Dit resulteert in een focus op de onderwerpen geur, ammoniak en luchtkwaliteit (fijn stof).

De te volgen plan-m.e.r.-procedure draagt eraan bij dat de mogelijke milieugevolgen van het plan in een vroeg stadium in beeld worden gebracht en een volwaardige rol in de besluitvorming krijgen.

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de effecten die het nieuwe bestemmingsplan eventueel mogelijk maakt te kunnen vergelijken, is het van belang een referentie te hebben. In dit plan-MER zijn de huidige situatie en de autonome ontwikkeling als referentie gebruikt. De gevolgen die het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en twee varianten hierop mogelijk maken, zijn hiermee vergeleken.

Bij de autonome ontwikkeling, maar ook bij het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop, wordt rekening gehouden met zaken als een landelijke afname van het aantal veehouderijen, reductie van de emissies uit veehouderijen op grond van landelijke wet- en regelgeving, en randvoorwaarden voortvloeiend uit onder andere de provinciale Verordening Ruimte.

Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

In het plan-MER zijn in eerste instantie de mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied in beeld gebracht. Dit Voorontwerp Bestemmingsplan is in 2011 tot stand gekomen via een gefaseerde, projectmatige aanpak, waarbij per fase het verzamelen en verwerken van informatie is afgewisseld met een terugkoppeling richting een begeleidingsgroep. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt daarom als het zogenaamde voorkeursalternatief beschouwd.

Door diverse ontwikkelingen neemt het aantal agrarische bouwvlakken in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied aanmerkelijk af. Het aantal intensieve veehouderijen neemt af van 103 naar 82, het aantal grondgebonden veehouderijen neemt af van 93 naar 54, en het aantal paardenhouderijen neemt af van 13 naar 10. Dit betekent een totale afname van 63 bouwvlakken waar in het verleden bedrijfsmatig dieren werden gehouden. Hiervan is in 40 gevallen sprake van een omschakeling naar een woonbestemming. Als ook de agrarische bouwvlakken worden meegenomen waar op grond van het huidige bestemmingsplan geen dieren worden gehouden (bijvoorbeeld akkerbouwbedrijven), dan is er in nog eens 20 gevallen sprake van een omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een woonbestemming.

Varianten

In een plan-MER worden één of meer redelijke alternatieven op het plan onderzocht. Een alternatief moet de besluitvorming ondersteunen en de beschikbare ontwikkelingsmogelijkheden zo volledig mogelijk in beeld brengen. Een alternatief wordt op de verschillende aspecten vergeleken met het voorkeursalternatief, zijnde het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Op grond van de gemeentelijke structuurvisie is er gekozen voor twee uit te werken alternatieven. Deze worden hieronder toegelicht.

- Variant A: De in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij geldt niet in het oostelijk gedeelte van de gemeente.
- Variant B: De in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het uitbreiden van intensieve veehouderijen naar maximaal 1,5 ha en voor de omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij geldt niet in het oostelijk gedeelte van de gemeente.

Mogelijke gevolgen

Het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied leidt tot bepaalde verwachtingen voor de agrarische bedrijven die in het nieuwe bestemmingsplan overblijven. De ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijven zijn inzichtelijk gemaakt, inclusief de mogelijke gevolgen hiervan voor de omgeving. De aspecten geur, ammoniak en fijn stof zijn kwantitatief beoordeeld. De andere onderdelen globaler.

Geur

Op grond van redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkelingen, kan op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan een beperkte verslechtering van de geursituatie optreden ten opzichte van de huidige situatie. Ten opzichte van de autonome ontwikkeling valt een beperkte verbetering van de geursituatie te verwachten. Variant A kan nog weer een zeer beperkte verbetering opleveren ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B levert een iets grotere verbetering op van de geursituatie in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. Dit levert echter beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in het oostelijk deel van de gemeente.

Ammoniak

Op grond van redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkelingen, kan de emissie en depositie van ammoniak in de autonome situatie beperkt toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Hetzelfde geldt voor het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop, met dien verstande dat op grond van de ontwikkelingsmogelijkheden van het Voorontwerp Bestemmingsplan de mogelijke toename van de ammoniakdepositie minder bedraagt dan bij de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het huidige bestemmingsplan (autonome ontwikkeling). Variant A is nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan een verbetering betekenen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Dit levert echter beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in het oostelijk deel van de gemeente.

Passende beoordeling

Een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet kan aan de orde zijn indien het nieuwe bestemmingsplan, direct of indirect, significant negatieve effecten op een Natuurbeschermingswetgebieden mogelijk maakt. Aangezien er binnen de gemeente, of op korte afstand van de gemeentegrens, geen Natuurbeschermingswetgebieden zijn gelegen, is directe aantasting of verstoring niet aan de orde. Indirecte effecten door een toename van de ammoniakdepositie vanuit veehouderijbedrijven uit de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen op grond van het vigerende, maar ook op grond van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied wel aan de orde zijn. Door de grote afstand zal de depositie vanuit de gemeente relatief beperkt zijn, maar significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden zijn niet uit te sluiten.

Voor negen Natura 2000-gebieden heeft een passende beoordeling plaatsgevonden. De gebieden zijn omschreven en er is aangegeven welke specifieke gebiedstypen aanwezig zijn en in hoeverre deze gevoelig zijn voor een eventuele toename van verzuring door ammoniak of voor eutrofiering/vermesting. Op basis hiervan is een beoordeling gedaan.

Om significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden te voorkomen is door de provincie Noord-Brabant de Verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Op grond hiervan moet elke depositietoename op Natura 2000-gebieden gecompenseerd worden door minimaal een zelfde depositieafname door stoppende veehouderijen. Dit gebeurt

middels saldering uit de provinciale ammoniakbank. Deze saldering is in de te verwachten maximale ontwikkelingen niet meegenomen, maar garandeert dat er uiteindelijk geen toename van ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden kan plaatsvinden. De verordening zal indirect ook een positief effect hebben op de depositie op Wav-gebieden in de gemeente.

Fijn stof

Het blijkt dat zowel in de huidige situatie als in de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten, ruimschoots wordt voldaan aan de landelijke normering voor fijn stof. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en variant A en variant B hebben een iets hogere concentratie tot gevolg dan de huidige situatie, maar een lagere concentratie dan de autonome groei op basis van het huidige bestemmingsplan. De verschillen zijn beperkt.

Volksgezondheid

De GGD is gevraagd om een advies uit te brengen over de consequenties die de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten kunnen hebben op het gebied van volksgezondheid.

Op grond van de nu beschikbare informatie wordt verwacht dat het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten voor wat betreft het aspect volksgezondheid waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar. Het GES zal hier meer duidelijkheid over leveren.

Overige aspecten

Door enerzijds de afname van het aantal veehouderijen in de gemeente en anderzijds de ontwikkeling van overblijvende veehouderijen, kan er een verschuiving van de overige aspecten plaatsvinden. Er kan worden aangenomen dat het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

Conclusie

In zijn algemeenheid blijkt dat de verschillen tussen de vijf varianten relatief beperkt zijn. Dit is te verklaren doordat de mogelijkheden in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied (en de varianten hierop) slechts weinig verschillen van het huidige bestemmingsplan. Het nieuwe plan is in grote lijnen consoliderend ten opzichte van het bestaande. Het is niet te verwachten dat de mogelijkheden die het Voorontwerp Bestemmingsplan biedt, zal leiden tot negatieve effecten in vergelijking met de mogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt. Door een duidelijke afname van het aantal bouwvlakken voor veehouderijen mag zelfs worden aangenomen dat er een verbetering op zal treden. Ten opzichte van de huidige aanwezige situatie is wel een beperkte verslechtering mogelijk. Dit is echter inherent aan het uitwerken van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen.

Bij vergelijking van het Voorontwerp Bestemmingsplan met de beide varianten blijkt dat bij Variant B een beperkt positief resultaat valt te verwachten ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. En dan met name op het gebied van geur en landschap. De variant levert echter beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijbedrijven in het oostelijk gedeelte van de gemeente. Voor het aspect geur kan het aanscherpen van de gemeentelijke geurverordening voor het oostelijk gedeelte van de gemeente een alternatief vormen. Voor het aspect landschap zal dit echter weinig of geen positief effect opleveren.

1 Aanleiding en doelstelling

1.1 Inleiding

De gemeente Mill en Sint Hubert is gelegen in het noordoosten van de provincie Noord-Brabant en is omringd door de buurgemeenten Cuijk, Grave, Landerd, Uden en Sint Anthonis. De gemeente telt circa 11.000 inwoners en heeft een oppervlakte van 5.100 hectare. De gemeente bestaat uit vier kernen, Mill, Sint Hubert, Langenboom en Wilbertoord en heeft verder een landelijk karakter. In het buitengebied van de gemeente vinden vooral agrarische activiteiten plaats, maar de gemeente beschikt ook over landschappelijke en recreatieve waarden.

1.2 Aanleiding

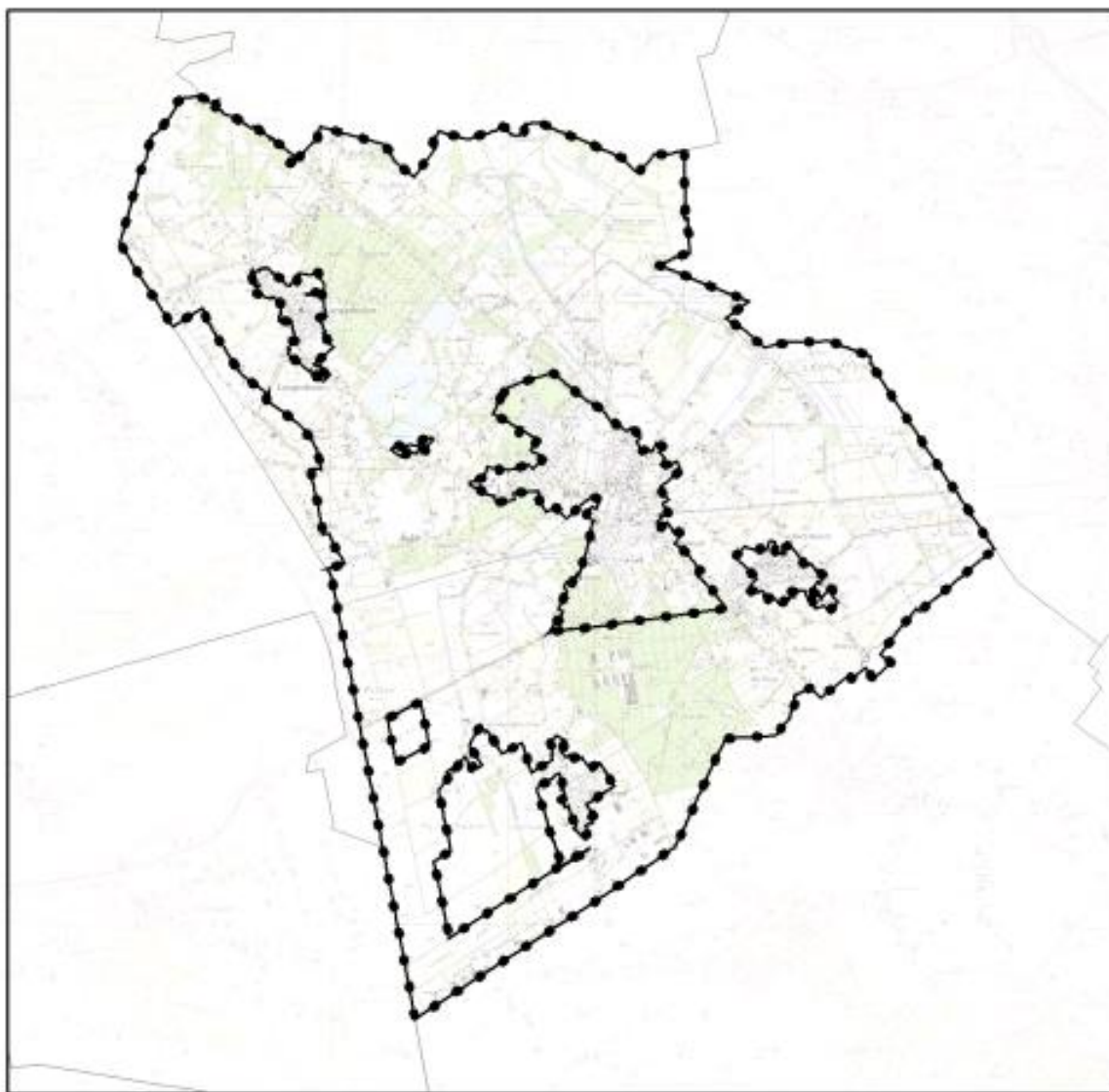
De gemeente Mill en Sint Hubert bereidt momenteel een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied voor. De gemeente wil het geldende Bestemmingsplan Buitengebied 1998 graag actualiseren en digitaliseren. Het huidige plan dient te worden herzien op grond van het Reconstructieplan Peel en Maas, de provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening, alsmede de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Op onderdelen dient de inhoud van deze plannen te worden doorvertaald in een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied. Ook spelen er nog diverse andere beleidsmatige en feitelijke ontwikkelingen die vragen om een herziening van het bestemmingsplan. Tot slot is een herziening van het bestemmingsplan wenselijk op grond van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) waarin er vanuit gegaan wordt dat een bestemmingsplan elke tien jaar wordt herzien. Met het nieuwe bestemmingsplan beschikt de gemeente straks weer over een actueel en samenhangend beleidskader voor het buitengebied.

1.3 Doel Bestemmingsplan Buitengebied

Het doel van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied Mill en Sint Hubert is het bieden van een actueel, eenduidig, toegankelijk, uitvoerbaar en handhaafbaar planologisch - juridisch kader voor het buitengebied van de gemeente. Of simpel gezegd: het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen en tegengaan van ongewenste ontwikkelingen. Het kader is gericht op het beheer van bestaande kwaliteiten en functies en het faciliteren van nieuwe (kleinschalige) kwaliteiten en functies. De status van het Bestemmingsplan Buitengebied zal zowel beleidsmatig (de toelichting) als juridisch (de verbeelding en de regels) zijn.

1.4 Plangebied

Het plangebied van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied betreft het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert, dus exclusief kernen en industrieterreinen. Verder zijn uitgezonderd het LOG Graspeel op de grens van de gemeente Mill en Sint Hubert en de gemeente Landerd, de geplande golfbaan binnen het landgoed Princepeel (zuidwestelijke gedeelte van de gemeente), de mestverwerkinginstallatie aan de Volkelseweg (eveneens gelegen binnen landgoed Princepeel) en de locatie Thijssen (grindplas) aan de Langenboomseweg. De begrenzing is hierna weergegeven op kaart 1. Voor het LOG, de golfbaan, de mestverwerkinginstallatie en de locatie Thijssen zijn of worden afzonderlijke bestemmingsplannen opgesteld. Zo nodig is of wordt ook voor deze plannen een m.e.r. doorlopen.

Kaart 1: Begrenzing Bestemmingsplan Buitengebied

1.5 Plan-MER

Plan-MER plicht

Voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied geldt de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport (plan-MER). Op grond van artikel 7.2 en 7.2a Wet milieubeheer geldt deze plicht namelijk voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige besluit-m.e.r. plichtige of besluit-m.e.r.-beoordelingplichtige activiteiten en/of;
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

M.e.r.-plichtige activiteiten

Binnen de gemeente bevinden zich op dit moment veehouderijen die in verband met hun omvang m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingplichtig zijn. Ook binnen het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied blijft de aanwezigheid van deze bedrijven mogelijk. Verder sluit het nieuwe bestemmingsplan niet uit dat veehouderijen doorontwikkelen naar een omvang die m.e.r. plichtig of beoordelingplichtig is. Op grond van de mogelijkheden die in het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied aan veehouderijen worden geboden, is het doorlopen van een plan-m.e.r. daarom verplicht.

1.6 Passende beoordeling

Een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet kan aan de orde zijn indien het nieuwe bestemmingsplan, direct of indirect, significant negatieve effecten op een Natuurbeschermingswetgebieden mogelijk maakt. Aangezien er binnen de gemeente, of op korte afstand van de gemeentegrens, geen Natuurbeschermingswetgebieden zijn gelegen, is directe aantasting of verstoring niet aan de orde. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op 7 kilometer vanaf de gemeentegrens. Verdroging, verstoring of andere directe gevolgen als gevolg van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied zijn op deze afstanden niet te verwachten.

Indirecte effecten door toename van de ammoniakdepositie vanuit veehouderijbedrijven uit de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen op grond van het vigerende, maar ook op grond van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied wel aan de orde zijn. Dit zou significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden op kunnen leveren.

Daarom is in het kader van de Natuurbeschermingswet in 2010 door de provincie Noord-Brabant de Verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. De verordening is van toepassing op alle veehouderijbedrijven in de provincie Noord-Brabant en is gebaseerd op een convenant tussen de provincie Noord-Brabant, de provincie Limburg, de Brabantse Milieufederatie (BMF), de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), de Stuurgroep Dynamisch Platteland (SDP), het Brabants Landschap, het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Middels de verordening is een balans gevonden tussen de bescherming van waardevolle natuur

enerzijds en het behoud van ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.

Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot en depositie van ammoniak vanuit de veehouderij op Natuurbeschermingswetgebieden. Hiervoor stelt de verordening onder andere extra emissiereducerende eisen aan alle nieuw te bouwen stallen, die verder gaan dan het landelijke Besluit Huisvesting. In die gevallen waar door uitbreiding van een veehouderij toch nog sprake zou zijn van een toename van de depositie van ammoniak op Natuurbeschermingswetgebieden, dient saldering van ammoniak vanuit een provinciale depositiebank plaats te vinden. Hierbij wordt gesaldeerd met ammoniak vanuit stoppende agrarische bedrijven. Per saldo kan ook in die gevallen geen depositietoename meer plaatsvinden.

1.7 Doel plan-MER

De te volgen plan-m.e.r.-procedure draagt eraan bij dat de mogelijke milieugevolgen van het plan in een vroeg stadium in beeld worden gebracht en een volwaardige rol in de besluitvorming krijgen. Het op te stellen plan-MER beschrijft de milieugevolgen die naar verwachting op kunnen treden als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan. Aan een plan-MER worden eisen gesteld die zijn vastgelegd in artikel 7.10 lid 1 van de Wet milieubeheer. Verder is door de Commissie voor de m.e.r. in mei 2011 een cahier uitgebracht "Bestemmingsplan buitengebied & m.e.r.". Hierin worden adviezen gegeven over het opstellen van een plan-MER voor een bestemmingsplan buitengebied. Belangrijk hierbij is dat het MER de *redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen* in beeld brengt. Wat dat precies inhoudt is maatwerk per plan.

Het Bestemmingsplan Buitengebied is plan-m.e.r.-plichtig op grond van de mogelijkheden die het plan biedt aan de aanwezige veehouderijen. Uit de Nota van Uitgangspunten en het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied komen geen andere m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingplichtige activiteiten naar voren. Daarom richt het plan-MER zich op de mogelijke gevolgen van veehouderijen in de gemeente. Dit resulteert in een focus op de onderwerpen geur, ammoniak en luchtkwaliteit (fijn stof). Maar ook andere aspecten komen aan bod.

Definities

Om in het vervolg van deze notitie onduidelijkheid over de te gebruiken formulering ten aanzien van de milieueffectenrapportage te voorkomen, zijn hieronder enkele definities opgenomen:

- m.e.r. = milieueffectrapportage (de procedure).
- MER = milieueffectrapport (het rapport).
- Plan-MER = MER voor globale plannen (bijvoorbeeld voor een bestemmingsplan).
- Plan-m.e.r. = m.e.r. voor globale plannen (bijvoorbeeld voor een bestemmingsplan).
- Besluit-MER = MER voor concrete projecten (bijvoorbeeld voor een individuele uitbreiding van een intensieve veehouderij).
- Besluit-m.e.r. = m.e.r. voor concrete projecten (bijvoorbeeld voor een individuele uitbreiding van een intensieve veehouderij).

1.8 Procedure plan-m.e.r

Het plan-MER worden opgesteld in nauw overleg met een ambtelijke vertegenwoordiging vanuit de secties Milieu en Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente. Binnen de gemeente vindt regelmatig terugkoppeling plaats naar de verantwoordelijke wethouder.

Voorafgaande aan het opstellen van het plan-MER is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. In deze notitie is aangegeven welke aspecten in het plan-MER aan de orde komen (reikwijdte) en hoe diep op de verschillende aspecten wordt ingegaan (detailniveau).

De procedure voor het plan-MER wordt duidelijk gekoppeld aan de procedure van het Bestemmingsplan Buitengebied. Zo is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau gelijktijdig met het Voorontwerp Bestemmingsplan gepubliceerd en wordt het plan-MER gelijktijdig met het Ontwerp Bestemmingsplan Buitengebied openbaar gemaakt.

Door de gemeente Mill & Sint Hubert is van het voornemen om een plan-m.e.r. te doorlopen een openbare kennisgeving gepubliceerd in De Koerier d.d. 3 mei 2011. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau is hierbij ook openbaar gemaakt en kon door geïnteresseerden worden ingezien. Verder zijn door de gemeente de belanghebbende bestuursorganen en adviseurs geraadpleegd middels toezending van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Dit betreffen:

- De Commissie voor de Milieueffectenrapportage.
- De provincie Noord-Brabant.
- Omliggende gemeenten Landerd, Grave, Cuijk, Sint Anthonis en Uden.
- Het Waterschap Aa en Maas.
- De ZLTO.
- De Brabantse Milieufederatie.
- De Milieuvereniging Land van Cuijk.
- De Ministeries van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) en van Infrastructuur en Milieu (I & M).
- De GGD Hart voor Brabant.
- De Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten.

Bij de Commissie voor de Milieueffectenrapportage (verder: de Cie-m.e.r.) is op vrijwillige basis een advies gevraagd op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op 29 juli 2011 heeft de Cie-m.e.r. een bezoek gebracht aan de gemeente en is de notitie doorgenomen. Op 12 september 2011 heeft de Cie-m.e.r. advies uitgebracht (rapportnummer 2560-35). Met het advies dat als bijlage 1 bij dit rapport is bijgevoegd, is rekening gehouden bij het opstellen van het plan-MER.

Verder heeft de Brabantse Milieufederatie gereageerd op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Ook met deze reactie is rekening gehouden bij het opstellen van het plan-MER.

De Gasunie, de ZLTO afdeling Mill-Grave, het Waterschap Aa en Maas en de VROM-Inspectie hebben wel gereageerd op het Voorontwerp Bestemmingsplan, maar niet specifiek op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

1.9 Opbouw plan-MER

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het beleidskader. In hoofdstuk 3 worden de huidige situatie en autonome ontwikkeling in beeld gebracht. Deze dienen als referentie voor de in hoofdstuk 4 uitgewerkte gevolgen van het voorkeursalternatief (= Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied) en de in hoofdstuk 5 uitgewerkte gevolgen van twee alternatieven. In hoofdstuk 6 worden de milieueffecten van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan en de alternatieven in beeld gebracht. In hoofdstuk 7 worden de verschillende situaties en alternatieven met elkaar vergeleken. Tot slot wordt in hoofdstuk 8 op mitigerende en compenserende maatregelen ingegaan, komen in hoofdstuk 9 eventuele leemten in kennis aan de orde en wordt in hoofdstuk 10 een aanzet tot monitoring en evaluatie gegeven.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

Bij het tot stand komen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied moet de gemeente rekening houden met verschillende beleidskaders. Deze worden doorvertaald in het bestemmingsplan. In de volgende paragrafen komen de verschillende kaders aan de orde.

2.2 Ruimtelijke kaders

De volgende ruimtelijke kaders worden meegenomen:

- Het Reconstructieplan Peel en Maas (Provincie Noord-Brabant, 2005).
- De Correctieve herziening Reconstructieplan Peel en Maas (Provincie Noord-Brabant, 2008).
- De Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (Provincie Noord-Brabant, 2010).
- De Verordening Ruimte (Provincie Noord-Brabant, 2010).
- De Structuurvisie “In duurzaam perspectief” (Gemeente Mill en Sint Hubert, vastgesteld 29 september 2011).

Reconstructieplan Peel en Maas

In 2005 heeft de provincie Noord-Brabant de reconstructieplannen vastgesteld voor zeven reconstructiegebieden in de provincie. De gemeente Mill en Sint Hubert is gelegen binnen reconstructiegebied Peel en Maas. In de plannen is een integrale zonering opgenomen. Vanuit het verleden is er namelijk vermenging ontstaan van de diverse bestemmingen agrarisch, wonen, recreatie en toerisme, alsmede bos en natuur. Middels de zonering wordt getracht de vermenging terug te dringen. Er wordt onderscheid gemaakt in de volgende zones:

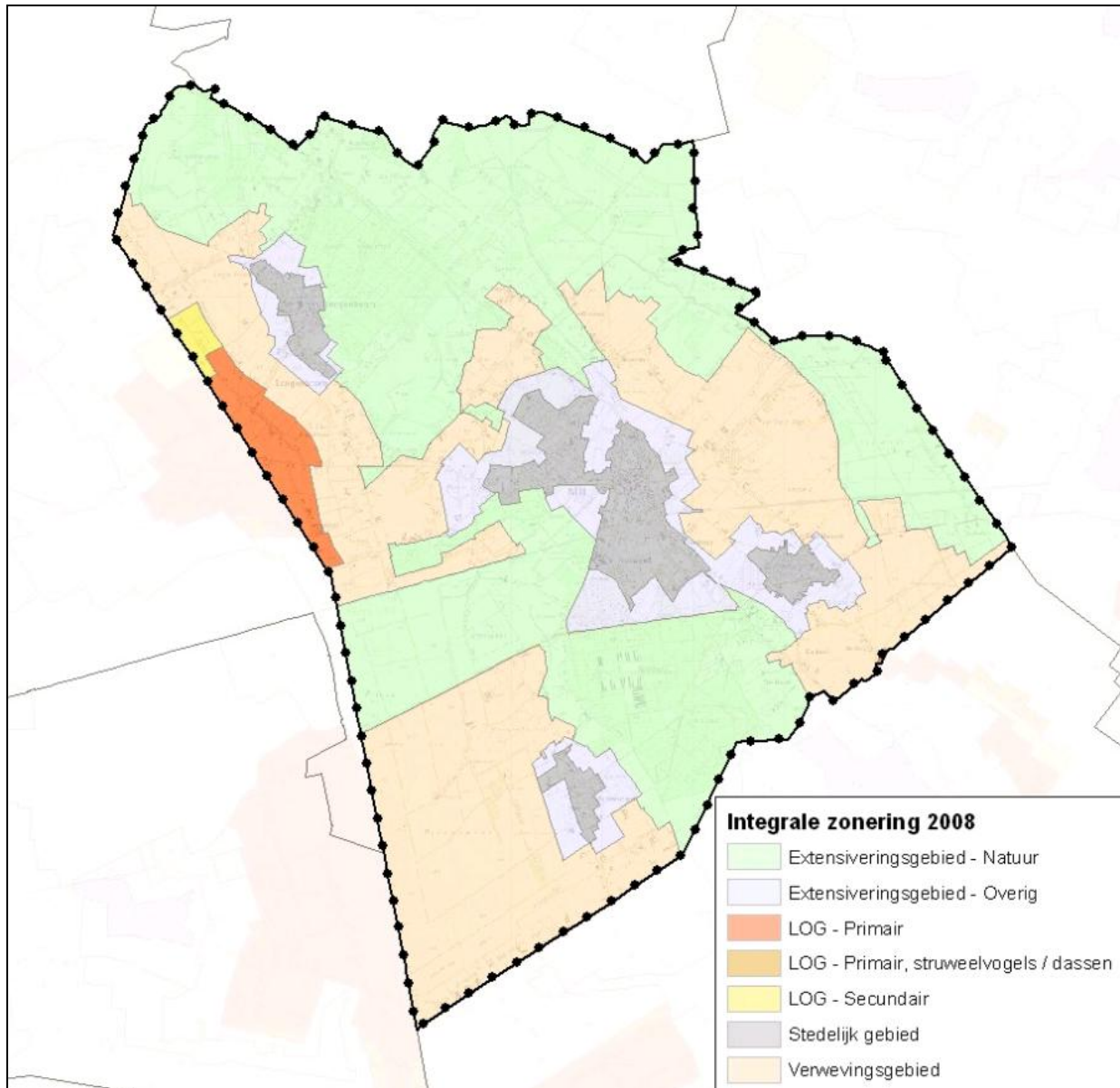
- Extensiveringsgebieden.
- Verweingsgebieden.
- Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG).

De zones zijn hierna weergegeven in kaart 2.

Een belangrijk onderdeel van de reconstructieplannen vormt de zogenaamde “afwaartse beweging”. In de reconstructieplannen wordt uitgegaan van een afwaartse beweging van intensieve veehouderijen vanuit extensiveringsgebieden rond kernen en natuur naar de landbouwontwikkelingsgebieden en naar duurzame locaties in verweingsgebied. Hierbij wordt onder een duurzame locatie verstaan, een vanuit milieu, gezondheid en ruimtelijk gezien geschikte locaties.

In het kader van de afwaartse beweging worden niet meer gebruikte milieuvergunningen ingetrokken, worden verplaatsingen in gang gezet en is er ruimte voor verbreding en functieverandering bij veehouderijen.

In 2008 heeft een correctieve herziening van de reconstructieplannen plaatsgevonden. Deze heeft voor de gemeente Mill en Sint Hubert geen grote gevolgen gehad, behoudens de wijziging dat twee bedrijven aan de Hapseweg 3 (voorheen Middenweg 3) en de Achterdijk 110 in verweingsgebied zijn komen liggen, waar zij in het oorspronkelijke reconstructieplan in extensiveringsgebied natuur lagen.

Kaart 2: Integrale zonering gemeente Mill en Sint Hubert, uit Reconstructieplan Peel en Maas.

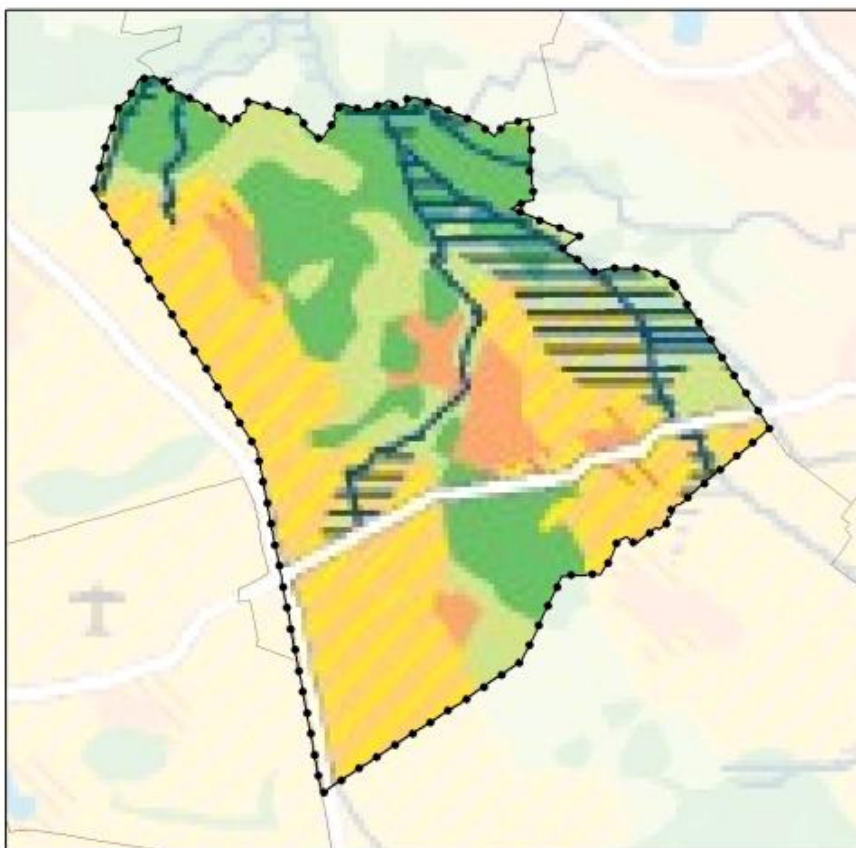
Het reconstructieplan en de zonering die hierin is opgenomen, kan worden beschouwd als provinciaal beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij het vaststellen van het nieuwe bestemmingsplan.

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening

In de provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (oktober 2010) zijn voor de gemeente Mill en Sint Hubert (op basis van de aanwezige landschappelijke en natuurlijke waarden en de huidige functionele structuur) natuur, water en landbouw als toekomstige dragers opgenomen. De situering van deze dragers komt in hoge mate overeen met de huidige situering van de waterlopen (water), natuurgebieden (natuur) en gebieden waar sterke concentraties van landbouwbedrijven aanwezig zijn (landbouw). Eén van de negen gebiedsontwikkelingen die deel uitmaken van de Structuurvisie, is de “Peelhorst”, die deels samenvalt met het grondgebied van de gemeente Mill en Sint Hubert. De belangrijkste provinciale opgaven voor deze gebiedsontwikkeling zijn:

- De Ecologische Hoofdstructuur (EHS), inclusief ontsnippering.
- Watersysteemherstel.
- Project provinciaal landschap De Maashorst.
- Agrofood, inclusief koppelingen met energiewinning.

De ontwerpopgave op het gebied van ruimtelijke kwaliteit richt zich op de bestaande cultuurhistorische waarden. Het grondgebied van de gemeente Mill en Sint Hubert is, van west naar oost gezien, onderdeel van maar liefst drie provinciale gebiedspaspoorten, die ook deel uitmaken van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening: Peelkern, Peelrand en Maasvallei. De ambitie voor de Peelkern richt zich op het realiseren van een modern landgoed, waar landbouw, landschap, natuur en milieu een nieuw evenwicht hebben gevonden. Voor de Peelrand is de kleinschalige ontginning, als contramal van het landgoed De Peel, van belang. De ambitie voor de Maasvallei is te zorgen voor sterke kernen in een natuurlijke en cultuurhistorisch waardevolle omgeving. De uitsnede uit de structuurvisie is hierna als kaart 3 weergegeven.

Kaart 3: Uitsnede uit Structuurvisie provincie Noord-Brabant 2010

De Verordening Ruimte

In 2010 heeft de provincie Noord-Brabant de Verordening Ruimte vastgesteld. Enerzijds werd geconstateerd dat vanaf 2005 de afwaartse beweging van intensieve veehouderijen onvoldoende van de grond was gekomen doordat bedrijven in extensiveringsgebieden binnen de bepalingen uit de reconstructieplannen nog (teveel) konden uitbreiden. Anderzijds was er vanuit de bevolking in Brabant veel angst en ongerustheid ten aanzien van verwachte grootschalige ontwikkelingen in landbouwontwikkelingsgebieden (de zogenaamde megastallen of varkensflats). Daarom zijn de mogelijkheden uit de reconstructieplannen middels de verordening verder aangescherpt. De belangrijkste gevolgen van de verordening voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied en dus ook de plan-m.e.r. spitsen zich toe op de intensieve veehouderij. Dit zijn:

- Geen ontwikkelingsmogelijkheden meer in extensiveringsgebied (slot op de muur).
- Beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden in verwevingsgebied tot een bouwblok van maximaal 1,5 ha (alleen op een duurzame locatie).
- Beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden in landbouwontwikkelingsgebieden tot een bouwblok van maximaal 1,5 ha. Met ontheffing van Gedeputeerde Staten van de provincie is eventueel uitbreiding mogelijk naar maximaal 2,5 ha.
- Op grond van de verordening is ook in een landbouwontwikkelingsgebied geen nieuwvestiging meer mogelijk.
- Voor alle drie gebieden geldt dat de stallen maximaal uit één bouwlaag mogen bestaan.

De Structuurvisie “In duurzaam perspectief”

Deze structuurvisie, opgesteld voor de gemeente Mill en Sint Hubert, beoogt ruimte te bieden om gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen in de toekomst op de juiste plek mogelijk te maken. In de structuurvisie is daarvoor de volgende missie geformuleerd: “De gemeente Mill en Sint Hubert wil zich ontwikkelen tot een eigentijdse en authentieke woon -, werk – en leefgemeente van hoogwaardige en duurzame kwaliteit, waar mensen thuis zijn in een gastvrije gemeenschap gelegen in een aangename landelijke en dorpse omgeving, die is geïnspireerd op de grote diversiteit aan natuur, landschap en cultuurhistorie”.

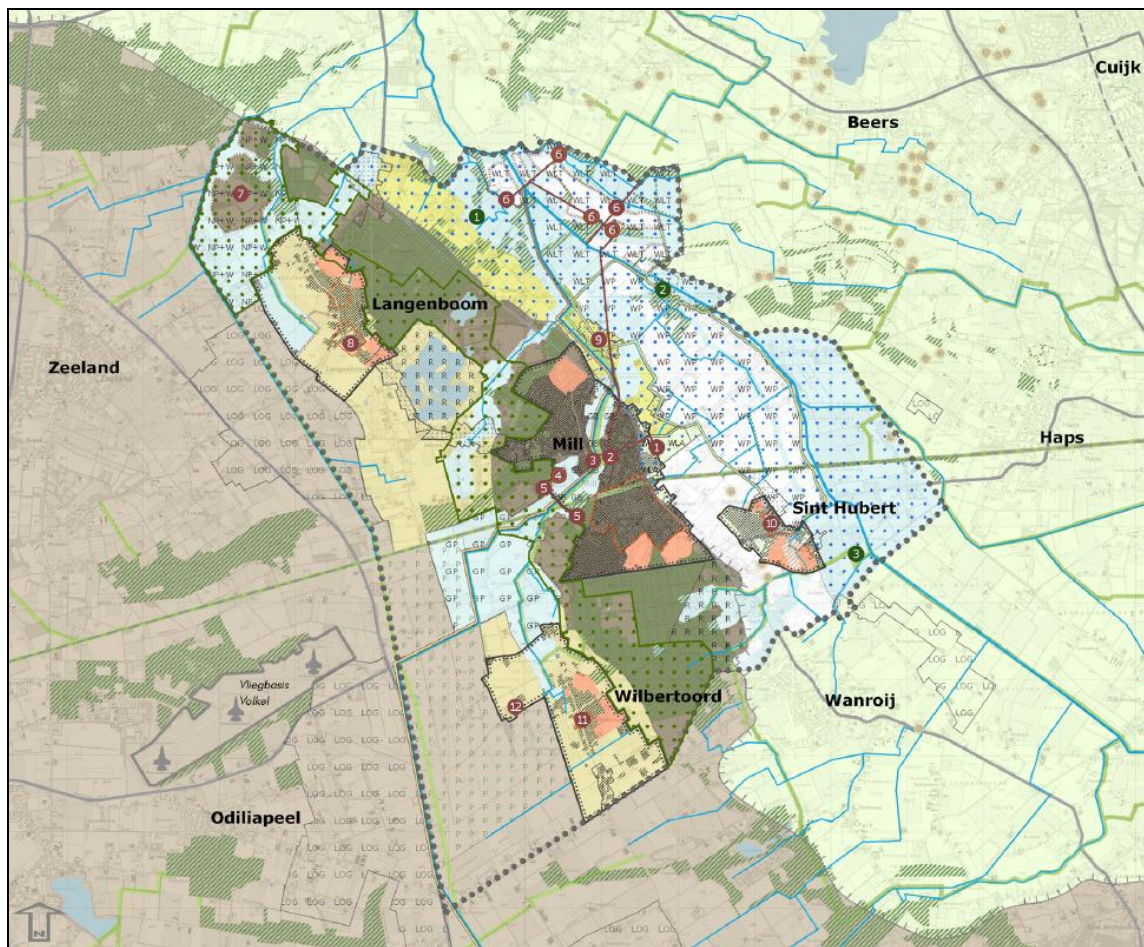
Het ruimtelijk casco van de gemeentelijk Structuurvisie is opgebouwd van grof naar fijn. De ondergrond kent twee hoofdstructuren van zuid naar noord: ongeveer 2/3 aan de westkant is Peel(horst) en ongeveer 1/3 aan de oostkant is Maasterras (vallei). De ruimtelijke hoofdstructuur maakt vervolgens onderscheid in vier zones van west naar oost:

- Middenpeel (met LOG en Golfbaan als belangrijkste elementen).
- Peelkant (met de dorpslandschappen Langenboom en Wilbertoord en recreatieplas de Kuilen en de natuurontwikkelingen Zandvoort en Groespeel als belangrijkste elementen).
- Peelzoom (met de bossen, recreatiegebied de Hoef en Mill als belangrijkste elementen).
- Maasterras (met Sint Hubert, enkele landgoederen en de historische polder Hollanderbroek als belangrijkste elementen).

Binnen de vier zones zijn deelgebieden aangewezen met bijzondere kwaliteiten en / of kenmerken waar specifieke ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Daarnaast zijn gave ensembles benoemd als hoogtepunten in het gebied. Naast deze ruimtelijke hoofdstructuur speelt het watersysteem een belangrijke rol. Deze ligt, ruimtelijk gezien als verbindend element door alle zones.

De kaart van de structuurvisie is hierna als kaart 4 weergegeven.

Aan de structuurvisie is ook een uitvoeringsparagraaf per zone gekoppeld en een uitvoeringsstrategie.

Kaart 4: Structuurvisie "In duurzaam perspectief", gemeente Mill en Sint Hubert, september 2011

2.3 Milieukaders

Met de volgende milieukaders moet rekening worden gehouden in het kader van het Bestemmingsplan Buitengebied en dus ook het hieraan gekoppelde plan-MER:

- Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO, 2010).
- Wet milieubeheer (1993).
- Wet geurhinder en veehouderij (Wgv, 2006).
- Verordening geurhinder en veehouderij (gemeente Mill en Sint Hubert 2007).
- Wet ammoniak en veehouderij (Wav, 2002).
- Besluit Huisvesting (2008) en Actieplan Ammoniak en Veehouderij (2010).
- Natuurbeschermingswet (1998).
- Verordening Stikstof en Natura 2000 (Provincie Noord-Brabant, 2010).
- IPPC-richtlijn.

WABO en Wm

De Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en de Wet milieubeheer vormen randvoorwaarden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven in de gemeente. Deze wetgeving heeft over het algemeen geen directe gevolgen, maar is wel van belang in verband met de hieraan gekoppelde regelgeving die hieronder wordt behandeld.

Wgv

Bij de vergunningverlening voor veehouderijen, maar ook bij de beoordeling van ruimtelijke plannen moet rekening worden gehouden met eventuele geurhinder vanuit veehouderijbedrijven naar de omgeving. Toetsing vindt plaats op grond van de Wet geurhinder en veehouderij. De gemeente Mill en Sint Hubert is gelegen in concentratiegebied, waar in beginsel de landelijke standaardnormen van maximaal 3 en 14 ou/m³ gelden voor geurgevoelige objecten (over het algemeen woningen) in respectievelijk bebouwde kom en het buitengebied.

Geurverordening

Op grond van de Wgv hebben gemeenten de bevoegdheid om eigen geurbeleid vast te stellen. Hierbij kunnen de standaardnormen plaatselijk worden aangescherpt, maar ook worden versoepeld. Op grond van een gebiedsvisie wordt beoordeeld of het noodzakelijk en mogelijk is om afwijkende geurnormen vast te stellen. Hierbij wordt rekening gehouden met de belangen van burgers en agrariërs.

Door de gemeenteraad van de gemeente Mill en Sint Hubert is eind 2007 de Verordening geurhinder en veehouderij vastgesteld, die voor de kern Mill en het buitengebied van de gemeente iets strenger is dan de landelijke normering. In de verordening zijn de volgende normen vastgesteld:

• Bebouwde kom Mill	Norm 2 ou/m ³ .
• Bebouwde kom andere 3 kernen	Norm 3 ou/m ³ .
• Buitengebied	Norm 12 ou/m ³ .
• LOG Graspeel	Norm 14 ou/m ³ .

Wav , Besluit huisvesting en Actieplan Ammoniak en Veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij reguleert de emissie en de daaraan gekoppelde depositie van ammoniak vanuit veehouderijen op bos en natuurgebieden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bedrijven binnen en buiten 250 meter van zeer kwetsbare gebieden.

Het Besluit huisvesting bepaalt dat bestaande stallen van intensieve veehouderijen de komende jaren moeten worden aangepast, zodat de ammoniakemissie door toepassing van nieuwe, emissiearme stalsystemen afneemt. Aanvankelijk zouden de eerste stallen uiterlijk 1 januari 2010 aangepast moeten zijn. Dit is niet mogelijk gebleken. Middels het Actieplan Ammoniak en Veehouderij is een fasering aangebracht op grond waarvan bedrijven de tijd krijgen om de komende jaren hun stallen aan te passen.

Natuurbeschermingswet en Verordening Stikstof en Natura 2000

De Natuurbeschermingswet (Nbw) heeft als doel de bescherming van kwetsbare natuurgebieden in Nederland, de zogenaamde Natura 2000 gebieden. Bij de bescherming kan gedacht worden aan het tegengaan van indirecte aantasting door (extra) verzuring en/of eutrofiëring door ammoniakdepositie uit veehouderijen of vanuit het wegverkeer en de industrie, maar ook aan het tegengaan van directe aantasting of verstoring in een gebied. Indien aantasting niet is uit te sluiten dan dient een passende beoordeling voor de ontwikkeling in relatie tot een gebied en de hierin voorkomende soorten plaats te vinden.

Ter bescherming van Natura 2000 gebieden heeft de provincie Noord-Brabant de Verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. Hierin is onder andere bepaald dat in alle nieuwe en te renoveren stallen in de provincie extra emissiebeperkende maatregelen moeten worden toegepast. Mocht bij de ontwikkeling van een bedrijf dan toch nog sprake zijn van een toename van de ammoniakdepositie op een Natura 2000 gebied, dan mag deze ontwikkeling alleen plaatsvinden als elders een bedrijf stopt waardoor de ammoniakdepositie per saldo toch niet toeneemt. Dit noemt men het salderen en gebeurt vanuit een door de provincie beheerde depositiebank.

Uitvoering van de verordening zorgt ervoor dat er vanuit de veehouderij geen toename van depositie kan optreden op Natura 2000 gebieden en zal, door het stoppen van bedrijven en het toepassen van extra emissiebeperkende maatregelen, zelfs leiden tot een aanmerkelijke daling van de uitstoot en depositie van ammoniak.

3 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

3.1 Inleiding

Om de effecten die het nieuwe bestemmingsplan eventueel mogelijk maakt te kunnen vergelijken, is het van belang een referentie te hebben. In dit plan-MER worden de huidige situatie en een autonome ontwikkeling als referentie gebruikt. In de volgende paragrafen wordt hier verder op ingegaan. De gevolgen die het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt, worden vergeleken met de huidige situatie en met de eventuele gevolgen die het huidige Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt (de autonome ontwikkeling). Omdat het plan-MER zich toespits op de gevolgen vanuit de veehouderij, ligt het accent op de aspecten geur, ammoniak en fijn stof.

Bij de autonome ontwikkeling, maar ook bij het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied, wordt rekening gehouden met zaken als een landelijke afname van het aantal veehouderijen, reductie van de emissies uit veehouderijen op grond van landelijke wet- en regelgeving, en randvoorwaarden voortvloeiend uit het Reconstructieplan Peel en Maas en de provinciale Verordening Ruimte. In bijlage 2 wordt uitgebreid ingegaan op de uitgangspunten waarmee rekening is gehouden. Hierbij is het belangrijk om te realiseren dat zowel bij de autonome ontwikkeling als bij het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied de maximale effecten van nieuwe ontwikkelingen in beeld worden gebracht die in redelijkheid te verwachten zijn. Dit betekent echter niet dat deze ontwikkelingen en de hiermee gepaard gaande effecten ook zondermeer plaats zullen gaan vinden.

In dit hoofdstuk worden de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven. In het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert zijn in het huidige Bestemmingsplan Buitengebied een groot aantal agrarische bouwvlakken opgenomen. Dit zijn bouwvlakken voor intensieve veehouderijen (overwegend varkens en kippen), grondgebonden veebedrijven (meestal melkkoeien) en overige agrarische bedrijven (bijvoorbeeld akker- en tuinbouw en kassen). Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen bouwvlakken voor intensieve veehouderijbedrijven en overige agrarische bedrijven. Het bestemmingsplan staat in primair agrarische gebied omschakeling naar intensieve veehouderij niet in de weg. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied maakt wel onderscheid. Omschakeling is daarom niet meer rechtstreeks mogelijk. Op grond van een wijzigingsbevoegdheid is dit alleen nog mogelijk op grond van een uitgebreide ruimtelijke onderbouwing, die door de gemeente moet worden goedgekeurd.

Door uiteenlopende redenen zijn de afgelopen jaren veel veehouderijbedrijven gestopt, of is er een dusdanige omvang ontstaan dat niet meer gesproken kan worden van het in bedrijfsmatige omvang houden van dieren. Daardoor is het aantal agrarische bouwvlakken in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied aanmerkelijk minder dan in het huidige plan.

3.2 Huidige situatie

In het kader van dit plan-MER wordt onder huidige situatie verstaan de bedrijven en de omvang hiervan volgens het provinciale Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (Web-BVB). Het betreft dus de vergunde aantallen dieren. Uit bijlage 2 blijkt dat de werkelijke aanwezige aantallen dieren over het algemeen lager liggen. Uit een vergelijking van de dieraantallen volgens het Web-BVB en de binnen de gemeente aanwezige dieraantallen volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek, blijkt dat de werkelijk aanwezige dieraantallen gemiddeld ongeveer 30% lager liggen dan de vergunde aantallen. Dit betekent dat ook de werkelijke emissies lager liggen dan de vergunde emissies. Aangenomen wordt dat deze verhouding ook blijft gelden voor de autonome ontwikkeling en het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied.

De agrarische bouwvlakken en hierin aanwezige bedrijven zorgen in de huidige situatie voor een bepaalde belasting naar de omgeving. Deze wordt in hoofdstuk 6 in beeld gebracht. In de hierna volgende tabel 1 zijn de verschillende soorten agrarische bouwvlakken opgenomen. Per bedrijfstype is aangegeven of deze als intensieve veehouderij wordt gezien. In het kader van dit plan-MER worden alle melkrundveebedrijven als grondgebonden beschouwd. Op basis van de provinciale Verordening Ruimte zou het echter kunnen dat een aantal van deze bedrijven, als deze verder willen ontwikkelen, dusdanig intensiveren dat ze niet meer als grondgebonden kunnen worden aangemerkt. Ze zouden dan als intensieve veehouderij gezien moeten worden. Hier wordt in het kader van dit plan-MER niet verder op ingegaan.

Type agrarisch bedrijf	Intensieve veehouderij?	Aantal bouwvlakken volgens huidige BP Bg
Melkrundveehouderij	Nee	81
Varkenshouderij	Ja	65
Pluimveehouderij	Ja	18
Vleesveehouderij	Ja	10
Schapenhouderij	Nee	2
Geitenhouderij	Ja	2
Konijnenhouderij	Ja	4
Nertsenhouderij	Ja	4
Paardenhouderij	Nee	13
Overige veehouderijbedrijven (opgenomen in Web-BVB)	Nee	10
Overige agrarische bouwvlakken zonder dieren (niet opgenomen in Web-BVB). Dit betreft bijvoorbeeld akker- en tuinbouwbedrijven of gestopte bedrijven)	Nee	50
Totaal		259

Bronnen: Huidige Bestemmingsplan Buitengebied en Web-BVB

Tabel 1: Aantal en type agrarische bedrijven in het buitengebied volgens het huidige Bestemmingsplan Buitengebied 1998 en Web-BVB, inclusief de bedrijven in het LOG Graspeel.

Volgens het huidige Bestemmingsplan Buitengebied zijn er in de gemeente dus 103 intensieve veehouderijen aanwezig, 93 grondgebonden veehouderijen, 13 paardenhouderijen en 50 agrarische bouwvlakken zonder dieren (akkerbouw, gestopt).

3.3 Autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling van het buitengebied wordt uitgegaan van de ontwikkelingsmogelijkheden die voor de huidige veehouderijlocaties in het vigerende Bestemmingsplan Buitengebied gelden. De agrarische bouwvlakken en hier aanwezige bedrijven kunnen door de autonome ontwikkelingen voor een bepaalde belasting naar de omgeving zorgen. Deze wordt in hoofdstuk 6 in beeld gebracht.

Voor de autonome situatie wordt er vanuit gegaan dat alle in de vorige paragraaf opgenomen bouwvlakken in stand blijven. In het huidige Bestemmingsplan Buitengebied wordt geen onderscheid gemaakt tussen intensieve veehouderijen en andere agrarische bedrijven. Het bestemmingsplan staat in primair agrarisch gebied omschakeling naar intensieve veehouderij niet in de weg. Aangenomen wordt dat hier slechts beperkt gebruik van wordt gemaakt. Hierbij wordt opgemerkt dat op grond van het Reconstructieplan Peel en Maas en de provinciale Verordening Ruimte in extensiveringgebied omzetting naar intensieve veehouderij niet is toegestaan.

4 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

4.1 Inleiding

In dit plan-MER worden in eerste instantie de mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied in beeld gebracht. Dit Voorontwerp Bestemmingsplan is in 2011 tot stand gekomen via een gefaseerde, projectmatige aanpak, waarbij per fase het verzamelen en verwerken van informatie is afgewisseld met een terugkoppeling richting een begeleidingsgroep. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt daarom als het zogenaamde voorkeursalternatief beschouwd. In het volgende hoofdstuk worden twee alternatieven op het plan uitgewerkt.

4.2 Voorkeursalternatief

Zoals in hoofdstuk 3.1 reeds aangegeven, zijn er in het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert volgens het huidige bestemmingsplan een groot aantal agrarische bouwvlakken gelegen. Dit zijn bouwvlakken voor intensieve veehouderijen (overwegend varkens en kippen), grondgebonden veebedrijven (meestal melkkoeien) en overige agrarische bedrijven (bijvoorbeeld akker- en tuinbouw en kassen). Door diverse ontwikkelingen neemt het aantal agrarische bouwvlakken in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied aanmerkelijk af. Dit is hierna in tabel 2 weergegeven.

Type agrarisch bedrijf	Intensieve veehouderij?	Aantal bouwvlakken volgens het huidige BP Bg	Aantal bouwvlakken volgens het VO BP Bg	Vershil
Melkrundveehouderij	Nee	81	47	- 34
Varkenshouderij	Ja	65	50	- 15
Pluimveehouderij	Ja	18	15	- 3
Vleesveehouderij	Ja	10	12	+ 2
Schapenhouderij	Nee	2	3	+ 1
Geitenhouderij	Ja	2	1	- 1
Konijnenhouderij	Ja	4	1	- 3
Nertsenhouderij	Ja	4	3	- 1
Paardenhouderij	Nee	13	10	- 3
Overige veehouderijbedrijven (opgenomen in Web-BVB)	Nee	10	4	- 6
Totaal		209*	146	- 63

Bron: Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Web-BVB

Tabel 2: Aantal en type agrarische bedrijven in het buitengebied volgens het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied, inclusief de bedrijven in het LOG Graspeel.

* In afwijking van tabel 1 zijn in deze tabel de agrarische bouwvlakken zonder dieren niet opgenomen.

In het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied neemt het aantal intensieve veehouderijen in de gemeente dus af van 103 naar 82, neemt het aantal grondgebonden veehouderijen af van 93 naar 54, en neemt het aantal paardenhouderijen af van 13 naar 10. Dit betekent een totale afname van 63 bouwvlakken waar in het verleden bedrijfsmatig dieren werden gehouden. Hiervan is in 40 gevallen van een omschakeling naar een woonbestemming. Als ook de agrarische bouwvlakken worden meegenomen waar op grond van het huidige bestemmingsplan geen dieren worden gehouden (bijvoorbeeld akkerbouwbedrijven), dan is er in nog eens 20 gevallen sprake van een omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een woonbestemming.

4.3 Ontwikkelingen en gevolgen

Het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied in combinatie met de Verordening Ruimte, de Wet milieubeheer, de WABO, de Wgv, de gemeentelijk geurverordening, de Wav, het Besluit Huisvesting en het Actieplan Ammoniak en Veehouderij, de Natuurbeschermingswet en de Verordening Stikstof en Natura 2000, de IPPC-richtlijn en de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van dierwelzijn leiden tot bepaalde verwachtingen voor de agrarische bedrijven die in het nieuwe bestemmingsplan overblijven. De ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijven worden in hoofdstuk 6 inzichtelijk gemaakt, inclusief de mogelijke gevolgen hiervan voor de omgeving.

5 Alternatieven

5.1 Inleiding

In een plan-MER worden één of meer redelijke alternatieven op het plan onderzocht. Een alternatief moet de besluitvorming ondersteunen en de beschikbare ontwikkelingsmogelijkheden zo volledig mogelijk in beeld brengen. Een alternatief wordt op de verschillende aspecten vergeleken met het voorkeursalternatief, zijnde het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Er is gekozen voor twee uit te werken alternatieven. Deze worden hieronder toegelicht.

5.2 Variant A

De wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij geldt niet in het oostelijk gedeelte van de gemeente.

Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied gaat uit van bouwvlakken voor grondgebonden veehouderijen in verwevinggebied die, op voorwaarde dat middels een uitgebreide ruimtelijke onderbouwing inzichtelijk wordt gemaakt dat er sprake is van een duurzame locatie, middels een wijzigingsbevoegdheid kunnen worden omgeschakeld naar een intensief bouwvlak.

De twee oostelijke zones uit de structuurvisie worden gekenmerkt door zeer hoge landschapskwaliteiten en door een lagere dichtheid van agrarische functies in combinatie met de aanwezigheid van veel niet agrarische functies. Ook uit historisch oogpunt zijn deze twee zones als zeer waardevol aan te merken.

In het deelgebied “Peelzoom” zijn de grote bosgebieden van de gemeente gelegen. Hiermee verbonden is in dit gebied dan ook een belangrijk deel van de EHS van de gemeente gelegen. Het deelgebied “Maasterras” bevat het waardevolle open gebied Hollanderbroek en het Raamdal. Daarnaast wordt deze zone gekenmerkt door de zeer waardevolle landgoederenstructuur van het Land van Cuijk, met Tongelaar en Aldendriel als belangrijke landgoederen binnen de gemeente Mill en Sint Hubert.

Naast deze hoge landschappelijke waarden zijn in deze zones ook de grootste concentraties van woonbebouwing gelegen. Onder andere de hoofdkern Mill en het dorp Sint Hubert.

Volgens de Structuurvisie is de ontwikkelingsrichting voor, met name, het Maasterras gericht op versterking van de hoge landschappelijke waarde en op benutting van de toeristisch - recreatieve potentie van dit hoogwaardig gebied. Hier is zelfs sprake van een streven naar een status als een soort nationaal landschap.

De ontwikkelingsrichting voor de zone Peelzoom is enerzijds gericht op het in stand houden en ontwikkelen van de natuurfunctie in combinatie met versterking van de toeristisch - recreatieve mogelijkheden voor zover het gaat om het niet stedelijk gebied. Ten aanzien van de kern Mill wordt hoogwaardige ontwikkeling binnen de bebouwde kom voorgestaan. Met name aan de randen is de mogelijkheid opgenomen voor het realiseren van een hoogwaardig woonmilieu (bijvoorbeeld woongebied 't Kavelt).

De karakteristiek van deze twee zones gekoppeld aan de beschreven ontwikkelingsrichting staat mogelijk op gespannen voet met de verdere ontwikkeling van intensieve veehouderij in deze zones. De intensieve veehouderij kan vooral effecten hebben op natuur en landschap (waaronder ammoniakbelasting). Daarnaast kunnen effecten optreden ten opzichte van burgers in het kader van geurhinder, geluidhinder en fijn stof.

Gelet op de beschreven karakteristiek van de zones Peelzoom en Maasterras is in het plan-MER in eerste instantie een variant A beoordeeld, waarbij voor de twee oostelijke gedeelten van het buitengebied geen wijzigingsbevoegdheid is opgenomen die omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk maakt.

5.3 Variant B

De wijzigingsbevoegdheid voor het uitbreiden van intensieve veehouderijen naar maximaal 1,5 ha en voor de omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij geldt niet in het oostelijk gedeelte van de gemeente.

De in de vorige paragraaf aangehaalde wijzigingsbevoegdheid maakt niet alleen het onder voorwaarden omschakelen van een grondgebonden naar een intensief bouwvlak mogelijk, maar ook de vergroting van intensieve bouwvlakken in verwevinggebied. Deze kunnen, op voorwaarde dat middels een uitgebreide ruimtelijke onderbouwing inzichtelijk wordt gemaakt dat er sprake is van een duurzame locatie, middels een wijzigingsbevoegdheid worden uitgebreid naar maximaal 1,5 ha.

De twee oostelijke zones uit de structuurvisie worden gekenmerkt door zeer hoge landschapskwaliteiten en door een lagere dichtheid van agrarische functies in combinatie met de aanwezigheid van veel niet agrarische functies. Ook uit historisch oogpunt zijn deze twee zones als zeer waardevol aan te merken.

In het deelgebied "Peelzoom" zijn de grote bosgebieden van de gemeente gelegen. Hiermee verbonden is in dit gebied dan ook een belangrijk deel van de EHS van de gemeente gelegen. Het deelgebied "Maasterras" bevat het waardevolle open gebied Hollanderbroek en het Raamdal. Daarnaast wordt deze zone gekenmerkt door de zeer waardevolle landgoederenstructuur van het Land van Cuijk, met Tongelaar en Aldendriel als belangrijke landgoederen binnen de gemeente Mill en Sint Hubert.

Naast deze hoge landschappelijke waarden zijn in deze zones ook de grootste concentraties van woonbebouwing gelegen. Onder andere de hoofdkern Mill en het dorp Sint Hubert.

Volgens de Structuurvisie is de ontwikkelingsrichting voor, met name, het Maasterras gericht op versterking van de hoge landschappelijke waarde en op benutting van de toeristisch - recreatieve potentie van dit hoogwaardig gebied. Hier is zelfs sprake van een streven naar een status als een soort nationaal landschap.

De ontwikkelingsrichting voor de zone Peelzoom is enerzijds gericht op het in stand houden en ontwikkelen van de natuurfunctie in combinatie met versterking van de toeristisch - recreatieve mogelijkheden voor zover het gaat om het niet stedelijk gebied. Ten aanzien van de kern Mill wordt hoogwaardige ontwikkeling binnen de bebouwde kom voorgestaan.

Met name aan de randen is de mogelijkheid opgenomen voor het realiseren van een hoogwaardig woonmilieu (bijvoorbeeld woongebied 't Kavelt).

De karakteristiek van deze twee zones gekoppeld aan de beschreven ontwikkelingsrichting staat mogelijk op gespannen voet met de verdere ontwikkeling van intensieve veehouderij in deze zones. De intensieve veehouderij kan vooral effecten hebben op natuur en landschap (waaronder ammoniakbelasting). Daarnaast kunnen effecten optreden ten opzichte van burgers in het kader van geurhinder, geluidhinder en fijn stof.

Gelet op de beschreven karakteristiek van de zones Peelzoom en Maasterras is in het plan-MER als vervolg op variant A een variant B beoordeeld, waarbij voor de twee oostelijke gedeelten van het buitengebied geen wijzigingsbevoegdheid is opgenomen die uitbreiding van een intensief bouwvlak mogelijk maakt of die omschakeling van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij mogelijk maakt. Veehouderijen in het oostelijk gedeelte van de gemeente hebben dus alleen nog de mogelijkheid om op dit moment nog niet gebruikte ruimte binnen het bouwvlak te bebouwen.

5.4 Ontwikkelingen en gevolgen

De alternatieve invulling van het bestemmingsplan, resulteert in een wijziging van de ontwikkelingsmogelijkheden. Deze worden in hoofdstuk 6 inzichtelijk gemaakt, inclusief de mogelijke gevolgen hiervan voor de omgeving. Voor de duidelijkheid is in onderstaande tabel 3 kort aangegeven wat volgens het voorkeursalternatief en de twee varianten al dan niet mogelijk is in het oostelijk gedeelte van de gemeente.

Mogelijkheden in oostelijk gedeelte gemeente	Voorkeursalternatief	Variant A	Variant B
Omschakeling van grondgebonden naar IV *	Ja	Nee	Nee
Uitbreiding IV naar 1,5 ha *	Ja	Ja	Nee

** Op voorwaarde dat middels een uitgebreide ruimtelijke onderbouwing inzichtelijk wordt gemaakt dat er sprake is van een duurzame locatie, en wat de eventuele gevolgen kunnen zijn van de ontwikkeling.*

Tabel 3: Mogelijkheden in oostelijk gedeelte gemeente volgens het voorkeursalternatief en twee varianten.

6 Milieueffecten

6.1 Inleiding

6.1.1 Reikwijdte

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de effecten van de varianten zoals deze zijn beoordeeld. Omdat het plan-MER zich toespitst op de gevolgen van de veehouderijen in het buitengebied van de gemeente, ligt hier in dit hoofdstuk ook de nadruk op. De aspecten geur, ammoniak en fijn stof worden kwantitatief beoordeeld. De andere onderdelen komen globaler aan de orde.

In dit hoofdstuk worden de volgende onderdelen behandeld:

- Geur.
- Ammoniak.
- Fijn stof.
- Volksgezondheid.
- Geluid.
- Verkeer en infrastructuur.
- Water.
- Bodem.
- Externe veiligheid.
- Natuur- en landschap.
- Archeologie en cultuurhistorie.

Voor de aspecten geur, ammoniak en fijn stof wordt steeds eerst ingegaan op de huidige situatie en de mogelijke effecten van de autonome ontwikkelingen die het huidige bestemmingsplan mogelijk maakt.

Op grond van het huidige Bestemmingsplan Buitengebied zijn in het buitengebied van de gemeente een groot aantal agrarische bouwvlakken aanwezig. Dit zijn bouwvlakken voor intensieve veehouderijen (overwegend varkens en kippen), grondgebonden veebedrijven (meestal melkkoeien) en overige agrarische bedrijven (bijvoorbeeld akker- en tuinbouw en kassen). Deze bedrijven zorgen in de huidige situatie voor een bepaalde belasting naar de omgeving. Deze is in beeld gebracht.

Bij de autonome ontwikkeling van het buitengebied voor de gemeente wordt uitgegaan van de ontwikkelingsmogelijkheden die voor de huidige veehouderijlocaties in het vigerende Bestemmingsplan Buitengebied gelden. De autonome ontwikkeling kan voor een bepaalde belasting naar de omgeving zorgen. Deze is in beeld gebracht en vormt samen met de huidige situatie de referentie, waarmee de mogelijke effecten van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop worden vergeleken.

Voor veel veehouderijlocaties die niet meer als zodanig in gebruik zijn, is de agrarische bestemming niet meer van toepassing. Deze zijn daarom in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied ook niet meer toegekend. Dit resulteert in aanmerkelijk minder veehouderijlocaties in het buitengebied van de gemeente. Voor de resterende bedrijven gelden dezelfde randvoorwaarden als voor de autonome ontwikkeling. Hier vanuit gaande kan het plan voor een bepaalde belasting naar de omgeving zorgen. Deze wordt in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Hetzelfde geldt voor twee varianten op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Ook de mogelijke gevolgen hiervan worden beoordeeld en vergeleken met de referentiesituatie.

Omdat in de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) uitgegaan wordt van een looptijd van 10 jaar voor een bestemmingsplan, wordt bij de te verwachten toekomstige ontwikkelingen ook steeds uitgegaan van deze termijn.

De effecten van de ontwikkelingen in het plangebied kunnen verder gaan dan alleen het buitengebied van de gemeente. Daarom wordt uitgegaan van een groter onderzoeksgebied, dat per milieuaspect kan verschillen en eventueel de gemeente- of de provinciegrens overschrijdend kan zijn.

Onderzoeksgebied overwegend binnen gemeentegrenzen:

- Geluid.
- Water.
- Bodem.
- Bos- en natuurgebieden gelegen binnen de gemeente.
- Archeologie en cultuurhistorie.

Onderzoeksgebied gemeentegrens overschrijdend:

- Geur.
- Fijn stof.
- Volksgezondheid;
- Verkeer en infrastructuur.

Onderzoeksgebied dat tot over de provinciegrens kan reiken:

- Ammoniak.

Zo worden voor de aspecten geur en fijn stof de gevolgen voor de vier kernen binnen de gemeente ook uitdrukkelijk mee beoordeeld. En om geur vanuit omliggende gemeenten adequaat mee te nemen, worden bij de geurbronnen ook intensieve veehouderijen binnen 2 km rond de gemeentegrenzen meegerekend. Dit laatste is conform de geurgebiedsvisie die ten grondslag heeft gelegen aan de gemeentelijke geurverordening.

Binnen de gemeente zijn geen Natura 2000-gebieden gelegen. Deze gebieden liggen allen op grote afstand, waarvan enkele in de provincies Limburg en Gelderland.

Deze gebieden kunnen echter wel relevant zijn voor de beoordeling van de gevolgen van de ammoniakdepositie vanuit de gemeente Mill en Sint Hubert.

6.1.2 Detailniveau

Het detailniveau van het plan-MER is dusdanig dat het een betrouwbaar beeld geeft van de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Dit betekent dus ook dat de mogelijke gevolgen globaler in beeld worden gebracht dan bij een individuele bedrijfsontwikkeling. Verder wordt op de meest relevante aspecten geur, ammoniak en fijn stof gedetailleerder ingegaan, dan op aspecten waarop het nieuwe bestemmingsplan weinig invloed zal hebben.

Voor de toekomstige ontwikkelingen wordt uitgegaan van uitgangspunten op het gebied van stoppende en ontwikkelende bedrijven, een afwaartse beweging van veehouderijen van dorpen en natuurgebieden af, en toepassing van emissiebeperkende stalsystemen. Deze uitgangspunten worden uitvoerig toegelicht in bijlage 2.

6.2 Geur

6.2.1 Inleiding

Het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied biedt ontwikkelingsmogelijkheden aan de agrarische bedrijven in de gemeente. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de geursituatie.

Vanaf 1 januari 2007 vormt de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) het toetsingskader als het gaat om geurhinder vanuit veehouderijbedrijven. De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde individuele waarden niet mag overschrijden. Voor concentratiegebieden gelden in beginsel de landelijke standaardnormen 3 en 14 ou/m³ op woningen binnen de bebouwde kom, respectievelijk woningen in het buitengebied. Voor de bebouwde kom geldt een bandbreedte van 0,1 tot maximaal 14 ou/m³. Voor het buitengebied gelden de minimale en maximale normen van 3 en 35 ou/m³.

Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten. De gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en welke mate van geurhinder zij aanvaardbaar acht.

6.2.2 Aanvaardbaar woon- en leefklimaat

Door gemeenteraad van de gemeente Mill & Sint Hubert is op 13 december 2007 de “Verordening geurhinder en veehouderij 2007” vastgesteld. De verordening is gebaseerd op een door het RMB opgestelde geurgebiedsvisie. Dit betreft overigens een visie die gezamenlijk voor de gemeenten Landerd en Mill en Sint Hubert is opgesteld.

Op basis van een extreem doorgroeiscenario is onderzocht wat de komende jaren de gezamenlijke geurgevolgen vanuit de intensieve veehouderijen in de gemeente kunnen zijn. Gebruik makend van bijlage 6 en 7 van de “Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij” uit 2007 is vervolgens gezocht naar een individuele normering op grond

waarvan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat nagestreefd wordt. Hierbij rekening houdend met de belangen van burgers en agrariërs.

De Wgv maakt zelf duidelijk onderscheidt in geurbelasting binnen en buiten concentratiegebieden en binnen en buiten de bebouwde kom. Zo gelden volgens artikel 3 en 6 van de Wgv verschillende normen en bandbreedten voor concentratiegebieden en niet concentratiegebieden, maar ook voor bebouwde kom en buitengebied. In bijlage 7 (onder c en d) van de handreiking behorende bij de Wgv wordt dit onderscheid nogmaals gemaakt en toegelicht. Onder c wordt er op geattendeerd dat niet alleen het percentage geurgehinderden maar ook het absolute aantal geurgehinderden van belang is bij de afwegingen welke geurhinder als aanvaardbaar wordt beschouwd. Extra bescherming van de bebouwde kom heeft een veel hoger rendement voor wat betreft het aantal gehinderden dan het buitengebied. Dit is ook de achtergrond van de zogenaamde afwaartse beweging in het reconstructieplan Peel en Maas. In bijlage 7 onder d van de handreiking zijn hinderpercentages opgenomen, die ook terug te vinden zijn in bijlage 6 van de handreiking, met bijbehorende achtergrondbelasting.

Op grond van het vorenstaande heeft de gemeenteraad er voor gekozen om in haar geurverordening, analoog aan de Wgv zelf, onderscheid te maken in de aanvaardbaar geachte geurhinder binnen de bebouwde kom en in het buitengebied. Dit onderscheid is niet opgenomen in de RIVM-tabel in bijlage 7 (onder b) van de handreiking. De RIVM-tabel is een optie die in bijlage 7 van de handreiking wordt aangedragen om te gebruiken bij het bepalen van het aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Door de gemeenteraad is gekozen voor de beschreven andere benadering. Door de Raad van State is in verschillende uitspraken akkoord gegaan met de gemeentelijke geurverordening en de gekozen benadering: de geurverordening en het vaststellen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is de bevoegdheid en beleidsvrijheid van de gemeenteraad, mits gebaseerd op deugdelijke afwegingen. Door de Raad van State is aangegeven dat er geen reden is om tot het oordeel te komen dat de afwegingen van de gemeenteraad onevenredig zijn.

In de geurgebiedsvisie is bij het bepalen van de grenzen voor een aanvaardbare geursituatie gekozen voor een onderverdeling naar een goede (acceptabele), redelijke (afweegbare) en slechte geursituatie, gebaseerd op de volgende percentages geurgehinderden:

1. Voor de bebouwde kom is voor de bovengrens van een goede geursituatie aansluiting gezocht bij een percentage van 8% gehinderden (overeenkomende met de landelijke individuele geurnorm van 3 ou/m³ (zie tabel B uit bijlage 6 van de handreiking)). De *gezamenlijke* geurnorm komt hiermee op 6 ou/m³ (zie tabel A van bijlage 6).
2. Voor het buitengebied is voor de bovengrens van een goede geursituatie aansluiting gezocht bij een percentage van 25% gehinderden (overeenkomende met de landelijke individuele geurnorm van 14 ou/m³ (zie tabel B uit bijlage 6)). De *gezamenlijke* geurnorm komt hiermee op 28 ou/m³ (zie tabel A van bijlage 6).

3. Voor de bebouwde kom is voor de bovengrens van een redelijke geursituatie aansluiting gezocht bij een percentage van 12% gehinderden. In bijlage 7 van de handreiking is aangegeven dat het geurbeleid voor industriële inrichtingen is opgenomen in de Nederlandse Emissie Richtlijn (NeR) (middels brief van de Minister van VROM van 30 juni 1995). Als richtwaarde voor geur wordt hier uitgegaan van maximaal 12% gehinderden. Ondanks dat de veehouderijsector hier niet zondermeer mee is te vergelijken, is hier in overleg met deskundigen die nauw betrokken zijn geweest bij het opstellen van de Wgv, voor de bebouwde kom toch bij aangesloten. Dit komt ook vrij goed overeen met de oude omgevingscategorie I uit de Wet Stankemissie Veehouderijen en de Brochure Veehouderij en Hinderwet waar een percentage van 11% gehinderden bij hoort. De *gezamenlijke* geurnorm komt hiermee op 10 ou/m³ (zie tabel A van bijlage 6).
4. Voor het buitengebied is voor de bovengrens van een redelijke geursituatie aansluiting gezocht bij een percentage van 30% gehinderden. Burgerwoningen en veehouderijen liggen over het algemeen redelijk verspreid in het buitengebied. Daardoor is er sprake van verspreide liggende bronnen en ook verspreid liggende "ontvangers". Verder is er veelal sprake van agrarische bedrijven die al sinds jaren in het buitengebied zijn gelegen, waardoor er sprake is van een bepaalde acceptatie van geur afkomstig van deze bedrijven. Daarom is voor het buitengebied geen aansluiting gezocht bij de NeR. Voor het percentage van 30% is gekozen in overleg met deskundigen die nauw betrokken zijn geweest bij het opstellen van de Wgv. Het percentage van 30% gehinderden ligt overigens tussen de percentages van 20% en 36% gehinderden, overeenkomende met de oude omgevingscategorieën III en IV uit de Wet Stankemissie Veehouderijen en de Brochure Veehouderij en Hinderwet (*blz. 4 handreiking*). De *gezamenlijke* geurnorm komt hiermee op 38 ou/m³ (zie tabel A van bijlage 6).

In onderstaande tabel 4 is dit verder uitgewerkt. De kleuren in de tabel komen overeen met de kleuren zoals gebruikt op de geurkaarten die verderop in dit hoofdstuk aan de orde komen.

Woon/leefklimaat	Bebouwde kom	
	Achtergrondbelasting	
	Geurbelasting (ou _E /m ³)	Geurgehinderden (%)
	Geurbelasting (ou _E /m ³)	Geurgehinderden (%)
Acceptabel geurniveau	0-6	0-8
Afweegbaar geurniveau	6-10	8-12
Slechte geursituatie	>10	>12
Woon/leefklimaat	Buitengebied	
	Achtergrondbelasting	
	Geurbelasting (ou _E /m ³)	Geurgehinderden (%)
	Geurbelasting (ou _E /m ³)	Geurgehinderden (%)
Acceptabel geurniveau	0-28	0-25
Afweegbaar geurniveau	28-38	25-30
Slechte geursituatie	>38	>30

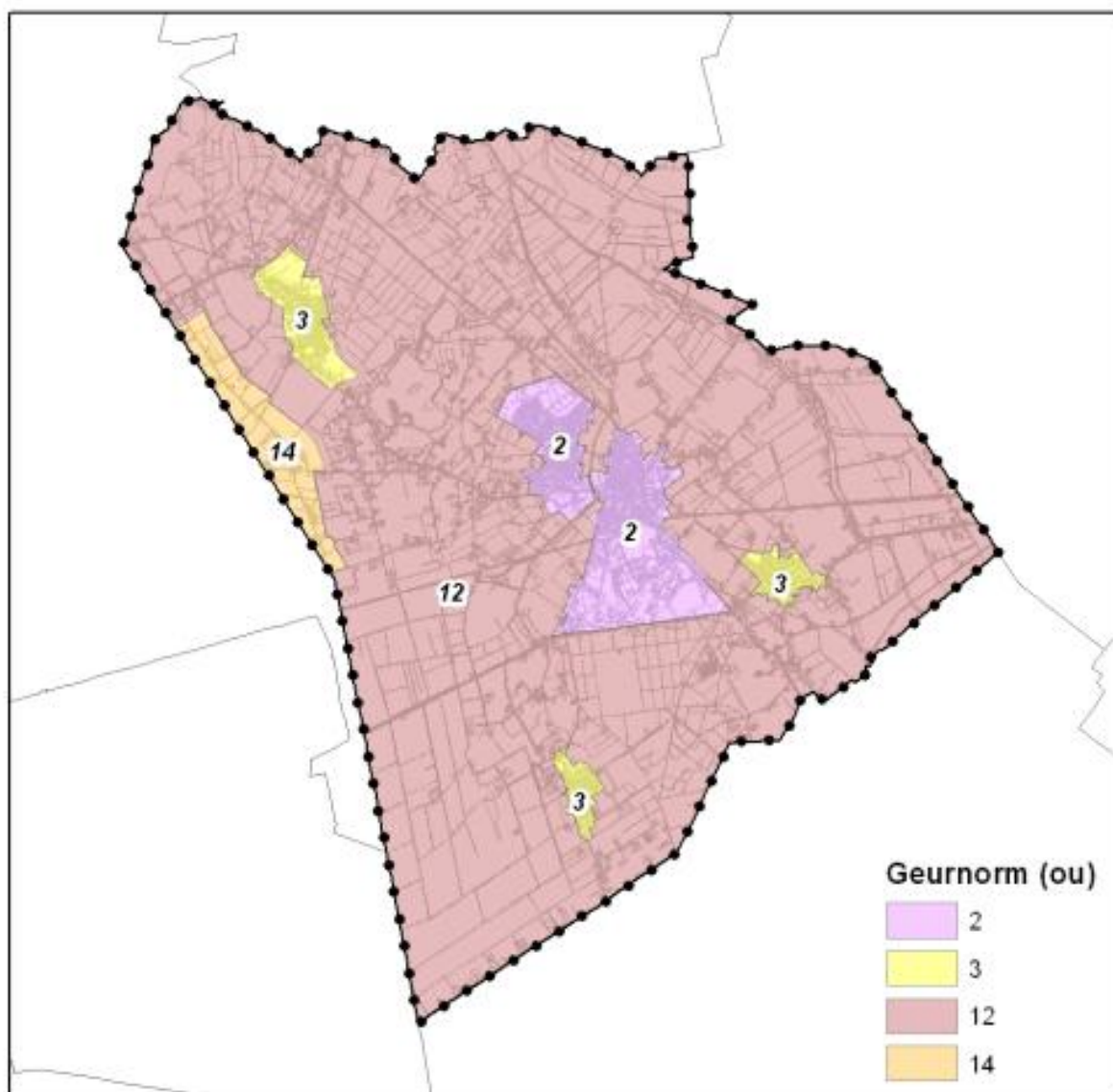
Tabel 4: Verband tussen geurimmissie en de hinderbeleving in percentage geurgehinderden in een concentratiegebied.

Voor de bebouwde kom betekent dit een strengere afweging, voor het buitengebied een iets ruimere dan uit de RIVM-tabel in bijlage 7 van de handreiking zou kunnen volgen.

Het voorgaande heeft tot de volgende op kaart 5 weergegeven normering geleid:

- Bebouwde kom Mill Norm 2 ou/m³;
- Bebouwde kom andere drie kernen Norm 3 ou/m³;
- Buitengebied Norm 12 ou/m³;
- LOG Graspeel Norm 14 ou/m³.

De normen in de geurverordening zijn dus gelijk aan of lager dan de landelijke normen van 3 en 14 ou/m³ uit de Wgv voor respectievelijk de bebouwde kom en het buitengebied in een concentratiegebied voor veehouderij.

Kaart 5: Geurnormen uit de gemeentelijke Verordening geurhinder en veehouderij 2007

Voor het aspect geur wordt in het plan-MER teruggevallen op de gemeentelijke geurverordening in het kader van de Wgv. In de geurgebiedsvisie die hieraan is voorafgegaan, heeft een uitvoerige afweging plaatsgevonden wat binnen de gemeente qua geur als acceptabel wordt beschouwd, hierbij rekening houdende met de belangen van zowel burgers als agrariërs. De gebiedsvisie en geurverordening zijn tot stand gekomen op basis van een beoordeling op grond van het computerprogramma V-stacks gebied. De geurnormen zijn dus tot stand gekomen op basis van een gezamenlijke beoordeling van alle bedrijven in de gemeente.

De ontwikkelingen die op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied eventueel mogelijk worden gemaakt, zullen moeten voldoen aan bovenstaande normering uit de geurverordening. Dit betreft een individuele toets. Verder zijn de gezamenlijke gevolgen van meerdere veehouderijen samen van belang. Er dient zoveel mogelijk sprake te blijven van een acceptabel woon en leefklimaat. De Wgv en de door de gemeenteraad vastgestelde geurverordening bepalen wat een acceptabel geurniveau is.

In de volgende paragrafen worden als referentie de huidige geursituatie (juli 2011) en de geursituatie die door de autonome ontwikkeling kan ontstaan, in beeld gebracht. Deze worden vergeleken met de geursituatie die het Voorontwerp Bestemmingsplan mogelijk maakt, alsmede de twee varianten hierop.

6.2.3 Huidige situatie

Op basis van de dieraantallen uit de vigerende milieuvergunningen zoals deze door de gemeente Mill en Sint Hubert in het provinciale Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (Web-BVB) zijn opgenomen, is de geursituatie van juli 2011 in beeld gebracht. De gegevens uit Web-BVB zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 4.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake is van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen is sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een duidelijke uitzondering vormt de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp is hier sprake van een slechte geursituatie. Dezelfde intensieve veehouderijen zorgen ervoor dat in de rest van het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert sprake is van een afweegbaar geurniveau. Ook in het zuidoostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill is sprake van een afweegbaar geurniveau. Dit wordt met name veroorzaakt door enkele intensieve veehouderijen oostelijk van het dorp.

6.2.4 Autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het huidige Bestemmingsplan Buitengebied en de randvoorwaarden op grond van onder andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Voor de locaties waar volgens het Web-BVB nog dieren worden gehouden, wordt uitgegaan van de agrarische bouwvlakken zoals die in het huidige

bestemmingsplan zijn opgenomen. De invoergegevens voor de autonome ontwikkeling zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 5.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten autonome ontwikkelingen blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie. Op grond van de te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat in een groot gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert een afweegbaar geurniveau kan ontstaan. Ook in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill en het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidwestelijke rand van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

6.2.5 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit dit nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Ten opzichte van het huidige bestemmingsplan is het aantal agrarische bouwvlakken aanmerkelijk afgenomen. De invoergegevens voor het Voorontwerp Bestemmingsplan zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 6.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen voor het nieuwe bestemmingsplan, blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie.

Op grond van de te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat in een groot gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert een afweegbaar geurniveau kan ontstaan. Ook in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill en het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidwestelijke rand van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

De verschillen ten opzichte van de autonome ontwikkeling zijn beperkt. De gebieden in Wilbertoord en Langenboom waar een afweegbaar geurniveau kan ontstaan zijn kleiner dan in de autonome ontwikkeling. Dit wordt veroorzaakt door het terugbrengen van het aantal agrarische bouwvlakken. De verbetering is beperkt doordat de vervallen bouwvlakken voor een groot gedeelte reeds afbouwende bedrijven betreffen die in de autonome ontwikkeling

ook niet meer doorgroeien, en omdat voor de overige beëindigde veehouderijen vaak sprake is van kleinere bedrijven op locaties met een beperkte ontwikkelruimte.

6.2.6 Variant A

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit dit nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. In Variant A wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij. De invoergegevens voor Variant A zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 7.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen voor Variant A, blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie. Op grond van de te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat in een groot gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert een afweegbaar geurniveau kan ontstaan. Ook in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill en het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidwestelijke rand van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn zeer beperkt. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

6.2.7 Variant B

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit dit nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als Variant B wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A);
- het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen naar maximaal 1,5 ha.

De invoergegevens voor Variant B zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 8.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen voor Variant B, blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie. Op grond van de te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat er in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert sprake kan blijven van een afweegbaar geurniveau. Dit gebied is kleiner dan in de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. In het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill kan een geringe verbetering van de geursituatie optreden van afweegbaar naar acceptabel. In het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidelijke punt van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn ook in deze variant relatief beperkt, maar groter dan bij Variant A. Dit laatste heeft vooral te maken met de aanname dat de intensieve veehouderijen in het oostelijk gedeelte van de gemeente geen uitbreidingsmogelijkheden meer hebben.

6.2.8 Vergelijking vijf varianten

Zoals eerder aangegeven, zijn de (mogelijke) geurgevolgen van de vijf varianten verwerkt op de kaarten in bijlage 4 tot en met 8. Middels GIS is voor de geurgevoelige objecten de situatie uitgewerkt in bijlage 9. Conform de geurgebiedvisie is hierbij onderscheid gemaakt in een acceptabele geursituatie, een afweegbare geursituatie en een slechte geursituatie. De resultaten zijn voor de gehele gemeente samengevat in tabel 5.

Gemeente Mill en Sint Hubert		Geursituatie (in aantallen geurgevoelige objecten)		
Totalen	Totaal	Acceptabel	Afweegbaar	Slecht
Situatie 2011	4275	4078	182	15
Autonome ontwikkeling.	4275	3723	533	19
Voorontwerp Bestemmingsplan	4275	3847	411	17
Variant A	4275	3864	394	17
Variant B	4275	4117	141	17

Tabel 5: Samenvatting en vergelijking geursituatie.

Ten aanzien van de toekomstige geursituatie kunnen verschuivingen optreden. Bij een vergelijking van de varianten blijkt dat, op grond van een redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkeling, de geursituatie in de autonome situatie kan verslechteren ten opzichte van de huidige situatie. Met name het aantal geurgevoelige objecten dat verschuift van acceptabel naar afweegbaar kan sterk toenemen (van 182 naar 533).

Hetzelfde geldt op grond van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A, met dien verstande dat de mogelijke verschuiving van acceptabel naar afweegbaar minder is dan in de autonome ontwikkeling (van 182 naar 411, respectievelijk 394 in het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A).

6.2.9 Conclusie

Op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan valt dus een verbetering van de geursituatie te verwachten ten opzichte van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het huidige bestemmingsplan (autonome ontwikkeling). Variant A kan nog weer een zeer beperkte verbetering opleveren ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B levert een iets duidelijkere verbetering op van de geursituatie in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. Het aantal geurgevoelige objecten waar een afweegbare geursituatie kan ontstaan neemt af naar 141. Variant B zou globaal over de gehele gemeente genomen ook een verbetering kunnen betekenen ten opzichte van de huidige situatie (een afname van “afweegbaar” van 182 naar 141, tegenover een beperkte toename van “slecht” van 15 naar 17). Dit levert echter beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van intensieve veehouderij in het oostelijk deel van de gemeente.

Middels monitoring wordt beoordeeld of er in de gemeente sprake blijft van een aanvaardbaar geurniveau. Zoals eerder aangegeven, is dit aanvaardbare geurniveau een afweging geweest tussen de belangen van burgers en agrariërs. Indien uit de monitoring blijkt dat de geursituatie in de gemeente onevenredig verslechtert ten opzichte van de aannamen waar vanuit is gegaan bij het vaststellen van de geurverordening, dan kan als alternatief op de beperkingen die in Variant B zijn doorgevoerd, zo nodig bijstelling van normen uit de geurverordeningen plaatsvinden.

Naar verwachting zal de geursituatie rond Sint Hubert de komende jaren aanmerkelijk verbeteren, indien de verplaatsing van twee intensieve veehouderijen naar het LOG Graspeel gerealiseerd wordt. Concreet gaat het om de varkenshouderijen Voordijk 37 en Kievitsdwarweg 6 naar de locaties Spiestraat 24 en Spiestraat ongenummerd. Met de ontwikkeling aan de Spiestraat is in het plan-MER al rekening gehouden, het bestemmingsplan hiervoor is namelijk vastgesteld. Met het beëindigen van de activiteiten op de huidige locaties is nog geen rekening gehouden omdat er op dit moment nog te veel onzekerheden zijn over de verplaatsing.

6.3 Ammoniak

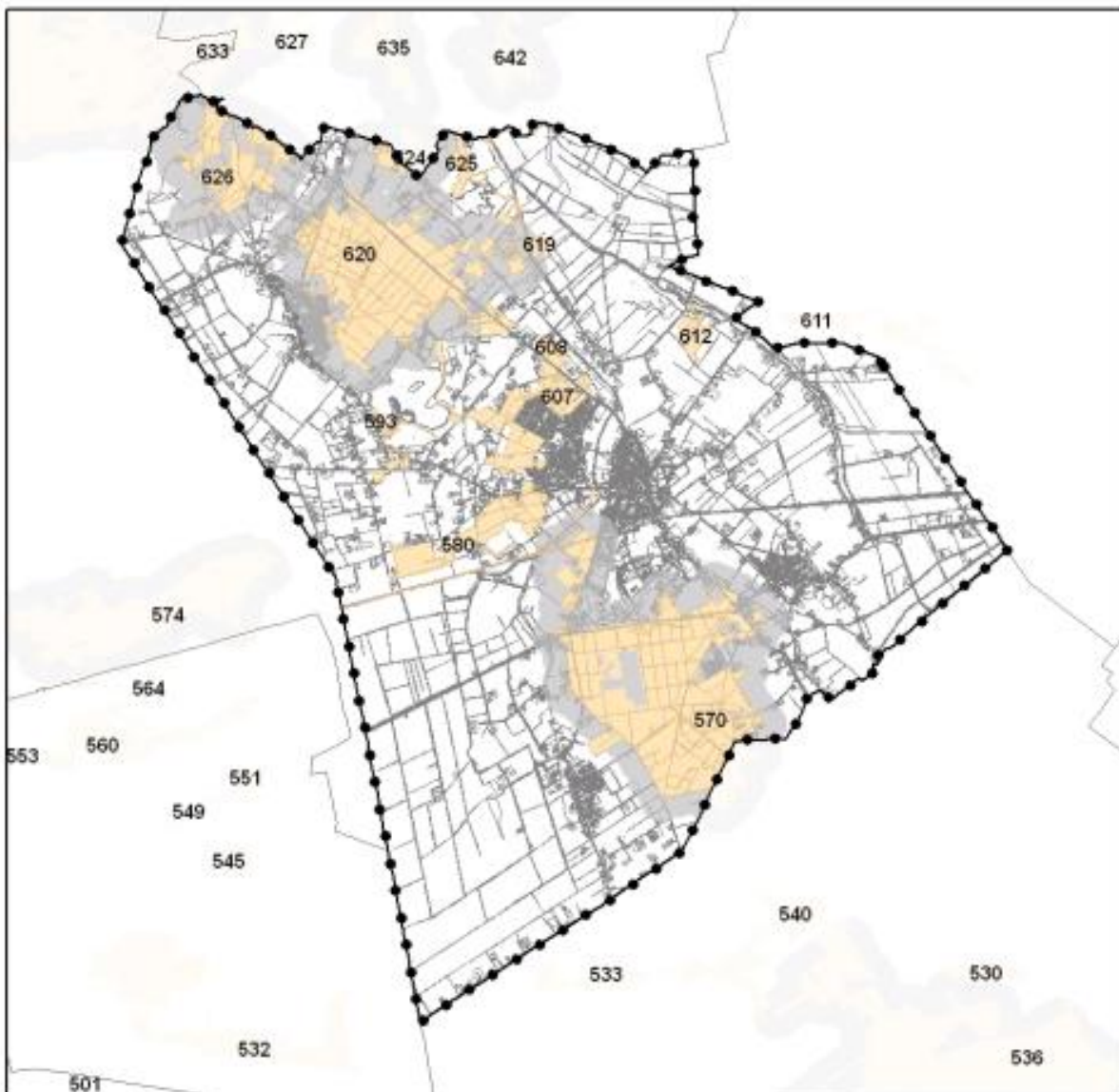
6.3.1 Inleiding

Voor wat betreft het aspect ammoniak wordt aandacht besteed aan de gezamenlijke gevolgen van de ontwikkelingen die het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt. Hierbij gaat het enerzijds om de bos- en natuurgebieden die in het kader van de Wet Ammoniak en Veehouderij (Wav) worden beschermd, en anderzijds om de als extra waardevol geachte Natura 2000-gebieden, die een extra bescherming genieten.

Wav-gebieden

In het kader van de Wav zijn bos- en natuurgebieden in en direct rond de gemeente aangemerkt als zeer kwetsbaar. Deze gebieden zijn gelegen in de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Wav reguleert de emissie en daaraan gekoppelde depositie van ammoniak vanuit veehouderijen op deze bos en natuurgebieden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen veehouderijen binnen en buiten 250 meter van zeer kwetsbare gebieden. De zogenaamde Wav-gebieden zijn weergegeven op kaart 6.

Het Besluit Huisvesting Ammoniak bepaalt dat in nieuwe stallen van intensieve veehouderijen emissiearme stalsystemen moeten worden toegepast (Best Beschikbare Technieken; BBT). Maar ook bestaande stallen van intensieve veehouderijen moeten de komende jaren worden aangepast, hetgeen resulteert in een algehele afname van de ammoniakemissie en -depositie door toepassing van nieuwe, emissiearme stalsystemen. Aanvankelijk zouden de eerste stallen uiterlijk 1 januari 2010 aangepast moeten zijn. Dit is niet mogelijk gebleken. Middels het Actieplan Ammoniak en Veehouderij is een fasering aangebracht op grond waarvan bedrijven de tijd krijgen om de komende jaren hun stallen aan te passen.

Kaart 6: Zeer kwetsbare gebieden in het kader van de Wav

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn natuurgebieden aangewezen die extra bescherming genieten ten opzichte van de overige bos- en natuurgebieden. Dit heeft te maken met bijzondere soorten of gebiedstypen die in deze gebieden voorkomen.

De bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats middels de Natuurbeschermingswet 1998. Op grond van de Crisis- en Herstelwet 2010 (CHW) wordt voor de stikstofdepositie op deze gebieden het bestaand gebruik wettelijk geregeld. Als peildatum is hiervoor 7 december 2004 opgenomen. Tegelijk is in de CHW geregeld dat de vergunningplicht vervalt als het depositieniveau per saldo gelijk is aan of lager dan die op de peildatum. De CHW is op 31 maart 2010 aangenomen door de Tweede Kamer en sindsdien zijn de hiervoor aangehaalde regelingen onderdeel geworden van de Natuurbeschermingswet.

In de CHW is ook opgenomen dat de provincie een verordening mag opstellen met maatregelen om de stikstofdepositie te beperken. Dit heeft in de provincie Noord-Brabant geleid tot de Verordening Stikstof en Natura 2000.

Op grond van de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 gelden extra emissie beperkende verplichtingen voor nieuwe stallen en een salderingsplicht bij een toename van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden. Hierdoor kan er per saldo geen sprake meer zijn van een toename van de ammoniakdepositie op deze natuurgebieden, terwijl in veel gevallen er zelfs een afname zal optreden door de zogenaamde BBT++ maatregelen bij nieuwe stallen. BBT ++ maatregelen zijn emissie beperkende maatregelen die verder gaan dan de Best Beschikbare Technieken (BBT) die op grond van het Besluit Huisvesting Ammoniak minimaal verplicht worden gesteld.

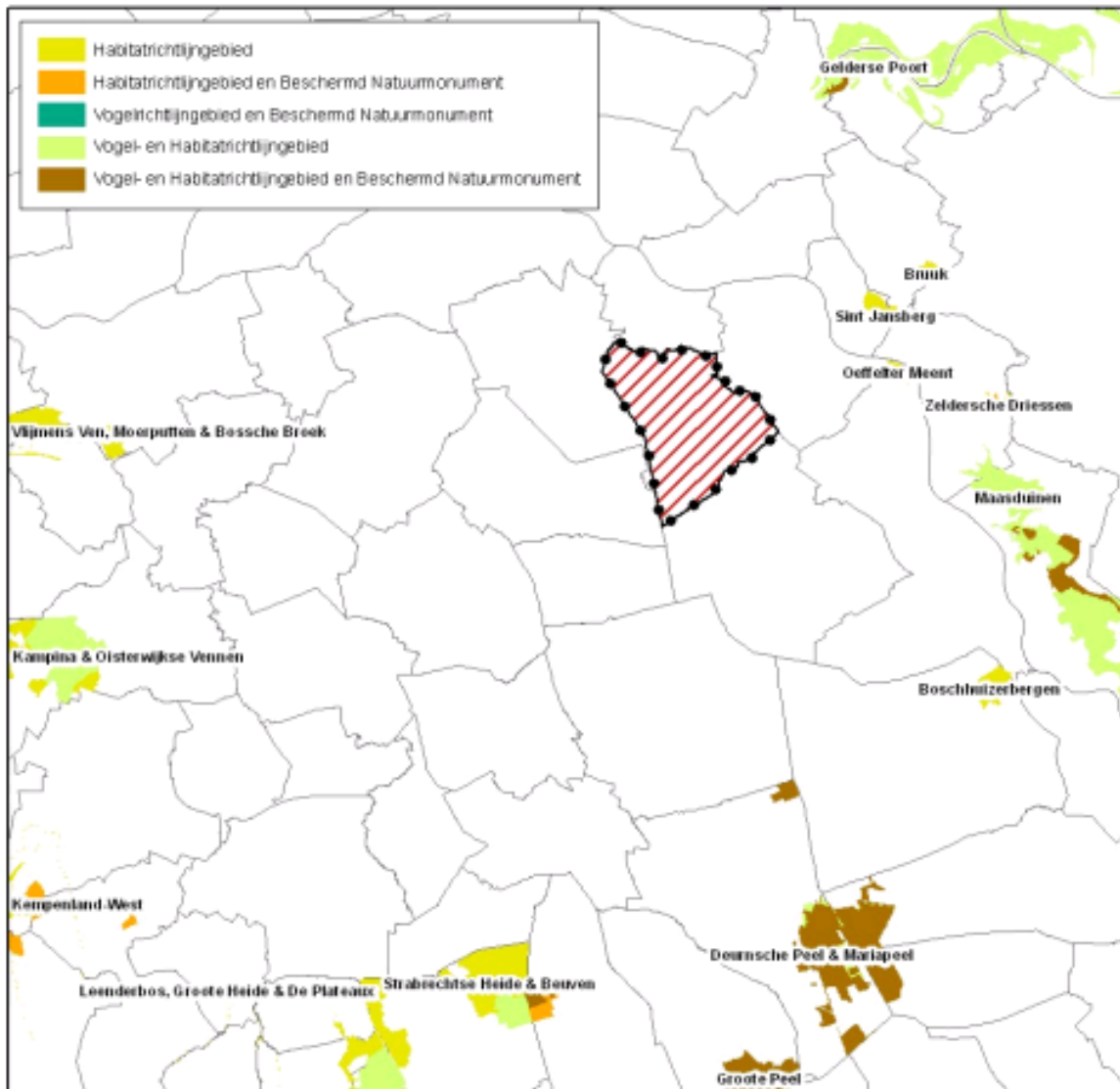
Uitvoering van de verordening zorgt ervoor dat er vanuit de veehouderij geen toename van depositie meer kan optreden op Natura 2000 gebieden en zal, door het stoppen van bedrijven en het toepassen van extra emissiebeperkende maatregelen, zelfs leiden tot een aanmerkelijke daling van de uitstoot en depositie van ammoniak.

De systematiek heeft indirect ook een positief effect op de depositie van bosgebieden die in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij worden beschermd.

Binnen de gemeente Mill en Sint Hubert zijn geen gebieden gelegen die beschermd worden op grond van de Natuurbeschermingswet. Op enige afstand van de gemeentegrenzen, deels in de provincies Limburg en Gelderland, liggen wel een aantal Natura 2000-gebieden. Het betreft de volgende gebieden (met tussen haakjes de kortste afstand vanaf de gemeentegrens tot deze gebieden):

- Oeffeltermeent, gemeente Boxmeer (7,0 km).
- Sint Jansberg, gemeenten Mook en Gennep, provincie Limburg (7,8 km).
- Maasduinen, gemeenten Gennep, Bergen en Venlo, provincie Limburg (10,4 km).
- Bruuk, gemeente Groesbeek, provincie Gelderland (11,2 km).
- Zeldersche Driessen, gemeente Gennep, provincie Limburg (11,8 km).
- Bult, onderdeel Deurnesepeel en Mariapeel, gemeente Deurne (16,0 km).
- Boschhuizerbergen, gemeente Venray, provincie Limburg (18,0 km).
- Deurnesepeel en Mariapeel, gemeenten Deurne en Horst (Limburg), (22,6 km).
- Strabrechtse Heide en Beuven, gemeenten Heeze-Leende, Someren en Geldrop-Mierlo, (24,6 km).
- Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek, gemeenten Heusden, Den Bosch en Vught (27,0 km).
- Kampina & Oisterwijkse bossen en vennen, gemeenten Boxtel, Oirschot, Oisterwijk en Tilburg (32,0 km).

De gebieden zijn op kaart 7 weergegeven.

Kaart 7: Natura 2000-gebieden rond de gemeente Mill en Sint Hubert (rood gearceerd).

Mogelijke gevolgen

De mogelijke gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan zijn inzichtelijk gemaakt voor de bos- en natuurgebieden binnen de gemeentegrenzen, die in het kader van de Wav zijn aangemerkt als zeer kwetsbaar. Verder komen de mogelijke gevolgen aan de orde voor de gebieden die beschermd worden op grond van de Natuurbeschermingswet. Deze gebieden liggen allemaal buiten de gemeente.

De redelijkerwijs maximaal te verwachten gezamenlijke gevolgen zijn middels het rekenmodel OPS-Pro 4.3 (versie 20 juli 2011) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) getalsmatig en middels GIS op kaart inzichtelijk gemaakt.

Verderop in dit hoofdstuk worden als referentie de huidige ammoniaksituatie (juli 2011) en de ammoniaksituatie die door de autonome ontwikkeling kan ontstaan, in beeld gebracht.

Deze worden vergeleken met de ammoniaksituatie die het Voorontwerp Bestemmingsplan mogelijk maakt, alsmede de twee varianten hierop.

6.3.2 Passende beoordeling Natura 2000-gebieden

De Natura 2000-gebieden die rond de gemeente Mill en Sint Hubert zijn gelegen, liggen allen op ruime afstand en zijn erg divers van aard. Er is sprake van heel verschillende gebiedstypen, op grond waarvan de gebieden een aparte beschermingsstatus hebben gekregen.

Gesteld kan worden dat een toename van de ammoniakdepositie waarschijnlijk altijd (negatieve) gevolgen heeft voor een gebied. Specifiek onderzoek en de voor de verschillende Natura 2000-gebieden op te stellen beheerplannen moeten echter nog uitwijzen wat deze eventuele gevolgen concreet zijn. Anderzijds genieten een aantal gebieden extra bescherming op grond van natuurwaarden die weinig nadelige gevolgen zullen ondervinden van verzuring of vermesting. In bijlage 10 en 11 is voor negen Natura 2000-gebieden een omschrijving gegeven van het gebied en is aangegeven welke specifieke gebiedstypen aanwezig zijn en in hoeverre deze gevoelig zijn voor een eventuele toename van verzuring door ammoniak of voor eutrofiering/vermesting. Op basis hiervan is een beoordeling gedaan.

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maken, kunnen tot een toename van de depositie voor de op grotere afstand van de gemeente gelegen Natura 2000-gebieden. Door de grote afstand is de eventuele toename vanuit de gemeente relatief beperkt. Deze toename is ook beperkt ten opzichte van de huidige achtergronddepositie en de kritische depositiewaarden van de Natura 2000-gebieden. Significante negatieve gevolgen zijn echter niet uit te sluiten. Dit maakt de noodzaak van de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 nogmaals duidelijk. Op grond van de verordening wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering van stikstof vanuit stoppende veehouderijen in de regio. Hierdoor worden significante negatieve gevolgen uitgesloten. Waar in de volgende paragrafen ingegaan wordt op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden, zijn uitsluitend de gevolgen van eventuele ontwikkelingen van veehouderijen in de gemeente Mill en Sint Hubert in beeld gebracht. Hierbij is nog geen rekening gehouden met saldering van gestopte bedrijven. Dit kunnen namelijk bedrijven in de gemeente zelf zijn, maar ook bedrijven in een andere gemeente in de regio.

6.3.3 Huidige situatie

Op basis van de dierenaantallen uit de vigerende milieuvergunningen zoals deze door de gemeente Mill en Sint Hubert in het provinciale Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (Web-BVB) zijn opgenomen, is de ammoniaksituatie van juli 2011 in beeld gebracht. De gegevens uit Web-BVB zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 12. Het betreft uitsluitend de bijdrage van de veehouderijbedrijven vanuit de gemeente Mill en Sint Hubert.

De ammoniakdepositie op de Wav-gebieden is afkomstig van de verspreid over de gemeente gelegen veehouderijen. Om een vergelijking te kunnen maken van de huidige situatie met de mogelijke depositie als gevolg van de verschillende varianten, is verdeeld over de twee grote bosgebieden, de Molenheidse bossen en de Langenboomse bossen, een vijftal punten genomen waar de huidige en mogelijke depositie is bepaald.

Het blijkt dat de totale huidige bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal kan variëren van 220,5 tot 297,2 mol voor de Molenheidse bossen en van 208,6 tot 280,5 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 17).

De Natura 2000-gebieden liggen allemaal buiten de gemeente. Hiervoor is de totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt bepaald. Het blijkt dat de huidige bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden varieert van 0,82 tot 35,62 mol (zie bijlage 17). Opgeteld bij de heersende achtergrondconcentratie kan deze bijdrage voor een overschrijding van de kritische depositiewaarde zorgen. Dit is een algemeen optredend beeld in Oost Brabant, hetgeen ook mede rede is geweest voor het ontwikkelen van de Verordening Stikstof en Natura 2000 (zie paragraaf 6.3.1).

6.3.4 Autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het huidige Bestemmingsplan Buitengebied en de randvoorwaarden op grond van onder andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Voor de locaties waar volgens het Web-BVB dieren worden gehouden, wordt uitgegaan van de agrarische bouwvlakken zoals die in het huidige bestemmingsplan zijn opgenomen. De invoergegevens voor de autonome ontwikkeling zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 13.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten autonome ontwikkelingen kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 284,1 tot 377,9 mol voor de Molenheidse bossen en van 290,2 tot 400,4 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 17). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten autonome ontwikkelingen kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,24 tot 53,85 mol. Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie.

6.3.5 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden.

Ten opzichte van het huidige bestemmingsplan is het aantal agrarische bouwvlakken aanmerkelijk kleiner geworden. De invoergegevens voor het Voorontwerp Bestemmingsplan zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 14.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 250,1 tot 330,3 mol voor de Molenheidse bossen en van 254,7 tot 362,3 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 17). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie, maar een afname ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,10 tot 47,42 mol. Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie, maar een afname ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

6.3.6 Variant A

Voor Variant A wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van een grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij. De invoergegevens voor Variant A zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 15.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant A kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 249,8 tot 330,1 mol voor de Molenheidse bossen en van 254,6 tot 362,2 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 17). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie, maar een afname ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is de afname marginaal. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant A kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,10 tot 47,33 mol. Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie, maar een afname ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is de afname marginaal. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

6.3.7 Variant B

Voor Variant B wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente er geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A);
- het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen.

De invoergegevens voor Variant B zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 15.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant B kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 237,1 tot 322,9 mol voor de Molenheidse bossen en van 241,0 tot 318,8 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 17). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie, maar een afname ten opzichte van de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A. De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A zijn beperkt. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant B kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,05 tot 45,17 mol. Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de huidige situatie, maar een afname ten opzichte van de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A. De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A zijn beperkt. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

6.3.8 Vergelijking vijf varianten

Zoals eerder aangegeven, zijn de (mogelijke) ammoniakgevolgen van de vijf varianten verwerkt op de kaarten in bijlage 12 tot en met 16 en de tabel in bijlage 17. In de hierna volgende tabel 6 zijn de resultaten samengevat. Het blijkt dat de individuele ontwikkelingen in de gemeente een toename van de ammoniakdepositie op de binnen de gemeente gelegen zeer kwetsbare Wav-gebieden tot gevolg kunnen hebben. Hetzelfde geldt voor de op afstand gelegen Natura 2000-gebieden.

Stikstofdepositie op Wav-gebieden (in mol/ha./jaar)						
NR	Wav-gebied	Huidig	Autonoom	VO BP	Variant A	Variant B
1	Molenheidse bossen	220,5 - 297,2	284,1 - 377,9	250,1 - 330,3	249,8 - 330,1	237,1 - 322,9
2	Langenboomse bossen	208,6 - 280,5	290,2 - 400,4	254,7 - 362,3	254,6 - 362,2	241,0 - 318,8
Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden* (in mol/ha./jaar)						
NR	Natura 2000-gebied	Huidig	Autonoom	VO BP	Variant A	Variant B
1	Oeffelter Meent	13,760	19,260	16,990	16,960	16,770
2	Sint Jansberg	35,620	53,850	47,420	47,330	45,170

* Ivm de overzichtelijkheid zijn in deze tabel alleen de 2 dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden opgenomen.

Tabel 6: Samenvatting en vergelijking ammoniaksituatie.

6.3.9 Conclusie

Op grond van redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkelingen, kan de emissie en depositie van ammoniak in de autonome situatie beperkt toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Hetzelfde geldt voor het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop, met dien verstande dat op grond van de ontwikkelingsmogelijkheden van het Voorontwerp Bestemmingsplan de mogelijke toename van de ammoniakdepositie minder bedraagt dan bij de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van het huidige bestemmingsplan (autonome ontwikkeling). Variant A is nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan een verbetering betekenen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Dit levert echter beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in het oostelijk deel van de gemeente.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000, moet elke depositietoename op Natura 2000-gebieden gecompenseerd worden door minimaal een zelfde depositieafname door stoppende veehouderijen. Dit gebeurt middels saldering uit de provinciale ammoniakbank, die in het bovenstaande niet is meegenomen. De verordening zorgt ervoor dat er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. De verordening zal indirect ook een positief effect hebben op de depositie op Wav-gebieden in de gemeente.

6.4 Fijn stof

6.4.1 Inleiding

Het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied biedt ontwikkelingsmogelijkheden aan de agrarische bedrijven in de gemeente. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor emissie van fijn stof uit veehouderijbedrijven.

Voor het onderdeel fijn stof moeten de ontwikkelingen individueel voldoen aan “hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer en de hierbij behorende bijlage 2”. Ter plaatse van gevoelige objecten gelden maximale normen voor fijn stof:

- voor de jaargemiddelde concentratie fijn stof geldt een maximum van 40 microgram/m³;
- voor het aantal overschrijdingsdagen van de 24-uur gemiddelde concentratie van 50 microgram/m³ geldt een maximum van 35 dagen per jaar.

De berekeningen van de gezamenlijke gevolgen zijn uitgevoerd conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Hiervoor is het rekenprogramma Geomilieu 1.81, module Stacks gebruikt. Dit programma maakt gebruik van het door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu goedgekeurde rekenhart Stacks+ (ontwikkeld door KEMA). De resultaten zijn als contouren gepresenteerd. Daarnaast is per variant het oppervlak en het aantal gevoelige objecten binnen de concentratieklassen bepaald. Het doel van deze exercitie is om de verschillen tussen de varianten te kunnen kwantificeren.

In het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) worden bestaande fijn stof knelpunten bij veehouderijen opgelost. In de gemeente Mill en Sint Hubert zijn geen veehouderijen gelegen die als knelpunt worden aangemerkt. Dit betekent dat er in de huidige situatie geen blootgestelden aan concentraties boven de wettelijke normen voorkomen. Per variant is aangegeven of het bijbehorende scenario leidt tot toename van het aantal blootgestelden aan concentraties boven de norm.

6.4.2 Huidige situatie

Op basis van de dieraantallen uit de vigerende milieuvergunningen zoals deze door de gemeenten in het provinciale Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (Web-BVB) zijn opgenomen, is de situatie voor fijn stof van juli 2011 in beeld gebracht. De gegevens uit Web-BVB zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 18.

In de huidige situatie bevinden zich geen gevoelige objecten (receptoren) in het gebied waarbij de jaargemiddelde concentratie fijn stof meer dan 30 µg/m³ bedraagt. Zoals in de vorige paragraaf reeds aangegeven, bedraagt de wettelijke norm 40 µg/m³. In de huidige situatie bevinden zich geen receptoren in een gebied waarbij het aantal overschrijdingsdagen meer dan 35 bedraagt. De maatgevende receptor bevindt zich in de klasse 25 tot 30 dagen.

6.4.3 Autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het huidige Bestemmingsplan Buitengebied en de randvoorwaarden op grond van onder andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Voor de locaties waar volgens het Web-BVB nog dieren worden gehouden, wordt uitgegaan van de agrarische bouwvlakken zoals die in het huidige bestemmingsplan zijn opgenomen. De invoergegevens voor de autonome ontwikkeling zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 17.

In de situatie met autonome ontwikkeling zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Er bevinden zich geen receptoren in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen meer dan 35 bedraagt. De twee maatgevende receptoren bevinden zich in de klasse 30 tot 35 dagen. Dit is een geringe verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. In paragraaf 6.4.7 wordt verder ingezoomd op de verschillen tussen de varianten.

6.4.4 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit dit Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Ten opzichte van het huidige bestemmingsplan is het aantal agrarische bouwvlakken aanmerkelijk kleiner geworden. De invoergegevens voor het Voorontwerp Bestemmingsplan zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 18.

In het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De twee maatgevende receptoren bevinden zich in de klasse 30 tot 35 dagen. Net als in de situatie met autonome groei is dit een geringe verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. In paragraaf 6.4.7 wordt verder ingezoomd op de verschillen tussen de varianten.

6.4.5 Variant A

Voor Variant A wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij. De invoergegevens voor Variant A zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 19.

In variant A zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ook in variant A bevinden de twee maatgevende receptoren zich in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen 30 tot 35 bedraagt. Dit is geen verschil ten opzichte van de situatie met autonome groei en het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Het is een geringe verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. In paragraaf 6.4.7 wordt meer ingezoomd op de verschillen tussen de varianten.

6.4.6 Variant B

Voor Variant B wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling wordt er vanuit gegaan dat, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente er geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A);
- het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen.

De invoergegevens voor Variant B zijn opgenomen in bijlage 3. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 20.

In variant B zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In variant B bevinden maatgevende receptoren zich in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen 25 tot 30 bedraagt. Dit is een verbetering ten opzichte van de autonome situatie, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A. Het is een geringe verslechtering ten opzichte van de huidige situatie. In paragraaf 6.4.7 wordt meer ingezoomd op de verschillen tussen de varianten.

6.4.7 Vergelijking vijf varianten

In tabel 7 is per variant ingezoomd op de blootstelling beneden de normen van de receptoren en de omvang van de gebieden van concentratieklassen voor de jaargemiddelde concentraties.

Jaargemiddelde concentratie	Aantal receptoren					Aantal hectare oppervlak				
	huidig	autonoom	VO BP	variant A	variant B	Huidig	autonoom	VO BP	variant A	variant B
0 – $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 – $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$	4253	4230	4233	4233	4237	5694	5645	5662	5662	5671
25 – $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$	22	45	42	42	38	133	180	164	164	155
30 – $35 \mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	4	5	5	5	4
35 – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2
40 – $45 \mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
> $45 \mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 7: Vergelijking van de resultaten voor de jaargemiddelde concentraties fijn stof

Uit een vergelijking van de blootstelling van de receptoren aan de jaargemiddelde concentraties fijn stof volgt dat in de hele gemeente in alle varianten de inwoners worden blootgesteld aan concentraties van 20 tot $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de norm van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In de huidige situatie treedt de laagste blootstelling op ten opzichte van de andere varianten. In de autonome situatie treedt de hoogste blootstelling op. De varianten nieuw bestemmingsplan en variant A scoren gelijk. Variant B kan een iets beter resultaat opleveren dan deze situaties, maar een iets slechter dan de huidige situatie.

Uit de vergelijking van het aantal hectare per concentratieklasse volgt dat er wel gebieden zijn met een hoge jaargemiddelde concentratie. Deze gebieden zijn echter klein (1 ha bij >40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Daarnaast vindt er in deze gebieden geen blootstelling plaats.

In tabel 8 is per variant ingezoomd op het aantal overschrijdingsdagen voor de receptoren en de omvang van de gebieden van de overschrijdingsdagen.

Aantal overschrijdingsdagen	Aantal receptoren					Aantal hectare oppervlak				
	huidig	Autonoom	VO BP	variant A	variant B	Huidig	autonoom	VO BP	variant A	variant B
0 – 10 dagen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 – 15 dagen	4119	4087	4102	4103	4113	5187	5019	5075	5078	5132
15 – 20 dagen	147	175	162	161	153	571	727	675	672	620
20 – 25 dagen	5	9	7	7	5	39	48	45	45	43
25 – 30 dagen	4	2	2	2	4	16	18	17	17	17
30 – 35 dagen	0	2	2	2	0	8	9	9	9	8
35 – 40 dagen	0	0	0	0	0	4	5	4	4	4
> 40 dagen	0	0	0	0	0	8	8	8	8	8

Tabel 8: Vergelijking van de overschrijdingsdagen van de etmaalgemiddelde norm fijn stof

Uit de vergelijking van de resultaten van het aantal overschrijdingsdagen volgt een zelfde beeld als uit de vergelijking van de resultaten van de jaargemiddelde concentraties. Er zijn gebieden waarin het aantal overschrijdingsdagen meer dan 35 bedraagt, maar daar vindt geen blootstelling plaats. De huidige situatie geeft de laagste blootstelling en aantal overschrijdingsdagen, daarna volgt Variant B, het nieuwe bestemmingsplan en Variant A. De autonome situatie geeft de hoogste waarden.

6.4.8 Conclusie

Er zijn vijf situaties doorgerekend voor de fijn stof concentraties in de gemeente Mill en Sint Hubert veroorzaakt door de veehouderijen. Hieruit blijkt dat de drie scenariovarianten voor het nieuwe bestemmingsplan (Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied, variant A en variant B) lagere concentraties tot gevolg zullen hebben dan de autonome groei op basis van het huidige bestemmingsplan.

Alle situaties geven hogere concentraties dan in de huidige situatie het geval is. Dit wordt veroorzaakt doordat rekening wordt gehouden met de groeimogelijkheden van de bedrijven die in de huidige situatie door de meeste bedrijven (nog) niet is benut. Opgemerkt wordt dat de verschillen beperkt zijn en dat het niet te verwachten valt dat er blootstelling aan concentraties boven de norm op zal treden.

6.5 Volksgezondheid

6.5.1 Inleiding

Door de schaalvergroting in de intensieve veehouderij is er de laatste jaren een groeiende aandacht ontstaan voor het thema volksgezondheid in relatie tot de (intensieve) veehouderij. Vooral bij de ontwikkeling van landbouwontwikkelingsgebieden (LOG) is veel bezorgdheid ontstaan bij bewoners in en rond deze LOG's. Dit is aanleiding geweest voor een landelijk onderzoek uitgevoerd door het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht, het Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) en het RIVM naar mogelijke effecten van de intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden. Op 14 juni 2011 is het eindrapport gepresenteerd. De belangrijkste resultaten uit het rapport zijn:

- **Blootstelling:**
Rond intensieve veehouderijen zijn hogere concentraties fijn stof, endotoxinen en MRSA-bacteriën waargenomen. Binnen woningen zijn geen verhoogde concentraties endotoxinen waargenomen.
- **Gezondheid:**
Er zijn weinig verschillen geconstateerd in de gezondheidstoestand van mensen die rond intensieve veehouderijen wonen en die elders wonen. Enkele aandoeningen komen vaker voor, ander juist minder.
- **Relatie blootstelling en gezondheid:**
Er is een beperkte relatie geconstateerd tussen de dichtheid van veehouderijbedrijven en de gezondheid van mensen die rond intensieve veehouderijen wonen. Zo komt astma minder vaak voor, eczeem en longontsteking komen in enigszins verhoogde mate voor. Er is wel een duidelijke relatie tussen "mogelijke Q-koorts" en geitenbedrijven.
- Er bestonden weinig aanwijzingen dat zeer grote stallen sterker met gezondheidseffecten op omwonenden zijn geassocieerd.

Dit heeft geleid tot de volgende aanbevelingen:

- Gerichte studies naar concentraties endotoxinen en micro-organismen rond intensieve veehouderijen.
- Ontwerpen van een beoordelingskader volksgezondheid.
- Nader onderzoek naar onder andere relatie astma, allergie en longontsteking met veehouderijen.
- Het opzetten van een surveillancenetwerk.

Het rapport is voor de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aanleiding geweest om aan de Gezondheidsraad te vragen een beoordelingskader te ontwikkelen voor zaken als micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit de veehouderij. Naar verwachting komt het beoordelingskader in de tweede helft van 2012 beschikbaar.

Behoudens de situatie rond geitenbedrijven en Q-koorts, volgt er uit het landelijk onderzoek op dit moment geen duidelijke negatieve relatie tussen intensieve veehouderij en volksgezondheid, zonder dat gesteld kan worden dat er geen relatie zou kunnen zijn. Omdat

er een beperkte onzekerheid is overgebleven, en omdat er op dit moment geen beoordelingskader bestaat, is bij de GGD Hart voor Brabant advies opgevraagd over de gezondheidsrisico's van de ontwikkelingen die het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt.

6.5.2 GES

Bij de GGD is concreet gevraagd om een advies uit te brengen over de consequenties die de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee in deze notitie aangehaalde varianten, kunnen hebben op het gebied van volksgezondheid:

- Zijn er (extra) risico's voor de volksgezondheid te verwachten?
- Zo ja, welke en in hoeverre zijn deze middels het stellen van voorwaarden te ondervangen of reden om het bestemmingsplan bij te stellen?

Hiervoor is door de GGD een zogenaamde Gezondheid Effecten Screening (GES) uitgevoerd. Dit GES is gebaseerd op de resultaten van het plan-MER. Het GES is verwerkt in een aparte rapportage die bij het Bestemmingsplan Buitengebied wordt gevoegd. In dit rapport wordt hierop daarom niet verder ingegaan.

6.5.3 Conclusie

Op grond van de nu beschikbare informatie kan worden geconcludeerd dat het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten voor wat betreft het aspect volksgezondheid waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar. Het GES zal hier meer duidelijkheid over moeten opleveren.

6.6 Geluid

6.6.1 Inleiding

Het geluidniveau in het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert wordt hoofdzakelijk bepaald door het geluid afkomstig van de agrarische bedrijven en hiermee gepaard gaande activiteiten, plaatselijk en doorgaand wegverkeer en het vliegverkeer van vliegbasis Volkel (in de gemeente Uden). Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied richt zich voor wat betreft het aspect geluid op de agrarische bedrijven en hiermee gepaard gaand wegverkeer. Op het doorgaand wegverkeer en het vliegverkeer heeft het plan geen invloed.

6.6.2 Huidige situatie

In de huidige situatie hebben veehouderijen op grond van de geldende geurregeling over het algemeen een dusdanige afstand naar gevoelige objecten, dat directe geluidhinder als gevolg van bijvoorbeeld ventilatiesystemen niet te verwachten is. Naast de directe geluidhinder, is bij de veehouderijen ook indirect geluid door aan- en afrijdend verkeer aan de orde. De op dit moment binnen de gemeente aanwezige veehouderijen hebben een bepaalde verkeersintensiteit en hiermee gepaard gaande geluidproductie tot gevolg. Dit

verkeer bestaat uit landbouwverkeer, vrachtauto's (voer, mest, dieren) en personenauto's. Door de over het algemeen verspreide ligging van de veehouderijen over een groot gebied, in combinatie met een relatief lage intensiteit van het aantal vervoersbewegingen per bedrijf, en een spreiding van het verkeer in de tijd, zal het geluid van het aan- en afrijdende verkeer over het algemeen nauwelijks herkenbaar zijn ten opzichte van het overige verkeer in het buitengebied.

6.6.3 Ontwikkelingen

Eén van de doelen van de reconstructie van het Brabantse platteland is de zogenaamde afwaartse beweging. Hierbij kunnen intensieve veehouderijen rond dorpskernen (en natuurgebieden) niet meer ontwikkelen en is het streven dat intensieve veehouderijen in deze gebieden op termijn beëindigen of "afwaarts" verplaatsen naar geschikte locaties verder van de dorpen en natuur. Door het verdwijnen van intensieve veehouderijen rond dorpen en het niet meer kunnen ontwikkelen van de overblijvende bedrijven, levert dit een verbetering op voor de geursituatie in en rond deze dorpen. Het is te verwachten dat dit tegelijkertijd ook een verbetering van de geluidssituatie in de gemeente oplevert. Het verkeer en het hiermee gepaard gaande geluid verplaatst immers ook van de dorpen af.

In het noordoosten van de gemeente is het stiltegebied Tongelaar gelegen. Dit is een gebied dat extra bescherming geniet voor wat betreft het aspect geluid. Omdat het gebied Tongelaar en de omgeving hiervan grotendeels als extensiveringgebied is aangewezen, zullen ook in dit gebied intensieve veehouderijen niet verder kunnen groeien en op termijn beëindigen of verplaatsen. Het is te verwachten dat dit een verbetering van de geluidssituatie in het stiltegebied Tongelaar oplevert.

De ontwikkeling van veehouderijen in het overige gedeelte van de gemeente wordt middels individuele omgevingsvergunningen (onderdeel milieu) gereguleerd. De geluidsbijdrage van bedrijven op omliggende woningen is een resultaat van het geproduceerde geluidsniveau, de afstand tot omwonenden en eventuele afscherming hiertussen. Zoals onder de huidige situatie al is aangegeven, geven de minimaal noodzakelijke afstanden voor geur over het algemeen ook een borging dat er voor wat betreft geluid geen problemen zijn te verwachten. In het geval dat ondanks de afstanden naar omwonenden een eventuele overschrijding toch nog niet is uit te sluiten, zijn geluidsbeperkende maatregelen te treffen die de geluidsproductie naar de omgeving alsnog voldoende reduceren. De maatregelen kunnen bronmaatregelen betreffen aan bijvoorbeeld ventilatiesystemen en/of maatregelen in de overdrachtssfeer (afscherming).

De rechtstreekse ontsluiting van veehouderijen verloopt slechts beperkt via de binnen de gemeente gelegen dorpen. Door de afwaartse beweging zal deze situatie verder verbeteren.

6.6.4 Conclusie

Door enerzijds de afname van het aantal veehouderijen in de gemeente en anderzijds de ontwikkeling van overblijvende veehouderijen, kan er een verschuiving van de geluidbelasting plaatsvinden. De individuele ontwikkelingen worden gereguleerd middels de hiervoor noodzakelijke omgevingsvergunningen. Daarom kan er vanuit worden gegaan dat de geluidbelasting als gevolg van de veehouderijbedrijven over de gehele gemeente neutraal blijft of verbetert ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling die het huidige bestemmingsplan mogelijk maakt. Verder kan worden aangenomen dat het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop voor wat betreft het aspect geluid waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

6.7 Verkeer en infrastructuur

6.7.1 Inleiding

De Middenpeelweg (N 277) vormt voor een gedeelte de westelijke begrenzing van de gemeente en is een belangrijke noord-zuid verbinding tussen enerzijds de A50 en A59 bij Oss en anderzijds de A67 bij Venlo. Tussen beide snelwegen liggen veel dwars ontsluitingen naar oost en west, bijvoorbeeld naar Gennep en Uden, naar Wanroij en Boekel, naar Boxmeer en Gemert/Deurne, en naar Venraij en Deurne. De verkeersintensiteit is hoog. Twee andere wegen in het buitengebied van de gemeente die een vrij hoge intensiteit hebben, betreffen de eveneens in noord-zuid richting gelegen N 602 (Graafseweg/Wanroijseweg) die vanaf Grave door de kern Mill naar Wanroij loopt, en de oost-west verbinding N 264 (Hapseweg, Bosweg, Volkelseweg) die vanaf de A73 bij Haps door Sint Hubert naar de Middenpeelweg bij Odiliapeel en de A50 bij Uden loopt.

Behoudens de drie hiervoor genoemde doorgaande wegen, wordt de verkeersintensiteit in het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert hoofdzakelijk bepaald door lokaal verkeer. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied richt zich vooral op de agrarische bedrijven en hiermee gepaard gaand wegverkeer. Op het doorgaand wegverkeer heeft het plan geen invloed.

6.7.2 Huidige situatie

De op dit moment binnen de gemeente aanwezige veehouderijen hebben een bepaalde verkeersintensiteit tot gevolg. Dit verkeer bestaat uit landbouwverkeer, vrachtauto's (voer, mest, dieren) en personenauto's. De binnen de gemeente aanwezige infrastructuur (wegen) is hier zoveel mogelijk op afgestemd. Door de over het algemeen verspreide ligging van de veehouderijen over een groot gebied, in combinatie met een relatief lage intensiteit van het aantal vervoersbewegingen per bedrijf, en een spreiding van het verkeer in de tijd, vormt de capaciteit van de lokale wegen over algemeen geen probleem.

6.7.3 Ontwikkelingen

Eén van de doelen van het reconstructie van het Brabantse platteland is de zogenaamde afwaartse beweging. Hierbij kunnen intensieve veehouderijen rond dorpskernen (en natuurgebieden) niet meer ontwikkelen en is het streven dat intensieve veehouderijen in deze gebieden op termijn beëindigen of “afwaarts” verplaatsen naar geschikte locaties verder van de dorpen en natuur. Door het verdwijnen van intensieve veehouderijen rond dorpen en het niet meer kunnen ontwikkelen van de overblijvende bedrijven, levert dit een afname op van de verkeersintensiteit in en rond deze dorpen.

De rechtstreekse ontsluiting van veehouderijen verloopt slechts beperkt via de binnen de gemeente gelegen dorpen. Door de afwaartse beweging zal deze situatie verder verbeteren.

Tot slot vormen het landbouwverkeer en het vrachtverkeer in het buitengebied een aandachtspunt voor de verkeersveiligheid. Bij een gecombineerd gebruik van de relatief smalle lokale wegen met het fietsverkeer, kan de verkeersveiligheid voor de fietsers eventueel in het gedrang komen. Dit verschilt echter niet ten opzichte van de huidige situatie.

6.7.4 Conclusie

Door enerzijds de afname van het aantal veehouderijen en anderzijds het ontwikkelen van overblijvende veehouderijen, kan er een verschuiving van de verkeersintensiteit plaatsvinden. Beëindiging van bedrijven zorgt immers voor een afname van de verkeersintensiteit. Daartegenover kan de ontwikkeling van andere veehouderijen lokaal tot een toename van de intensiteit leiden. Er kan vanuit worden gegaan dat de verkeerssituatie over de gehele gemeente neutraal blijft of verbetert. Door de afwaartse beweging zal de situatie rond de dorpen naar verwachting verbeteren. Verder kan worden aangenomen dat het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop voor wat betreft het aspect verkeer en infrastructuur waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

6.8 Water

6.8.1 Inleiding

Het waterbeleid is vastgelegd in het provinciaal waterplan, het waterbeheerplan van het waterschap Aa en Maas en het gemeentelijk waterplan. In het provinciaal waterplan staat het provinciaal waterbeleid uitgewerkt, onder andere voor wat betreft het grondwaterbeheer. In het waterbeheerplan van het waterschap staat het waterbeleid van deze (oppervlakte)waterbeheerder binnen het betrokken stroomgebied. De gemeente heeft samen met buurgemeenten een waterplan opgesteld, het “Waterplan Land van Cuijk”. Hierin brengen de waterorganisaties alle kansen en problemen rondom het water in het Land van Cuijk in beeld.

6.8.2 Huidige situatie

Het plangebied is voor het grootste gedeelte aan te merken als Oude Peelontginningen (voor een klein gedeelte Jonge Peelontginningen) en Maasterrasvlakte. Het plangebied kenmerkt zich overwegend als een nat gebied. Dit komt overeen met het grondwatersysteem.

Er zijn gebieden die aan te merken zijn als kwelgebieden. Dit zijn het gebied evenwijdig aan de Lage Raam, het gebied de Lage Peel en de Graspeel, het gebied dat globaal wordt gevormd door de Princepeel, de Groespeel en de Katwijksche Peel en gedeelten langs de Spoordijk (in het oosten). Vooral de bosgebieden en gedeelten langs de Spoordijk (in het westen) zijn te kenmerken als infiltratiegebieden. Alle overige gebieden zijn te kenmerken als intermediaire gebieden.

6.8.3 Ontwikkelingen

Aangenomen wordt dat ontwikkelingen die het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied bij veehouderijen mogelijk maken, weinig gevolgen zullen hebben voor de hydrologische situatie in het buitengebied van de gemeente.

Water in het bestemmingsplan

Het waterbeleid en het watersysteem vormen het uitgangspunt voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied, onder andere via de doorvertaling van de aanwezige functies. Bij de situering van bestemmingen is rekening gehouden met het aspect water. Vennen en poelen worden beschermd binnen de gebiedsbestemming “Water”.

De vastgelegde bestemmingen hebben in principe geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Voor alle ontwikkelingen wordt door het waterschap “hydrologisch neutraal ontwikkelen” als voorwaarde gesteld. Dit is van toepassing op bijvoorbeeld alle wijzigingsbevoegdheden die in het bestemmingsplan zijn opgenomen.

Verder is van belang te melden dat bestaande regelgeving van provincie en waterschap, zoals vigerende water- en milieuverordeningen, de keur(en), de legger en eventuele peilbesluiten een separaat toetsingskader vormen. De keur van het waterschap bevat onder andere bepalingen ten behoeve van de bescherming en het beheer en onderhoud van watergangen en oppervlaktewater. Het gaat hier om activiteiten binnen 5 meter van de insteek van watergangen. In het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn geen bepalingen opgenomen die dubbel zijn, dan wel indruisen tegen deze regelgeving.

Watertoets

Aan de hand van de “Beleidsnota uitgangspunten watertoets Aa en Maas” van eind 2007 is een watertoets uitgevoerd. Het doel van de watertoets is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante plannen en besluiten.

Het Waterschap Aa en Maas laat zich bij de watertoets leiden door acht uitgangspunten. Deze betreffen:

1. Wateroverlastvrij bestemmen;
2. Gescheiden houden van vuil afvalwater en schoon hemelwater;
3. Hydrologisch neutraal bouwen;
4. Afwegen hergebruik, infiltratie, buffering en afvoer;
5. Voorkomen van vervuiling;
6. Water als kans;
7. Meervoudig ruimtegebruik;
8. Waterschapsbelangen.

Hierna wordt ingegaan op de acht uitgangspunten.

1. *Wateroverlastvrij bestemmen*

Bij de uitbreiding van bouwvlakken dient rekening te worden gehouden met de norm uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). In eerste instantie dient bij de keuze van doorontwikkelingen gezocht worden naar plaatsen die “hoog en droog” liggen. Binnen de gemeente is dit niet altijd haalbaar, doordat delen van het gebied laaggelegen zijn en daardoor met hoge grondwaterstanden te maken hebben, met kans van overstroming. Bij ontwikkelingen op lager gelegen locaties moeten maatregelen worden getroffen om het gewenste beschermingsniveau tegen wateroverlast te realiseren. Het waterbergend vermogen dat hierdoor eventueel verloren gaat, dient in de omgeving te worden gecompenseerd. De waterbergingsgebieden zijn in de verbeelding behorende bij het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied aangewezen en middels de regels in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt wateroverlastvrij bouwen en behoud van waterberging gereguleerd.

2. *Gescheiden houden vuil afvalwater en schoon hemelwater*

Bij bedrijven in het buitengebied van de gemeente dient het vuil afvalwater apart te worden opgevangen van het niet verontreinigd hemelwater van daken en niet verontreinigde erfverhardingen. Stallen moeten zijn voorzien van vloestofdichte vloeren en mestopslagen. Een gedeelte van het afvalwater komt bij de drijfmest in de mestopslag. Het overige afvalwater wordt afgevoerd via de gemeentelijk riolering. Afvalwater van luchtwassers moet apart worden opgevangen en worden afgevoerd. Dit afvalwater mag niet op de riolering of in de bodem worden geloosd. De “afvoer” van niet verontreinigd hemelwater komt in de volgende alinea aan de orde.

3. *Hydrologisch neutraal bouwen*

In het algemeen geldt dat bij uitbreiding van verhard oppervlak (nieuwbouw) de lokale grondwaterstand gelijk dient te blijven. Voorkomen moet worden dat hemelwater rechtstreeks op oppervlaktewater wordt geloosd en op deze manier direct het gebied verlaat. In dat geval wordt namelijk minder water in de bodem geïnfiltreerd en kan dit dus, als dit bij meerdere bedrijven aan de orde is, tot grondwaterstandverlaging leiden.

Verder heeft het direct afvoeren cumulatief gezien negatieve gevolgen voor het noodzakelijke afvoerdebiet (met name bij pieken) van de Maas. Het hydrologisch neutraal bouwen kan gerealiseerd worden door het hemelwater te hergebruiken of, voor zover dit niet mogelijk is, te infiltreren in de bodem. Het hemelwater dat geïnfiltreerd wordt in de bodem mag de grondwaterkwaliteit niet verslechteren. Het infiltreren van het hemelwater kan plaatsvinden via een retentievoorziening (bijvoorbeeld een poel). Aan deze waterberging worden kwantitatieve eisen gesteld betreffende de minimale berging per hectare verhard oppervlak en aan het debiet van een op de waterberging aangebrachte noodoverstort naar een waterloop. Ten tijde van de ontwikkeling van een locatie dient getoetst te worden aan de dan geldende normering voor waterberging van het waterschap.

4. *Afwegen hergebruik, infiltratie, buffering en afvoer*

In de vorige alinea is al ingegaan op deze mogelijkheden.

5. *Voorkomen van vervuiling*

Bij de ontwikkeling van een bedrijf dient, voor zover dit niet al in het verleden is gerealiseerd, een duidelijke scheiding te worden gehanteerd van het afvalwater en het niet verontreinigd hemelwater. Verder dient het toepassen van uitlogende of uitspoelende materialen zoveel mogelijk te worden voorkomen.

6. *Water als kans*

Water kan een meerwaarde geven aan een plan. Hierbij valt te denken aan de eventuele aanleg van een poel of vergelijkbaars voor de infiltratie van niet verontreinigd regenwater, die ook een functie heeft in het kader van de landschappelijke inpassing van een bedrijf.

7. *Meervoudig ruimtegebruik*

Voor wat betreft dit onderdeel kan terugverwezen worden naar de vorige alinea waarbij de aanleg van een infiltratievoorziening een meervoudig doel kan hebben: infiltratie van regenwater en landschappelijke inpassing van een bedrijf. Hetzelfde kan gelden bij het gebruik van een opvangvoorziening voor berging en/of hergebruik van water.

8. Waterschapsbelangen

Bij het onderdeel waterschapsbelangen kan gedacht worden aan de aanwezigheid of geplande realisering in het gebied van waterlopen en waterkeringen, infrastructuur, waterberging, beekherstel en natte Ecologische Verbindingszones (EVZ's). Bij het tot stand komen van het bestemmingsplan is rekening gehouden met de belangen van het waterschap. Middels onder andere de aanduidingen op de verbeelding behorende bij het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en middels de regels in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied worden deze geborgd.

6.8.4 Conclusie

Het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop zullen voor wat betreft het aspect water weinig onderscheidend zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

6.9 Bodem

6.9.1 Inleiding

Het buitengebied van Mill en Sint Hubert ligt op de grens van het hoge zandgebied (uit het pleistoceen) van de Peelhorst in het zuidwesten en het jonge rivierkleigebied (uit het holoceen) in het noordoosten. Door de stijging van de Peelhorst gleed de Maas in noordoostelijke richting van de Peelhorst, waardoor hier onder de dekzandlaag nog steeds grove, grindrijke zanden zijn te vinden, die afkomstig zijn van de Maas. De verplaatsing van de Maas heeft ook de karakteristieke (fluviatiele) terrasniveaus, al dan niet bedekt met dekzanden of overstromingsmateriaal, doen ontstaan. Tijdens de koude tijden was de bodem van de Peelhorst continu bevroren, waardoor het (smelt)water over het oppervlak zelf moest afvloeien. Als gevolg van insnijding van het afvloeiende water ontstonden smeltwaterbeken (Hooge Raam, Halsche Beek). In de gemeente is de geul van het huidige Pealkanaal en de geul bij Sint Hubert weer gedeeltelijk dichtgeschoven.

In deze periode zijn dekzandwelingen en ruggen ontstaan, als gevolg van schaars begroeide grond. Op de hoge schollen van de Peelhorst is dit materiaal gedeeltelijk weer verstoven. Verder is veen ontstaan op natte plaatsen, waar geen afwatering plaats kon vinden, en zandverstuivingen, op de arme en droge zandgronden. Langs de beken zijn beekbezinkingen gevormd, bestaande uit afwisselend klei-, humusrijke en zandige lagen.

6.9.2 Huidige situatie

Het grondgebied is onder te verdelen in een hooggelegen en een laaggelegen gebied. De scheiding, gevormd door de Graafsche Breuk, tussen deze twee gebieden loopt bij benadering evenwijdig aan de weg Wanroij-Mill-Grave.

Het grondgebied bevat de volgende elementen:

- hoge zand-grindplateaus: droge tot zeer droge gronden;
- hoge dekzandruggen en lage dekzandruggen, al dan niet met oud-bouwlanddek;
- dekzandmantel: zeer vochtige, hellende gronden;
- hoge en lage dekzandvlakten;
- stuifzanden: hoge, droge delen;
- beekafzettingen: lage, vochtige delen;
- rivierzanden: vochtige, vlakliggende gronden;
- oude riviergronden.

De bodem van het buitengebied van Mill en Sint Hubert bestaat uit verschillende bodemtypen. Deze zijn te onderscheiden in:

- podzolgronden: haar-, veld-, laar- en holtpodzolgronden;
- dikke enkeerdgronden: hoge bruine en hoge zwarte enkeerdgronden;
- kalkloze zandgronden: beek- en gooreerdgronden en duin- en vlakvaaggronden;
- veengronden: meerveengrond;
- moerige zandgronden en veengronden;
- oude rivierkleigronden: beek- of woudeerdgronden, polder- en ooivaaggrond.

6.9.3 Ontwikkeling

De ontwikkeling van veehouderijen heeft weinig invloed op de algehele bodemopbouw en de kwaliteit van de bodem in het buitengebied van de gemeente. Bij individuele ontwikkelingen kan plaatselijk wel verstoring van de bodemopbouw aan de orde zijn. Verder kan door de opslag van mest, voer, diesel, olie, zuren, spuiwater en eventuele andere bodembedreigende stoffen, verontreiniging van de bodem optreden. Deze aspecten komen echter op individueel niveau bij de beoordeling van de noodzakelijke omgevingsvergunning aan de orde. Dit gebeurt op basis van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Door het treffen van bodembeschermende maatregelen en het opnemen van voorschriften in de vergunningen is bodemverontreiniging in voldoende maten te voorkomen of te beperken.

6.9.4 Conclusie

Het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop zullen voor wat betreft het aspect bodem weinig onderscheidend zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

6.10 Externe veiligheid

6.10.1 Inleiding

Op 27 oktober 2004 zijn het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) in werking getreden. Hiermee zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het besluit heeft tot doel de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in inrichtingen

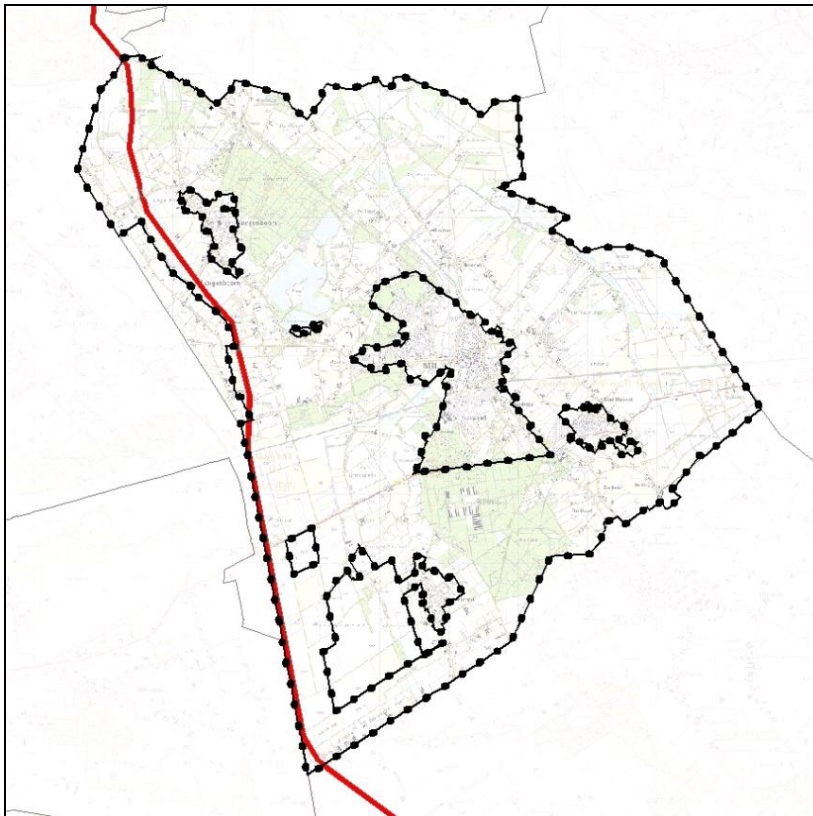
tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Om dit doel te bereiken verplicht het besluit het bevoegd gezag afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. In het Besluit wordt onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en groepsrisico. De risiconormen uit het Bevi zijn overgenomen in de externe veiligheidswetgeving voor buisleidingen (Besluit buisleidingen) en vervoer van gevaarlijke stoffen. In het Besluit externe veiligheid buisleidingen is naast de hiervoor genoemde normen ook een vrijwaringszone rondom buisleidingen opgenomen. Het Besluit transportroutes externe veiligheid is nog in concept en definitieve vaststelling vindt naar verwachting in 2012 plaats. De externe veiligheidsrisico's van het Vliegveld Volkel worden geregeld in de Wet luchtvaart. Aangezien deze wet nog geen rechtskracht heeft, is het niet mogelijk hier al rekening mee te houden.

In het kader van dit plan-MER is getoetst of het Besluit externe veiligheid nog beperkingen oplevert dan wel dat anderszins hiermee rekening gehouden moet worden.

6.10.2 Huidige situatie

In het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert zijn de volgende locaties en activiteiten aanwezig, die in het kader van externe veiligheid van belang kunnen zijn:

- Moleman Terugwinning, van der Kruizeweg 9 Sint Hubert: Chemicaliënopslag;
- Tankstation Hopmans, Zeelandseweg 35 Langenboom: LPG-opslag;
- Enkele veehouderijbedrijven met een propaantank van 13 m³ of meer inhoud;
- Ondergrondse transportleiding voor aardgas die door het westelijke deel van de gemeente loopt (zie kaart 8);
- Veiligheidscontouren van Vliegveld Volkel in de buurgemeente Uden;
- Vervoer gevaarlijke stoffen.

Kaart 8: Tracé gastransportleiding door de gemeente Mill en Sint Hubert

6.10.3 Ontwikkeling

De ontwikkeling van veehouderijen in het buitengebied van de gemeente heeft weinig invloed op de externe veiligheid. De opslag van propaan bij veehouderijen kan een aandachtspunt vormen in het kader van Bevi. Op grond van artikel 2 lid 1 van het Bevi valt een bedrijf onder de werkingssfeer van het besluit als sprake is van de opslag van propaan in een tank met een individuele inhoud van meer dan 13 m³. In dat geval dient een QRA (kwantitatieve risicoanalyse) te worden opgesteld. Verder is het van belang dat bij ontwikkelingen in het buitengebied voldoende afstand in acht wordt genomen ten opzichte van de ondergrondse transportleiding voor aardgas en dat rekening wordt gehouden met de veiligheidscontouren van vliegveld Volkel.

Het nieuwe bestemmingsplan maakt geen rechtstreekse ontwikkelingen ten aanzien van de overige hiervoor genoemde activiteiten mogelijk. Per ontwikkeling zal op grond van een ruimtelijke onderbouwing beoordeeld worden of deze voor wat betreft externe veiligheid acceptabel is.

De propaantanks liggen verspreid in het buitengebied en worden over het algemeen enkele malen per jaar bijgevuld. De komst van nieuwe propaantanks zal slechts zeer beperkt van invloed zijn op de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarom is een nadere beschouwing niet nodig.

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I en M) werkt aan een Structuurvisie buisleidingen om ruimte te reserveren voor toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. In de Structuurvisie wordt een hoofdstructuur vastgelegd van ruimtelijke reserveringen (buisleidingstroken) voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen in Nederland voor de komende 25 à 30 jaar. Door het buitengebied van de gemeente is een leidingenstrook geprojecteerd. Deze strook heeft een breedte van 70 meter zodat er ruimte is voor de aanleg van meerdere buisleidingen, indien dit gewenst is. Voor deze ontwikkeling is een MER opgesteld en tegelijkertijd met de Structuurvisie ter inzage gelegd. Momenteel is het Ministerie van I en M bezig met de behandeling van de zienswijzen. Omdat de leidingenstrook al recentelijk onderwerp van een MER is geweest wordt deze leidingenstrook niet in dit plan-MER meegenomen.

6.10.4 Conclusie

Door het toetsen van individuele ontwikkelingen aan het Bevi, het Besluit buisleidingen en in de toekomst de Wet luchtvaart, is externe veiligheid in voldoende mate te waarborgen. Het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop zullen voor wat betreft het aspect externe veiligheid weinig onderscheidend zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

6.11 Landschap en natuur

6.11.1 Inleiding

Bescherming ecologische structuren (EHS)

Actuele natuur- en landschapswaarden zijn als zodanig beschermd. De provinciale zonering van het buitengebied, zoals opgenomen in de provinciale Structuurvisie en de Verordening Ruimte, vormt hiervoor de leidraad. Bescherming van deze waarden geschiedt via een gerichte gebiedsbestemming en een aanduiding van aanwezige waarden. De bestaande bos- en natuurgebieden die gelegen zijn binnen de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) zijn als zodanig bestemd. Realisatie van ecologische verbindingzones (EVZ's) en de nieuwe gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) worden mogelijk gemaakt via een wijzigingsbevoegdheid binnen de bestemming "Agrarisch met waarden – EHS" en gebieden met de aanduiding "Zoekgebied ecologische verbindingzone".

In paragraaf 6.3 "Ammoniak" wordt ingegaan op de bescherming van de EHS-gebieden voor wat betreft het aspect verzuring.

Bescherming gebieden (Natura 2000, Natuurbeschermingswet)

Deze gebiedenbescherming is primair geregeld via de Natuurbeschermingswet 1998. De reeds beschermde natuurmonumenten en de Natura 2000-gebieden worden via deze wet beschermd. De Natura 2000-gebieden genieten een bijzondere bescherming. Voor nieuwe ontwikkelingen in de omgeving van deze gebieden moet getoetst worden op (mogelijke) negatieve effecten op de natuurwaarden.

In paragraaf 6.3 “Ammoniak” wordt ingegaan op de bescherming van de Natura 2000-gebieden voor wat betreft het aspect verzuring.

Bescherming soorten (Flora- en faunawet)

De soortenbescherming is primair geregeld via de Flora- en faunawet. Deze wet voorziet in de bescherming van in het wild voorkomende inheemse plant- en diersoorten. Deze wet kent een algemene zorgplicht met verbodsbepalingen, gedragscodes en ontheffingen. Voor beschermde soorten is behoud van hun leefgebied van levensbelang. De bescherming van soorten vindt in het nieuwe bestemmingsplan, waar nodig, plaats via aanduidingen bij de verschillende gebiedsbestemmingen. Verder is bij afwijkingen (Wabo) en wijzigingen (artikel 3.6 Wro) als nadere eis opgenomen dat er geen negatieve effecten mogen zijn op beschermde Natuurbeschermingswetgebieden dan wel op beschermde planten en dieren.

6.11.2 Huidige situatie

Landschap

Het landschapsbeeld van het buitengebied van Mill en Sint Hubert wordt gekenmerkt door de landelijke uitstraling. Deze uitstraling wordt met name gevormd door het agrarisch gebied, de groene elementen en natuurelementen en de landelijke uitstraling van het bebouwd gebied.

De ruimtelijke opbouw van het landschap is onder te verdelen in een drietal, ruimtelijk van elkaar te onderscheiden gebieden, te weten: kleinschalige (agrarische) gebieden, (grotere) open agrarische gebieden en de bos- en natuurgebieden. Verder zijn er ook kleine landschapselementen aanwezig in het buitengebied, waaronder houtwallen, bosjes, hagen, wegbepanting, beken en poelen.

Tot de kleinschalige gebieden behoren de terreinen waarbij veelal gesloten beplanting aanwezig is en een kleinschalige verkavelingstructuur zichtbaar is. Gebieden in de gemeente Mill en Sint Hubert die hiervoor kenmerkend zijn, liggen onder andere rondom de kernen en in de omgeving van bebouwingsconcentraties.

De open gebieden worden voor een groot deel gekenmerkt door grotere agrarische eenheden. Het betreft onder andere de gebieden ten noorden en westen van Langenboom en ten westen van Wilbertoord, alsmede het landgoed Princepeel.

De bos- en natuurgebieden binnen de gemeente Mill en Sint Hubert liggen voor een groot deel geconcentreerd in de beekdalen van onder meer de Graafsche Raam en de Lage Raam (ook het Peelkanaal). Grote bosgebieden zijn de Molenheidse bossen en de Langenboomse bossen.

Natuur

Ruimtelijke plannen moeten expliciet rekening houden met aanwezige natuurwaarden. Deze waarden zijn als zodanig vastgelegd in Europees beleid, rijksbeleid en provinciaal beleid. Hierna wordt aangegeven hoe er in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied rekening is gehouden met ecologische structuren, belangrijke gebieden en belangrijke soorten. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied regelt alleen aanvullend op landelijk natuurbeleid.

De beschikbare informatie van de provincie Noord-Brabant (provinciaal landschapsonderzoek) en terreinbeherende instanties is actief betrokken bij het tot stand komen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. De natuur- en landschapswaarden zijn vooral geconcentreerd aan de noord- en zuidzijde van de gemeente. Aan de noordzijde liggen (natte) natuurgebieden, in de vorm van broekbossen en oude landgoederen, zoals Tongelaar en het dennenbos van de Langenboomse bossen. In Tongelaar komen boomsoorten als zomereik, es, zwarte els, populier en wilg voor. Daarnaast is een groot aantal bosplantensoorten te vinden, als gevlekte aronskelk, slanke sleutelbloem, gewone salomonszegel en knopig helmkruid. Opvallend voor perceelsranden is een hoge dichtheid aan struweelvogels, zoals bosrietzanger, kleine karekiet, spotvogel, grasmus, zwartkop, braamsluiper en tjiftjaf. Ook kunnen amfibieën, zoals de alpenwatersalamander, worden aangetroffen in deze natte natuurgebieden.

Ten zuiden van de kern Mill ligt het grootschalige, voormalige (naaldbomen) productiebos Molenheide. Het bos wordt momenteel omgevormd naar een meer natuurlijk bos met meer diversiteit. Dit bos huisvest de havik, sperwer, buizerd en boomvalk.

Het buitengebied van Mill en Sint Hubert is rijk aan vogels van struwelen en kleinschalig cultuurlandschap (een landschap dat is ontstaan door de activiteiten van mensen). Zo komt in het gehele buitengebied, met uitzondering van de Princepeel, een groot aantal soorten voor dat afhankelijk is van houtwallen, houtsingels, wegbermen en erfbeplanting. Deze elementen zijn onder andere voor de volgende soorten van belang: geelgors, nachtegaal, grasmus, braamsluiper, roodborsttapuit en steenuil.

Een groot deel van de natuurwaarden in het buitengebied van de gemeente is ook gekoppeld aan het voorkomen van de das. De das is kenmerkend voor kleinschalig, agrarisch gebied, met een afwisseling van vochtige weilanden, struwelen, bouwlanden, houtwallen en houtsingels. Met name rond de beekdalen in het noorden van de gemeente komt een grote dassenpopulatie voor. In het zuidelijke deel van de gemeente bevindt zich eveneens een (kleinere) populatie dassen.

6.11.3 Ontwikkeling

Landschap

Het aantal veehouderijen binnen de gemeente is de afgelopen jaren afgenomen. Deze trend zal zich de komende jaren naar verwachting voortzetten. Indien de stallen en andere bebouwing van deze beëindigde bedrijven worden gesloopt, dan is een verbetering van het landschap mogelijk. Het is van groot belang dat het herbestemmen of slopen van niet meer in gebruik zijnde stallen voldoende aandacht krijgt en de hiervoor beschikbare regelingen worden toegepast, opdat verrommeling van het buitengebied wordt voorkomen. Tegenover de stoppende bedrijven, zal een gedeelte van de veehouderijen ook verder gaan ontwikkelen. Schaalvergroting in de veehouderij kan tot aantasting van het landschap leiden. Dit betreft enerzijds een mogelijke aantasting van de kleinschaligheid van delen van de gemeente, en anderzijds een aantasting van de openheid van andere delen van de gemeente. Belangrijk hierbij is dat bij de ontwikkeling van veehouderijen er een grens is voor de maximale omvang van een bouwvlak en dat zorg gedragen wordt voor een goede inpassing van nieuwe stallen in het landschap. Op grond van de provinciale Verordening Ruimte geldt voor intensieve veehouderijen een maximale oppervlakte bouwvlak van 1,5 ha, waarvan minimaal 10% moet worden gebruikt voor landschappelijke inpassing (= beplanting).

In de Varianten A en B wordt, op grond van de uitgangspunten uit de gemeentelijke Structuurvisie, uitgegaan van een beperktere ontwikkeling van intensieve veehouderijen in het oostelijk deel van de gemeente. Dit in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingplan Buitengebied. Dit heeft tot gevolg dat in dit gedeelte van de gemeente minder kans op aantasting van het landschap op zal treden. Variant B gaat hierin het verste.

Natuur

Ontwikkelingen van veehouderijen zullen niet plaatsvinden binnen bos- of natuurgebieden binnen de gemeente. Ontwikkelingen in de nabijheid van deze gebieden worden ook in voldoende mate voorkomen door de Wet Ammoniak en Veehouderij en de Verordening Ruimte. Directe aantasting van de bos- of natuurgebieden in de gemeente is aldus niet aan de orde.

Indirecte aantasting van deze gebieden door verzuring wordt door de Wet Ammoniak en Veehouderij (Wav), het Besluit Huisvesting Ammoniak en de Verordening Stikstof en Natura 2000 gereguleerd. In paragraaf 6.3 “Ammoniak” wordt hier uitgebreid op ingegaan.

6.11.4 Conclusie

Ten opzichte van de huidige situatie is het te verwachten dat door het beëindigen van veehouderijen een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap op kan treden, mits de buiten gebruik gestelde stallen een geschikte herbestemming krijgen, of zoveel mogelijk worden gesloopt. Zowel bij ontwikkelingen in de autonome situatie, als in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop, kan een aantasting van het landschap optreden.

6.12.2 Huidige situatie

In het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert bevinden zich enkele monumentale panden. Ook is er sprake van historische geografische lijnen van redelijk hoge tot hoge betekenis (ter hoogte van de wegen). Historische lijnen zijn bijvoorbeeld dijken, dammen, wallen, paden, wegen (waaronder zandwegen, klinkerwegen en kasseiwegen), spoorwegen (Duits Lijntje), kanalen en sloten. In de omgeving van Wilbertoord komt een historische geografisch vlak met hoge waarde voor. Dit betreft Landgoed Princepeel. Verder is er sprake van een historische geografisch vlak met redelijk hoge waarde tussen Mill en Wilbertoord. Dit betreft het beekdal van de Groote Beek, Peelkanaal/Defensiekanaal. Ten zuidwesten van Sint Hubert is een gebied met historisch groen met een redelijk hoge waardering. Het gaat hier om de heideontginning Molenheide, die uit naaldbos bestaat. Verder is een tweetal molens aanwezig (één in Mill en één in Sint Hubert), waarvan de molenbiotoop zich strekt tot in het buitengebied. Andere cultuurhistorisch waardevolle elementen zijn de landgoederen (en landhuizen) van Aldendriel, Princepeel, Tongelaar en Russendaal, het klooster in Langenboom, de historische kerken en de polder Hollanderbroek.

In het plangebied zijn aardkundig waardevolle gebieden en elementen te onderscheiden, bijvoorbeeld de steilrand. De steilrand loopt globaal van het noordwestelijk deel van het plangebied naar het zuidoosten. Een ander aardkundig waardevol gebied is het Gea-object Land van Cuijk dat ten oosten van de Achterdijk ligt. Een Gea-object is een complex van geologische, geomorfologische en bodemkundige waardevolle gebieden en elementen. Het object wordt gekarakteriseerd door zijn rivierduinen, zeldzame resten van het verwijderde Maassysteem en het Maasterras.

6.12.3 Ontwikkeling

Omdat een groot deel van het buitengebied van de gemeente een lage indicatieve archeologische waarde heeft, en omdat in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied cultuurhistorische waarden en archeologische waarden worden beschermd, worden geen negatieve gevolgen hiervoor verwacht. Bij ontwikkeling van veehouderijen zal vooraf onderzoek plaats moeten vinden naar eventueel aanwezige waarden.

6.12.4 Conclusie

Het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop zullen voor wat betreft het aspect archeologie en cultuurhistorie weinig onderscheidend zijn ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Maar ook niet ten opzichte van elkaar.

7 Vergelijking van de alternatieven

7.1 Inleiding

In het kader van de plan-m.e.r. is het van belang dat de gevolgen die het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt, te vergelijken met een referentie, de huidige situatie en de autonome ontwikkeling (de gevolgen die het huidige bestemmingsplan mogelijk maakt). In het vorige hoofdstuk is per aspect ingegaan op de mogelijke gevolgen. In dit hoofdstuk worden deze mogelijke gevolgen met elkaar vergeleken. In tabel 9 is in beeld gebracht hoe de positieve en negatieve effecten zich tot elkaar verhouden.

Omdat bij het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop, uitgegaan wordt van de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen die het plan mogelijk maakt, wordt de autonome ontwikkeling (hetgeen dus het huidige bestemmingsplan redelijkerwijs maximaal mogelijk maakt) als neutraal beschouwd. Eventuele positieve effecten worden als + aangeduid, eventuele negatieve effecten worden als – aangeduid.

Variant	Huidige situatie	Autonome ontwikkeling	Voorontwerp Bestemmingsplan	Variant A	Variant B
Aspect					
Geur	+	0	0+	0+	+
Ammoniak	+	0	0+	0+	0+
Fijn stof	+	0	0+	0+	0+
Volksgesondheid		0			
Geluid	+	0	0+	0+	0+
Verkeer en infrastructuur	+	0	0+	0+	0+
Water	0	0	0	0	0
Bodem	0	0	0	0	0
Externe veiligheid	0	0	0	0	0
Landschap en natuur	+	0	0+	0+	+
Archeologie en cultuurhistorie	0	0	0	0	0

- 0 = neutraal
- 0+ = beperkt positief
- +
- ++ = duidelijk positief
- 0- = beperkt negatief
- = negatief
- = duidelijk negatief

Tabel 9: Vergelijking van de varianten

7.2 Conclusie

In zijn algemeenheid blijkt dat de verschillen tussen de vijf varianten relatief beperkt zijn. Dit is te verklaren doordat de mogelijkheden in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied (en de varianten hierop) slechts weinig verschillen van het huidige bestemmingsplan. Het nieuwe plan is in grote lijnen consoliderend ten opzichte van het bestaande. Het is niet te verwachten dat de mogelijkheden die het Voorontwerp Bestemmingsplan biedt, zullen leiden tot negatieve effecten in vergelijking met de mogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt. Door een duidelijke afname van het aantal bouwvlakken voor veehouderijen mag zelfs worden aangenomen dat er een verbetering op zal treden. Ten opzichte van de huidig aanwezige situatie is wel een beperkte verslechtering mogelijk. Dit is echter inherent aan het uitwerken van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen.

Bij vergelijking van het Voorontwerp Bestemmingsplan met de beide varianten blijkt dat bij Variant B een beperkt positief resultaat valt te verwachten ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. Zoals eerder aangegeven levert Variant B beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijbedrijven in het oostelijk gedeelte van de gemeente.

8 Mitigerende en compenserende maatregelen

8.1 Inleiding

In de volgende paragrafen is voor enkele aspecten aangegeven welke mitigerende of compenserende maatregelen kunnen worden getroffen om de mogelijke negatieve gevolgen voor het betreffende aspect zoveel mogelijk te beperken.

8.2 Geur

Op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de geldende gemeentelijke geurverordening, is een verslechtering van de geursituatie ten opzichte van de huidige situatie mogelijk. Dit is inherent aan de door de gemeenteraad vastgestelde geurverordening, waarbij een afweging is gemaakt tussen de belangen van burgers en veehouderijen. Het is echter niet te verwachten dat de ontwikkelingen tot een onacceptabele geursituatie in de gemeente leiden.

De Wgv, de gemeentelijke geurverordening, de Verordening Ruimte en de Verordening Stikstof en Natura 2000 hebben tot gevolg dat de geurbelasting per dier of dierplaats de komende jaren zal afnemen ten opzichte van de huidige situatie.

Verdergaande maatregelen die in deze zin getroffen kunnen worden om de geursituatie niet te laten verslechteren, zijn het, conform de Varianten A en B, beperken van de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderijen in het oostelijk gedeelte van de gemeente (geen wijzigingsbevoegdheid opnemen voor het uitbreiden van de bouwvlakken voor intensieve veehouderijen en voor het omschakelen van grondgebonden bouwvlakken naar bouwvlakken voor intensieve veehouderij).

Een alternatief voor het via het Bestemmingsplan Buitengebied beperken van de ontwikkelingsmogelijkheden, vormt het bijstellen van de normering uit de gemeentelijke geurverordening. Veehouderijen behouden, conform het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied een grotere ontwikkelingsruimte, maar zullen in veel gevallen op grond van de aanscherping van de normering in de gemeentelijke geurverordening, genoodzaakt zijn om verdergaande emissiereductie te realiseren. Landschappelijk wordt via dit alternatief weinig winst behaald.

8.3 Ammoniak

Op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is een toename van de ammoniakdepositie op Wav-gebieden en Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten.

De Wav, het Besluit Huisvesting Ammoniak, de Natuurbeschermingswet, de Verordening Ruimte en de Verordening Stikstof en Natura 2000 hebben tot gevolg dat de ammoniakemissie per dier of dierplaats de komende jaren zal afnemen ten opzichte van de huidige situatie. Verdergaande maatregelen die in deze zin getroffen worden volgen uit de Verordening Stikstof. Behalve het verplicht toepassen van extra emissiereducerende stalsystemen, wordt op grond van de verordening een toename van de ammoniakdepositie op een Natura 2000-gebied alleen toegestaan, als middels saldering van ammoniak van een beëindigd bedrijf de totale ammoniakdepositie op het betreffende gebied per saldo niet toeneemt.

8.4 Overige

Voor de overige aspecten zijn geen duidelijke mitigerende of compenserende maatregelen aan te wijzen, die verder gaan dan de gebruikelijke toetsing die bij de aspecten aan de orde is en niet al bij de behandeling van het aspect zijn benoemd. De te verwachten gevolgen voor deze aspecten maken dit ook niet nodig.

9 Leemten in kennis en informatie

9.1 Inleiding

Bij het opstellen van een plan-MER voor een Bestemmingsplan Buitengebied moeten diverse aannames worden gedaan. Het plan-MER moet immers inzichtelijk maken wat de mogelijke gevolgen van het plan naar de toekomst toe zijn, zonder dat precies bekend is welke ontwikkelingen de komende jaren daadwerkelijk zullen plaatsvinden. Daarbij hebben we het over ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeente zelf, maar ook landelijke en/of regionale ontwikkelingen.

9.2 Aannames

In het kader van onderhavig plan-MER zijn onder andere aannames gedaan op het gebied van de te verwachten ontwikkelingen van veehouderijen in het gebied (stoppen, uitbreiden) en te verwachten afnamen van stalemissies door landelijke en provinciale wet- en regelgeving. In de praktijk zal dit nooit exact zo verlopen zoals in het plan-MER is aangenomen. Het plan-MER geeft een globaal beeld van de ontwikkelingen, en mogelijke effecten hiervan, die de komende jaren te verwachten zijn. Bij individuele ontwikkelingen wordt vervolgens verder ingezoomd op de verschillende aspecten.

9.3 Mestbe- en verwerking

Mestbe- en verwerking op bedrijfsniveau vindt over het algemeen plaats middels een zoveel mogelijk gesloten systeem. Extra emissie van geur en ammoniak zal daardoor slechts zeer beperkt optreden, zonder dat het geheel kan worden uitgesloten. De eventuele emissie zal echter zeer beperkt zijn ten opzichte van de emissie vanuit stallen veroorzaakt door dieren. De betekenis van mestbe- of verwerking is derhalve beperkt en niet afzonderlijk meegenomen in dit plan-MER.

Mestbe- en verwerking wordt opgenomen in het “Besluit houdende algemene regels voor inrichtingen milieubeheer”, beter bekend onder de naam “Activiteitenbesluit”. Per individueel initiatief vindt een beoordeling plaats of de realisatie van een installatie mogelijk is. Zo nodig kan hierbij worden teruggevallen op de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR).

9.4 Natuurbeschermingswet

De toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet en de Verordening Stikstof en Natura 2000 vormt een aandachtspunt. Een recente uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 7 september 2011 inzake artikel 19kd van de Natuurbeschermingswet 1998 levert momenteel onzekerheid op dit gebied. Met name de afstemming tussen de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) en de Natuurbeschermingswet en het al dan niet vergunningplichtig blijven. Dit doet echter niet af aan de uitgangspunten van de verordening die er voor zorgen dat voor alle nieuwe stallen extra emissiebeperkende stalsystemen worden toegepast en eventuele uitbreidingen in ammoniakdepositie moeten worden gecompenseerd door saldering met ammoniak van gestopte bedrijven

9.5 Verordening Ruimte

Tot slot is door een zeer recente uitspraak van de Rechtbank in Den Bosch van 1 december 2011 inzake de provinciale Verordening Ruimte onzekerheid over het beleid dat in de verordening is vastgelegd. Door de rechtbank is geconcludeerd dat het vaststellen van de Verordening Ruimte strijdig is met de Reconstructiewet Concentratiegebieden en de hierop gebaseerde reconstructieplannen. Ondertussen heeft de provincie Noord-Brabant al een “reparatie” van dit mogelijke knelpunt in gang gezet. De lijn uit de verordening zal hiermee naar verwachting in stand blijven.

9.6 Conclusie

Ondanks de hiervoor genoemde beperkingen geeft de plan-MER op dit moment een goed en actueel beeld van de eventuele gevolgen die het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt.

10 Monitoring en evaluatie

10.1 Inleiding

Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven, is in het kader van het plan-MER uitgegaan van diverse aannames. Om inzicht te hebben of de komende jaren de ontwikkelingen en de hiermee gepaard gaande gevolgen in grote lijnen overeenkomen met de aannames uit het plan-MER, is monitoring en evaluatie op de belangrijkste aspecten wenselijk. Omdat het plan-MER zich vooral richt op de gevolgen vanuit de veehouderij in de gemeente, zou monitoring en evaluatie zich vooral moeten richten op de aspecten geur, ammoniak en fijn stof.

10.2 Geur, ammoniak en fijn stof

De gemeentelijke geurverordeningen wordt elke 2 jaar geëvalueerd. Als uit de evaluatie onverwacht of ongewenst negatieve gevolgen naar voren komen, dan kan de verordening zo nodig worden bijgesteld.

Het provinciale monitoringssysteem Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (Web-BVB) vormt een mogelijkheid om bij te houden hoe de ontwikkelingen in de provincie, maar ook per gemeente, zijn voor wat betreft stoppende veehouderijen, ontwikkelende veehouderijen en de hiermee gepaard gaande dieren aantallen en emissies.

Via de salderingsbank uit de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt bijgehouden hoe de depositie op Natura 2000-gebieden in de loop der tijd verloopt.

Tot slot wordt gewezen op het gemeentelijk en regionaal handhavingprogramma, in het kader waarvan veehouderijen in de gemeente regelmatig worden gecontroleerd. Hierbij wordt onder andere beoordeeld in hoeverre ze nog volgens de vigerende vergunningen (en de hiermee gepaard gaande emissies) in werking zijn.

Bijlage 1

Advies Cie-m.e.r. op Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Bijlage 2

UITGANGSPUNTEN BIJ HET TOT STAND KOMEN VAN HET PLAN-MER

1. Inleiding

Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied geeft veehouderijen een bepaalde ontwikkelruimte. Hiervoor wordt aan alle veehouderijbedrijven een agrarisch bouwvlak toegekend. Dit bouwvlak geeft in veel gevallen mogelijkheden voor uitbreiding van de veehouderijen. De ontwikkelruimte is behalve van het bestemmingsplan, vooral afhankelijk van ruimtelijke regelgeving uit de provinciale Verordening Ruimte 2011 en van milieuregelgeving op het gebied van geur, ammoniak en fijn stof.

In dit plan-MER worden de mogelijke gevolgen voor de toekomst inzichtelijk gemaakt en vergeleken: wat is de huidige situatie en welke ontwikkelingen en hiermee gepaard gaande milieugevolgen zijn er *redelijkerwijs maximaal* te verwachten? Hierbij moeten aannames worden gedaan, onder andere ten aanzien van de te verwachten afname van het aantal veehouderijen en de uitbreiding van de overblijvende bedrijven. Deze worden hierna toegelicht. Hierbij is het verder van belang om welk type bouwvlak het gaat en of de bedrijven volgens de zonering uit het Reconstructieplan Peel en Maas in extensiveringgebied, verwevinggebied of een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) liggen.

2. Varianten

De volgende vijf varianten worden in het kader van dit plan-MER inzichtelijk gemaakt en met elkaar vergeleken:

1. Huidige situatie.
2. Autonome situatie (wat maakt het huidige bestemmingsplan mogelijk?).
3. Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied (wat maakt het nieuwe bestemmingsplan mogelijk?).
4. Variant A op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied*.
5. Variant B op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied*.

** In de gemeentelijke structuurvisie "In duurzaam perspectief" is het buitengebied van de gemeente van west naar oost verdeeld in vier zones. Hierbij hebben de twee oostelijke zones "Peelzoom" en "Maasterras" een hogere landschappelijke waarde toegekend gekregen. Daarom wordt in het plan-MER een variant A beoordeeld, waarbij voor de twee oostelijke gedeelten van het buitengebied geen wijzigingsbevoegdheid is opgenomen die omschakeling van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij onder voorwaarden mogelijk maakt. In variant B wordt, net als bij variant A, voor de twee oostelijke gedeelten van het buitengebied geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen die omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk maakt, maar ook de vergroting van een intensief bouwvlak via de wijzigingsbevoegdheid wordt in de twee oostelijke zones niet mogelijk gemaakt. Er wordt vanuit gegaan dat er geen toename van emissies plaatsvindt ten opzichte van de huidige vergunnings situatie. Eventuele toenames die toch zouden kunnen plaatsvinden, vallen weg tegen de afnamen als gevolg van het Besluit Huisvesting.*

3. Tendens en ontwikkelingen

3.1. *Tendens afname aantal veehouderijen en toename omvang overblijvende veehouderijen*

Uit gegevens van Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat het aantal veehouderijbedrijven de laatste decennia structureel is afgenomen, bij een enigszins gelijk blijvend totaal aantal dieren. In landelijke rapporten van onder andere het LEI wordt aangenomen dat deze tendens zich de komende jaren voortzet. Door de stalaanpassingen die de komende jaren nodig zijn in verband met milieu en dierwelzijn, wordt zelfs verwacht dat het aantal veehouderijen verhoudingsgewijs nog sneller zal afnemen dan in de afgelopen jaren het geval is geweest. Daartegenover wordt er vanuit gegaan dat de intensieve veehouderijen die verder gaan, over het algemeen zullen groeien.

3.1.1 *Rapporten*

In het LEI-rapport 2009-021 “De agrarische sector in Nederland naar 2020; Perspectieven en onzekerheden” wordt uitgegaan van een snelle daling van het aantal agrarische bedrijven, met daar tegenover een schaalvergroting voor de overblijvende bedrijven. Enkele verwachtingen:

- Een landelijke afname van het aantal melkrundveebedrijven van 21.300 in 2005 naar 9.800 in 2020. Dit betekent dus dat meer dan de helft stopt (54%).
- Door de schaalvergroting zal het aantal melkkoeien niet evenredig afnemen, maar landelijk zelfs met 2% toenemen. Voor Noord-Brabant wordt wel uitgegaan van een afname, namelijk 6%.
- Een landelijke afname van het aantal intensieve veehouderijen van 7.200 in 2005 naar 3.000 in 2020. Dit betekent ook een ruime halvering van het aantal bedrijven (59% stopt).
- Door de schaalvergroting zal het aantal varkens niet evenredig met het aantal bedrijven afnemen. Uitgegaan wordt van een landelijk afname van 8 tot 9%. Voor Noord-Brabant wordt uitgegaan van een afname van 6 tot 10%.
- Door de schaalvergroting zal het aantal vleeskuikens landelijk ongeveer gelijk blijven (-1%) en het aantal legkippen landelijk licht toenemen (+8%). Voor Noord-Brabant wordt uitgegaan van een toename van 3% voor de vleeskuikens en een toename van 9% voor de legkippen.

In het LEI-rapport 2010-010 “Economische gevolgen van bestaande regelgeving voor de Nederlandse varkenshouderij” wordt er ook vanuit gegaan dat een groot aantal varkensbedrijven de komende jaren zal stoppen omdat men investeringen in het kader van milieu en dierwelzijn niet kan doen. Enkele verwachtingen:

- Een landelijke afname van het aantal varkensbedrijven van 8000 in 2008 naar 2750 tot 3000 in 2020. Dit betekent een afname van circa 65% van het aantal bedrijven.
- Het versneld stoppen van veel varkensbedrijven.
- Een krimp van de varkensstapel van enkele tientallen procenten.

In het LEI-rapport 2010-094 "Schaalvergroting in de land- en tuinbouw; Effecten bij veehouderij en glastuinbouw" wordt geconcludeerd dat de gemiddelde bedrijfsomvang in de periode 1985-2008 in de verschillende sectoren duidelijk is toegenomen. Maar anderzijds wordt het totaal aantal varkens en kippen in ieder geval tot 2015 gelimiteerd door de productierechten. De melkquota hebben voor de melkveehouderij tot 2015 een zelfde effect. Dit heeft voor de periode 1985-2008 onder andere geresulteerd tot het volgende:

- Tabel 4.1: Afname aantal koeien van 2.180.000 naar 1.385.000.
- Tabel 6.1: Toename aantal vleeskuikens van 22.100.000 naar 29.300.000 (en 33.700.000 in 2000).
- Tabel 6.2: Toename aantal legkippen van 23.100.000 naar 24.900.000.
- Tabel 7.1: Afname aantal varkens (totaal) van 12.383.000 naar 12.026.000.

3.1.2 Analyse RMB voor de regio Noordoost Brabant

De hiervoor beschreven landelijk te verwachten trend wordt bevestigd door een in 2010 door het RMB voor de gemeenten in de regio Noord Oost Brabant uitgevoerde analyse naar de ontwikkelingen in de (intensieve) veehouderij. Deze analyse is verwerkt in een concept notitie "Duurzame ontwikkeling intensieve veehouderij" van die op 02-11-2010 in het Ambtelijk Overleg Leefomgeving van de 13 gemeenten in Noordoost Brabant is behandeld. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de ontwikkelingen over geheel Nederland, de regio Noordoost Brabant en per gemeente in Noordoost Brabant.

Ontwikkeling van de Intensieve Veehouderij in de regio Noordoost Brabant

Ontwikkeling van de aantallen varkens, kippen en intensieve veehouderijen (IV) van 1996 tot 2008, plus prognose naar 2020. De dierenaantallen zijn gebaseerd op gegevens van Alterra van 27-09-2010. De prognoses voor 2020 zijn gebaseerd op het LEI-rapport 2009-21 "De Agrarische Sector in Nederland naar 2020" (verwachte ontwikkeling 2006-2020).

Ontwikkeling aantal varkens	1996		2000		2004		2008		Prognose 2020	
	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen	%
Nederland	14.418.673	100	12.910.787	90	10.968.797	76	11.762.659	82	10.400.000	72
Regio NO Brabant	2.290.115	100	2.063.286	90	1.769.135	77	1.921.309	84	1.700.000	74
Mill en Sint Hubert	104.212	100	103.133	99	80.584	77	83.928	81	75.000	72

Ontwikkeling aantal kippen	1996		2000		2004		2008		Prognose 2020	
	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen	%	Aantallen	%
Nederland	91.441.059	100	103.360.323	113	83.058.109	91	93.750.651	103	91.500.000	100
Regio NO Brabant	8.681.685	100	9.466.225	109	7.438.396	86	8.127.701	94	8.075.000	93
Mill en Sint Hubert	1.108.095	100	501.322*	45	413.991	37	563.758	51	510.000	46

Ontwikkeling aantal intensieve veehouderijen	1996		2000		2004		2008		Prognose 2020	
		%		%		%		%		%
Nederland		100		82		56		55		25
Regio NO Brabant		100		83		61		58		27
Mill en Sint Hubert		100		83		65		55		29

** De sterke afname van het aantal kippen na 1996 wordt veroorzaakt door de sanering van twee zeer grote pluimveebedrijven in de Molenheidsebossen tussen Mill en Wilbertoord.*

Web-BVB versus LNV, CBS en Alterra

In het RMB-onderzoek is een vergelijking gemaakt tussen de aantallen intensieve veehouderijen volgens het provinciale vergunningenregistratiesysteem Web-BVB enerzijds en gegevens van LNV, CBS en Alterra anderzijds. Hieruit blijkt dat het aantal intensieve veehouderijen in Web-BVB voor sommige gemeenten tot het dubbele is van het aantal dat volgens LNV, CBS en Alterra aanwezig is. Dit geldt ook voor de gemeente Mill en Sint Hubert en heeft onder andere te maken met oude vervuilingen in Web-BVB. Maar bijvoorbeeld ook door een verschil in registratie tussen Web-BVB en LNV. Op grond van het provinciale project “Afwaartse beweging” en de inventarisatie in het kader van het nieuwe bestemmingsplan, wordt het Web-BVB momenteel bijgewerkt.

In onderstaande tabel zijn voor de gemeente Mill en Sint Hubert voor een aantal diercategorieën enerzijds de vergunde dieraantallen volgens het Web-BVB opgenomen, en anderzijds de aanwezige dieraantallen volgens de metingen van het CBS.

Diersoort	Vergund volgens Web-BVB	Aanwezig volgens CBS 2011	Theoretische bezettingsgraad
Melkvee	9.144	4.621	50%
Fokvarkens	10.476	10.614	101%
Vleesvarkens	56.552	39.496	70%
Leghennen	35.004	17.500	50%
Vleeskuikens	742.796	489.137	66%
Nertsen	6.005	6.592	110%
Konijnen	15.475	1.050	7%

Voor de dieraantallen geldt een vergelijkbaar verschil in dieraantallen, als aan de orde is bij de aantallen veehouderijen. Het verschil in vergunde dieraantallen en de volgens LNV, CBS en Alterra werkelijk aanwezige dieren is echter minder groot. Globaal betekent dit voor de gehele gemeente dat het aantal werkelijk aanwezige dieren ongeveer 30% lager ligt dan de vergunde aantallen. Het verschil in de gegevens volgens het Web-BVB en het CBS wordt onder andere veroorzaakt door:

- Structurele onderbezetting;
- Ruimte binnen stallen voor flexibiliteit;
- Deels nog niet gerealiseerd stallen;
- Verschil in registratie Web-BVB en LNV.

Het is te verwachten dat het verschil voorlopig ook naar de toekomst toe zal blijven bestaan.

3.1.3 Overige informatie

De trends en verwachtingen uit de drie aangehaalde rapporten liggen in dezelfde lijn als verwachtingen van andere deskundige organisaties op dit gebied. Zo gaat de Rabobank in een studie uit 2009 ook uit van een aanzienlijke daling van het aantal varkensbedrijven, van circa 10.000 in 2008 naar circa 4400 in 2015.

Verder wordt opgemerkt dat de in de rapporten verwachte afname van het aantal veehouderijbedrijven een al heel lang optredend autonoom proces is. Zo blijkt uit rapportages van het CBS dat het aantal varkensbedrijven elke 10 jaar ongeveer halveert en gelden voor de andere sectoren vergelijkbare autonome scenario's. Onder andere blijkt dat het aantal rundvee-, varkens- en kippenbedrijven sinds 1995 drastisch is verminderd, maar dat het aantal dieren per bedrijf aanzienlijk is toegenomen. De verwachting is dat door nieuwe regelgeving op het gebied van milieu en dierwelzijn dit autonome proces nog verder wordt versterkt.

Tot slot is rekening gehouden met de in 2010 in het kader van het Besluit Huisvesting en het Actieplan Ammoniak ingediende bedrijfsontwikkelingsplannen (BOP's) en de inventarisatie zoals die is doorgevoerd in het kader van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied. In de BOP's hebben bedrijven aan moeten geven hoe men uiterlijk 2013 aan het Besluit Huisvesting denkt te gaan voldoen, dan wel dat men gaat afbouwen en uiteindelijk stoppen. Voor de gemeente Mill en Sint Hubert, en ook de overige gemeenten in de regio Noord-oost Brabant, is door circa 30% van de intensieve veehouderijen aangegeven dat men het bedrijf wil beëindigen. Ondertussen zijn er echter diverse signalen dat dit aantal stoppers waarschijnlijk nog hoger komt te liggen. Deels zijn deze signalen ook al concreet gemaakt doordat een aangepast BOP is ingediend. Eenzelfde tendens komt uit de inventarisatie in het kader van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied. Hierbij is gebleken dat veel bedrijven de afgelopen jaren al zijn gestopt, men overweegt om in de komende jaren te gaan stoppen, dan wel dat er grote twijfel is of deze veehouderijen naar de toekomst toe voortgezet kunnen worden.

Voor de melkrundveehouderij geldt een verhaal dat vergelijkbaar is met hetgeen hiervoor is beschreven.

3.2. Afname emissies door milieuregelgeving

Op grond van het Besluit Huisvesting Ammoniak moeten intensieve veehouderijen de komende jaren hun stallen aanpassen, zodat er per dier(plaats) minder emissie van ammoniak optreedt. De totale ammoniakemissie in Nederland zal hierdoor aanmerkelijk worden gereduceerd. Dit effect wordt in Noord-Brabant nog versterkt door de in 2010 vastgestelde provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000. Deze verordening is bedoeld om ontwikkelingen bij veehouderijen mogelijk te blijven maken, zonder dat dit ten koste gaat van de bescherming van Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant. Op grond van de verordening moeten alle nieuwe en te renoveren stallen extra emissiebeperkende maatregelen worden getroffen (verdergaand dan op grond van het Besluit Huisvesting vereist is), waardoor de totale emissie in Noord-Brabant nog verder zal worden teruggedrongen.

3.3. Beperkingen door zonering Reconstructieplan Peel en Maas en de Verordening Ruimte

In het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Mill en Sint Hubert zijn de volgende agrarische bouwvlakken opgenomen:

- Agrarisch: Een agrarisch bouwvlak voor een grondgebonden veehouderij of een agrarisch bedrijf zonder vee.
- Agrarisch-IV: Een Agrarisch bouwvlak voor een intensieve veehouderij.
- Agrarisch-PH: Een agrarisch bouwvlak voor een paardenhouderij.
- Agrarisch-Gt/IK: Een agrarisch bouwvlak voor glastuinbouw of intensieve kwekerij.

Afhankelijk van het type bouwvlak en rekening houdend met het zoneringgebied waarin het bouwvlak is gelegen, heeft een bedrijf een bepaalde ontwikkelruimte. Deze ruimte wordt, behalve door milieuregelgeving, vooral bepaald door ruimtelijke regelgeving uit de Verordening Ruimte. Enkele belangrijke regels voor de intensieve veehouderij zijn:

- In extensiveringgebied geen uitbreiding mogelijk ("slot op de muur").
- In verwevinggebied mag bouwvlak groeien naar maximaal 1,5 ha.
- In LOG mag bouwvlak groeien tot maximaal 1,5 ha, provinciale ontheffing mogelijk naar 2,5 ha.
- Geen nieuwvestiging mogelijk, ook niet in LOG.
- Maximaal één bouwlaag toegestaan.

Een wijzigingsbevoegdheid maakt omschakeling van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij eventueel mogelijk. Dit op voorwaarde dat er sprake is van een duurzame locatie en ontwikkeling. Door de gemeente wordt alleen gebruik gemaakt van deze wijzigingsbevoegdheid indien uit een ruimtelijke onderbouwing en milieutoets blijkt dat er sprake blijft van een acceptabel woonklimaat en er ook verder geen onevenredig negatieve effecten te verwachten zijn. Bij het inzichtelijk maken van de mogelijke gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan wordt rekening gehouden met de wijzigingsbevoegdheid. In variant A wordt er vanuit gegaan dat de wijzigingsbevoegdheid niet geldt voor de veehouderijen in het oostelijk gedeelte van de gemeente. In variant B wordt er vanuit gegaan dat er in het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid is voor omschakeling naar of voor vergroting van een bouwvlak voor intensieve veehouderij.

4. Uitgangspunten ontwikkelingen

Het voorgaande resulteert in een aantal uitgangspunten bij het doorrekenen van de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan en de varianten A en B.

4.1 Afname bedrijven en aantallen dieren

Op grond van de landelijke rapporten zou een afname van het aantal intensieve veehouderijen en melkrundveebedrijven tot 59-65, respectievelijk 54% te verwachten zijn. Om de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen inzichtelijk te maken, is bij de te verwachten afname van het aantal veehouderijen een ruime veiligheidsmarge aangehouden, die aansluit bij de resultaten van de BOP's en de doorgevoerde inventarisatie voor het nieuwe bestemmingsplan. Uitgegaan wordt van een afname van het aantal veehouderijen naar 2020 met 30%.

De overblijvende bedrijven zullen deels in de huidige omvang voortgezet worden en deels

uitbreiden (schaalvergroting). Voor het aantal dieren geldt eenzelfde veilige benadering. Aangenomen wordt dat de totale dieraantallen over de gehele gemeente niet af zullen nemen.

4.2 Afname emissies door milieuregelgeving

Op grond van het Besluit Huisvesting Ammoniak en de Verordening Stikstof en Natura 2000 zal de ammoniakemissie per dier(plaats) naar 2020 aanmerkelijk afnemen. Ook hier is een ruime veiligheidsmarge aangehouden. Uitgegaan wordt van een afname van de ammoniakemissie naar 2020 met 30%.

4.3 Aannames ruimtelijke ontwikkelingen

De zonering uit het Reconstructieplan Peel en Maas en de Verordening Ruimte leveren beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen in de gemeente. Afhankelijk van de ligging van een veehouderij zijn er meer of minder mogelijkheden. Zo is er in extensiveringgebied voor intensieve veehouderijen geen ontwikkeling mogelijk, voor grondgebonden veehouderij nog wel. De verwachting is daarom dat het aantal stoppende intensieve veehouderijen in extensiveringgebied gemiddeld genomen hoger ligt dan in verwevinggebied. In het LOG zal dit juist lager liggen. Dit wordt meegenomen in de te verwachten ontwikkelingen.

5. Scenario's per type bouwvlak

Vorengaande uitgangspunten resulteren in redelijkerwijs te verwachten maximale scenario's die voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied worden doorgerekend. Het betreffen gemiddelden per type bouwvlak. Er is niet voor gekozen om op basis van bijvoorbeeld de BOP's de ontwikkelingen en beëindigingen te koppelen aan bepaalde locaties. Hiervoor spelen er te veel onzekerheden, of een veehouderij inderdaad conform het BOP zal ontwikkelen of beëindigen. Om dezelfde reden zijn de ontwikkelingen niet gekoppeld aan duurzame locaties. Deze zijn op dit moment niet vastgesteld door de gemeente, zijn mede afhankelijk van de concreet geplande ontwikkelingen en kunnen naar de toekomst toe wijzigen door ontwikkelingen in de omgeving. Daarom is gekozen voor een gemiddelde ontwikkeling, verdeeld over de bouwvlakken in de gehele gemeente.

In het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, die in bepaalde gevallen omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij en vergroting van een intensief bouwvlak, mogelijk maakt. Voorwaarde is dat er sprake is van een duurzame locatie en ontwikkeling en dat er voldaan kan worden aan de van toepassing zijnde milieuregelgeving. In extensiveringgebied is omschakeling op grond van de Verordening Ruimte niet mogelijk. Op grond van ervaringen uit het verleden, wordt aangenomen dat ook in verwevinggebied en LOG slechts beperkt van de wijzigingsbevoegdheid gebruik wordt gemaakt.

Indien de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) of de hierop gebaseerde gemeentelijke geurverordening een scenario slechts gedeeltelijk mogelijk maakt, dan geldt de maximale ontwikkeling zoals die op grond van het aspect geur mogelijk is. En hieraan gekoppeld dus verhoudingsgewijs ook voor de aspecten ammoniak en fijn stof.

Om de redelijkerwijs te verwachten maximale gevolgen in beeld te brengen, wordt voor de ontwikkelingen aangenomen dat de emissie per individueel bedrijf nooit lager wordt dan in de huidige vergunnings situatie volgens Web-BVB. Het Besluit Huisvesting en Ammoniak en de Verordening Stikstof zorgen de komende jaren weliswaar voor een afname van de emissie per dier(plaats), onzeker is echter in hoeverre de afname (gedeeltelijk) opgevuld wordt door uitbreiding van een bedrijf. Een uitzondering vormen de locaties waarvoor in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied geen agrarische bedrijfsbestemming blijft gelden. Deze worden op nul gesteld.

Het voorgaande resulteert in de volgende scenario's die in het plan-MER zijn doorgerekend:

5.1 Agrarische bouwvlakken zonder vee:

Deze worden in de doorrekening van het plan-MER niet meegenomen. Een wijzigingsbevoegdheid maakt omschakeling naar grondgebonden of intensieve veehouderij weliswaar mogelijk, maar hiervan zal naar verwachting weinig gebruik worden gemaakt. Eventuele omschakelingen naar grondgebonden of intensieve veehouderij zullen ruim worden gecompenseerd door stoppende veehouderijen.

5.2 Agrarische bouwvlakken met vee, in extensiveringgebied:

Voor de grondgebonden veehouderijen wordt uitgegaan van melkveebedrijven. De Verordening Ruimte staat doorontwikkeling als grondgebonden bedrijf niet in de weg. Omschakeling naar intensieve veehouderij is niet mogelijk. De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 30% bedrijven stopt.
- 40% bedrijven blijft op huidige vergunning/melding (= niet ontwikkelen).
- 30% bedrijven doorgroeit naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.
- geen omschakeling naar intensieve veehouderij.

5.3 Agrarisch bouwvlak met vee, in verwevinggebied

Voor de grondgebonden veehouderijen wordt uitgegaan van melkveebedrijven. De Verordening Ruimte staat doorontwikkeling als grondgebonden bedrijf niet in de weg.

5.3.a Agrarisch bouwvlak met vee, in verwevinggebied, geen wijzigingsbevoegdheid IV:

In dit scenario wordt er van uitgegaan dat er volgens het bestemmingsplan geen wijzigingsbevoegdheid geldt die omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk maakt. De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 30% bedrijven stopt.
- 40% bedrijven blijft op huidige vergunning/melding (= niet ontwikkelen).
- 30% bedrijven doorgroeit naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.
- geen omschakeling naar intensieve veehouderij.

5.3.b Agrarisch bouwvlak met vee, in verwevinggebied, incl. wijzigingsbevoegdheid IV:

In dit scenario wordt er van uitgegaan dat er volgens het bestemmingsplan wel een wijzigingsbevoegdheid geldt die omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk maakt op duurzame locaties. Naar verwachting zal hier weinig gebruik van worden gemaakt. De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 30% bedrijven stopt.
- 40% bedrijven blijft op huidige vergunning/melding (= niet ontwikkelen).
- 25% bedrijven doorgroeit naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.
- 5% bedrijven omschakeling naar intensieve veehouderij van 750 zeugen gesloten, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.

5.4 Agrarisch bouwvlak met vee, in LOG, inclusief wijzigingsbevoegdheid IV

Voor de grondgebonden veehouderij en wordt uitgegaan van melkveebedrijven. De Verordening Ruimte staat doorontwikkeling als grondgebonden bedrijf niet in de weg. Volgens het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied geldt er een wijzigingsbevoegdheid die omschakeling naar intensieve veehouderij eventueel mogelijk maakt op duurzame locaties.

De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 30% bedrijven stopt.
- 40% bedrijven blijft op huidige vergunning/melding (= niet ontwikkelen).
- 10% bedrijven doorgroeit naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.
- 10% bedrijven doorgroeit naar 400 melkkoeien en 280 stuks jongvee, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.
- 10% bedrijven omschakeling naar intensieve veehouderij van 750 zeugen gesloten, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.

5.5 Agrarisch bouwvlak IV in extensiveringgebied

Voor de intensieve veehouderij wordt uitgegaan van varkensbedrijven. Het “slot op de muur” in de Verordening Ruimte staat doorontwikkeling intensieve veehouderij in de weg. Het besluit Huisvesting bepaalt dat stalsystemen van intensieve veehouderijen moeten worden aangepast om zo de ammoniakemissie per dier(plaats) terug te brengen. De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 50% bedrijven stopt.
- 50% bedrijven blijft op huidige vergunningomvang (= niet ontwikkelen), maar er ontstaat een afname van de gemiddelde (ammoniak)emissie door het Besluit huisvesting.

5.6 Agrarisch bouwvlak IV in verwevinggebied

Voor de intensieve veehouderij wordt uitgegaan van varkensbedrijven. De Verordening Ruimte staat doorontwikkeling intensieve veehouderij tot 1,5 ha toe op duurzame locaties. Het besluit Huisvesting bepaalt dat stalsystemen van intensieve veehouderijen moeten worden aangepast om zo de ammoniakemissie per dier(plaats) terug te brengen. De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 30% bedrijven stopt.
- 40% bedrijven blijft op huidige vergunning (= niet ontwikkelen), maar er ontstaat een afname van de gemiddelde (ammoniak)emissie door het Besluit huisvesting.
- 30% bedrijven doorgroei naar 750 zeugen gesloten, uitbreiding volgens emissiefactoren uit bijlage 1 Verordening Stikstof.

5.7 Agrarisch bouwvlak IV in LOG

Voor de intensieve veehouderij wordt uitgegaan van varkensbedrijven. De Verordening Ruimte staat onder voorwaarden doorontwikkeling intensieve veehouderij tot 2,5 ha toe. Het besluit Huisvesting bepaalt dat stalsystemen van intensieve veehouderijen moeten worden aangepast om zo de ammoniakemissie per dier(plaats) terug te brengen. De Verordening Stikstof bepaalt dat nieuw te bouwen stallen moeten voldoen aan extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 20% bedrijven stopt.
- 30% bedrijven blijft op huidige vergunning (= niet ontwikkelen), maar er ontstaat een afname van de gemiddelde (ammoniak)emissie door het Besluit huisvesting.
- 50% bedrijven doorgroei naar 750 zeugen gesloten, uitbreiding volgens bijlage 1 Verordening Stikstof.

5.8 Agrarisch bouwvlak paardenhouderij

Er wordt geen onderscheid gemaakt in extensiveringgebied, verwevinggebied of LOG.

De Verordening Ruimte staat doorontwikkeling niet in de weg.

De Verordening Stikstof geeft voor paarden geen extra emissie beperkende maatregelen.

Aanname gemiddelde ontwikkeling:

- 50% bedrijven blijft op huidige vergunning/melding (= niet ontwikkelen).
- 50% doorgroei naar 50 volwassen paarden en 50 paarden in opfok.

In appendix 1, 2 en 3 is uitgewerkt wat het vorenstaande cijfermatig betekent voor de aspecten geur, ammoniak en fijn stof.

Appendix 1: Emissies grondgebonden veehouderijen

Huidige gemiddelde emissie grondgebonden veehouderijen (melkrundveebedrijven)

De huidige gemiddelde emissie voor de binnen de gemeente aanwezige melkveebedrijven is berekend op basis van het Web-BVB. Hierbij zijn alleen de bedrijven met minder dan 1150 o.u. (voorheen 50 mestvarkeneenheden) meegenomen, om vervuiling door grotere intensieve neventakken te voorkomen. De gemiddelden bedragen:

- Geur huidig **88** o.u./seconde (o.u. door beperkte neventakken van b.v. schapen)
- Ammoniak huidig **799** kg/jaar
- Fijn stof huidig **10.520** gr/jaar

Uitgaande van deze gemiddelde ammoniakemissie komt dit fictief overeen met een melkrundveehouderij van 65 melkkoeien (traditionele huisvesting, met beweiden) en 46 stuks jongvee.

Redelijkerwijs te verwachten maximale emissie grondgebonden veehouderijen

Aangenomen wordt dat een uitbreiding in melkveebedrijven conform de maximale emissienormen uit bijlage 1 van de provinciale Verordening Stikstof (VN) moet plaatsvinden. Uitgaande van de ontwikkeling naar een melkrundveehouderij van 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee, en er van uitgaande dat in de nieuwe stallen de koeien permanent worden opgesteld (redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkeling), betekent dit een gemiddelde uitbreiding met 135 melkkoeien en 94 stuks jongvee en de volgende emissies:

Scenario 2 en 3a => Gemiddelde ontwikkeling naar 200 melkkoeien

Huidige gemiddelde emissie melkveebedrijven, – 30% stoppers, + 30% toename van gemiddeld huidig naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee volgens emissiefactoren Verordening Stikstof.

Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 88. Toename 0. Totaal 88 ou/sec.
=> $88 - 30\% + 30\% \times 0 = \mathbf{62}$ ou/sec.
- Ammoniak huidig 799. Toename 1.460. Totaal 2.259 kg/jr.
=> $799 - 30\% + 30\% \times 1.460 = \mathbf{997}$ kg/jr
- Fijn stof huidig 10.520. Toename 23.552. Totaal 34.072 gr/jr.
=> $10.520 - 30\% + 30\% \times 23.552 = \mathbf{14.430}$ gr/jr

Scenario 3b => Gemiddelde ontwikkeling naar 200 melkkoeien of IV :

Huidige gemiddelde emissie melkveebedrijven, – 30% stoppers, + 25% toename van gemiddeld huidig naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee volgens emissiefactoren Verordening Stikstof + 5% toename van gemiddeld huidig naar 750 zeugen gesloten volgens emissiefactoren Verordening Stikstof.

Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 88. Toename 0, of toename 50.014 ou/sec.
=> $88 - 30\% + 25\% \times 0 + 5\% \times 50.014 = \mathbf{2.562}$ ou/sec.
- Ammoniak huidig 799. Toename 1.460, of toename 3.054 kg/jr (3.853-799).
=> $799 - 30\% + 25\% \times 1460 + 5\% \times 3.054 = \mathbf{1.077}$ kg/jr
- Fijn stof huidig 10.520. Toename 23.552, of toename 231.590 gr/jr (242.110-10.520).
=> $10.520 - 30\% + 25\% \times 23.552 + 5\% \times 231.590 = \mathbf{24.832}$ gr/jr

Scenario 4 => Gemiddelde ontwikkeling naar 200/400 melkkoeien of IV:

Huidige gemiddelde emissie melkveebedrijven, – 30% stoppers, + 10% toename van gemiddeld huidig naar 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee volgens emissiefactoren Verordening Stikstof, + 10% toename van gemiddeld huidig naar 400 melkkoeien en 280 stuks jongvee volgens emissiefactoren Verordening Stikstof + 10% toename van gemiddeld huidig naar 750 zeugen gesloten volgens emissiefactoren Verordening Stikstof.

- Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 88. Toename 0, of toename 50.014 ou/sec.
=> $88 - 30\% + 10\% \times 0 + 10\% \times 0 + 10\% \times 50.014 = \mathbf{5.063}$ ou/sec.
- Ammoniak huidig 799. Toename 1.460, toename 3.626, of toename 3.054 kg/jr.
=> $799 - 30\% + 10\% \times 1460 + 10\% \times 3626 + 10\% \times 3.054 = \mathbf{1.643}$ kg/jr
- Fijn stof huidig 10.520. Toename 23.552, toename 58.472 of toename 231.590 gr/jr.
=> $10.520 - 30\% + 10\% \times 23.552 + 10\% \times 58.472 + 10\% \times 231.590 = \mathbf{38.725}$ gr/jr

Toename door ontwikkeling	Geur	Ammoniak	Fijn stof
200-65 = 135 mk	$\times 0 = 0$	$\times 8,1 = 1.093$	$\times 148 = 19.980$
140-46 = 94 jv	$\times 0 = 0$	$\times 3,9 = 367$	$\times 38 = 3.572$
Totaal	0	1.460	23.552
180 krz	$\times 8,4 = 1.512$	$\times 1,25 = 225$	$\times 32 = 5.760$
570 drgz	$\times 5,6 = 3.192$	$\times 0,63 = 359$	$\times 35 = 19.950$
50 ofz	$\times 6,9 = 345$	$\times 0,525 = 26$	$\times 31 = 1.550$
2.750 big	$\times 2,3 = 6.325$	$\times 0,11 = 303$	$\times 15 = 41.250$
5.600 vlv	$\times 6,9 = 38.640$	$\times 0,525 = 2.940$	$\times 31 = 173.600$
Subtotaal	50.014	3.853	242.110
Minus bestaand	- 88	- 799	- 10.520
Totaal	50.014	3.054	231.590
400-65 = 335 mk	$\times 0 = 0$	$\times 8,1 = 2.713$	$\times 148 = 49.580$
280-46 = 234 jv	$\times 0 = 0$	$\times 3,9 = 913$	$\times 38 = 8.892$
Totaal	0	3.626	58.472

Appendix 2: Emissies intensieve veehouderijen

Huidige gemiddelde emissie intensieve veehouderijen

De huidige gemiddelde emissie voor de binnen de gemeente aanwezige intensieve veehouderijen is berekend op basis van het Web-BVB. Hierbij zijn alleen de gangbare intensieve bedrijven meegenomen, om vervuiling door incidenteel voorkomende bedrijven of combinaties van bedrijven te voorkomen. De gemiddelden bedragen:

- Geur **22.335** o.u./seconde
- Ammoniak **3.177** kg/jaar
- Fijn stof **372.430** gr/jaar

Uitgaande van deze gemiddelde ammoniakemissie komt dit fictief overeen met een gesloten zeugenhouderij (traditionele huisvesting) van 25 kraamzeugen, 80 dragende of guste zeugen, 7 opfokzeugen, 385 gespeende biggen en 784 vleesvarkens.

Redelijkerwijs te verwachten maximale emissie intensieve veehouderijen

Aangenomen wordt dat een uitbreiding in intensieve veehouderijen conform de maximale emissiefactoren uit bijlage 1 van de provinciale Verordening Stikstof (VN) moet plaatsvinden. Uitgaande van de ontwikkeling naar een gesloten zeugenhouderij van 750 zeugen gesloten, betekent dit een gemiddelde uitbreiding met 155 kraamzeugen (totaal 180), 490 dragende of guste zeugen (totaal 570), 43 opfokzeugen (totaal 50), 2.365 gespeende biggen (totaal 2.750) en 4.816 vleesvarkens (totaal 5.600) en de volgende emissies:

Scenario 5 => Gemiddelde ontwikkeling conform Besluit Huisvesting (BHv) of stoppen:

Huidige gemiddelde emissie intensieve veehouderijen – 60% (door stoppers (50%) en het Besluit huisvesting (10%)).

Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 22.335.
=> $22.335 - 60\% = 8.934$ ou/sec.
- Ammoniak huidig 3.177.
=> $3.177 - 60\% = 1.271$ kg/jr
- Fijn stof huidig 372.430.
=> $372.430 - 60\% = 148.972$ gr/jr

Scenario 6 => Gemiddelde ontwikkeling conform BHv en uitbreiding naar 750 zeugen:

Huidige gemiddelde emissie intensieve veehouderijen, – 40% (door stoppers (30%) en het Besluit huisvesting (10%)), + 30% toename van gemiddeld huidig naar 750 zeugen gesloten volgens emissiefactoren Verordening Stikstof.

Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 22.335. Toename 43.013. Totaal 65.348 ou/sec.
=> $22.335 - 40\% + 30\% \times 43.013 = 26.305$ ou/sec.
- Ammoniak huidig 3.177. Toename 3.314. Totaal 6.491 kg/jr.
=> $3.177 - 40\% + 30\% \times 3.314 = 2.900$ kg/jr
- Fijn stof huidig 372.430. Toename 208.214. Totaal 580.644 gr/jr
=> $372.430 - 40\% + 30\% \times 208.214 = 285.922$ gr/jr

Scenario 7 => Gemiddelde ontwikkeling conform BHv en uitbreiding naar 750 zeugen:

Huidige gemiddelde emissie intensieve veehouderijen, – 30% (door stoppers (20%) en het Besluit huisvesting (10%)) , + 50% toename van gemiddeld huidig naar 750 zeugen gesloten volgens emissiefactoren Verordening Stikstof.

Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 22.335. Toename 43.013. Totaal 65.348 ou/sec.

=> $22.335 - 30\% + 50\% \times 43.013 = \underline{\underline{37.141}}$ ou/sec.

- Ammoniak huidig 3.177. Toename 3.314. Totaal 6.491 kg/jr.

=> $3.177 - 30\% + 50\% \times 3.314 = \underline{\underline{3.881}}$ kg/jr

- Fijn stof huidig 372.430. Toename 208.214. Totaal 580.644 gr/jr

=> $372.430 - 30\% + 50\% \times 208.214 = \underline{\underline{364.808}}$ gr/jr

Toename door ontwikkeling	Geur	Ammoniak	Fijn stof
$180 - 25 = 155$ krz	$\times 8,4 = 1.302$	$\times 1,25 = 194$	$\times 32 = 4.960$
$570 - 80 = 490$ drgz	$\times 5,6 = 2.744$	$\times 0,63 = 309$	$\times 35 = 17.150$
$50 - 7 = 43$ ofz	$\times 6,9 = 297$	$\times 0,525 = 23$	$\times 31 = 1.333$
$2.750 - 385 = 2.365$ big	$\times 2,3 = 5.440$	$\times 0,11 = 260$	$\times 15 = 35.475$
$5.600 - 784 = 4816$ vlv	$\times 6,9 = 33.230$	$\times 0,525 = 2.528$	$\times 31 = 149.296$
<i>Totaal</i>	43.013	3.314	208.214

Appendix 3: Emissies paardenhouderijen

Huidig gemiddelde emissie paardenhouderijen

De huidig gemiddelde emissie voor de binnen de gemeente aanwezige paardenbedrijven is berekend op basis van het Web-BVB. Hierbij zijn alleen de bedrijven met minder dan 1150 o.u. (voorheen 50 mestvarkeneenheden) meegenomen, om vervuiling door grotere intensieve neventakken te voorkomen. De gemiddelden bedragen:

- Geur **141** o.u./seconde (o.u. door beperkte neventakken van bijvoorbeeld schapen)
- Ammoniak **114** kg/jaar
- Fijn stof **2.313** gr/jaar (fijn stof door beperkte neventakken van bijvoorbeeld schapen)

Uitgaande van deze gemiddelde ammoniakemissie komt dit fictief overeen met een paardenhouderij van 15 volwassen paarden en 15 paarden in opfok.

Redelijkerwijs te verwachten maximale emissie paardenhouderijen

Voor paardenhouderijen zijn in bijlage 1 van de provinciale Verordening Stikstof (VN) geen extra emissie beperkende normen opgenomen. Uitgaande van ontwikkeling naar een paardenhouderij van 50 volwassen paarden en 50 paarden in opfok, betekent dit een gemiddelde uitbreiding met 35 volwassen paarden en 35 paarden in opfok. Dit resulteert in de volgende emissies:

Scenario 8 => Gemiddelde ontwikkeling naar 50 volwassen paarden en 50 paarden in opfok:
Huidig gemiddelde emissie paardenhouderijen + 50% toename van gemiddeld huidig naar 50 volwassen paarden en 50 paarden in opfok.

Geur, ammoniak, fijn stof:

- Geur huidig 141. Toename 0. Totaal 141 ou/sec.
=> $141 + 50\% \times 0 = 141$ ou/sec.
- Ammoniak huidig 114. Toename 266. Totaal 380 kg/jr.
=> $114 + 50\% \times 266 = 247$ kg/jr
- Fijn stof huidig 2.313. Toename 0. Totaal 2.313 gr/jr
=> $2.313 + 50\% \times 0 = 2.313$ gr/jr

Toename door ontwikkeling	Geur	Ammoniak	Fijn stof
50-15 = 35 volw. prd	$\times 0 = 0$	$\times 5,5 = 192,5$	$\times 0 = 0$
50-15 = 35 jonge prd	$\times 0 = 0$	$\times 2,1 = 73,5$	$\times 0 = 0$
Totaal	0	266,0	0

Bijlage 3

Invoergegevens veehouderijbedrijven in huidige situatie plus varianten

Bijlage 4
Kaart geursituatie juli 2011

Bijlage 5

Kaart geursituatie autonome ontwikkeling

Bijlage 6

Kaart geursituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Bijlage 7
Kaart geursituatie Variant A

Bijlage 8
Kaart geursituatie Variant B

Bijlage 9

Vergelijking geursituatie 2011 en vier varianten

Bijlage 10

Gegevens Natura 2000-gebieden van Ministerie van LNV

Bijlage 11

Passende beoordeling Natura 2000-gebieden

Voor negen rond de gemeente Mill en Sint Hubert gelegen Natura 2000-gebieden is een beschrijving van het gebied gegeven en is getoetst wat de kritische depositiewaarde is, welke habitattypen voorkomen en in hoeverre deze gevoelig zijn voor verzuring en vermessing. Eén en ander is gebeurd op basis van informatie van de gebiedendatabase voor Natura 2000-gebieden van het Ministerie van LNV (zie ook bijlage 10).

1. Oeffeltermoent

Ligging en grootte: Gemeente Boxmeer, 104 ha.
Gebiedsnummer en site code: 141/NL2003035
Kritische depositiewaarde (in mol N/ha/jr): 1300
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2300 obv PBL gegevens 2007
Circa 3200 obv Reconstructieplan 2005

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Stroomdalgraslanden	H6120	Zeer gevoelig	Gevoelig
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	H6510A	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

De Oeffeltermoent is gelegen op een grofzandige oeverwal van een vroegere rivierloop in de uiterwaard van de Maas. Het gebied wordt doorsneden door een gekanaliseerde beek, de Oeffeltsche Raam, die ter plaatse in de Maas uitmondt. Het omvat een aantal hobbelige graslandpercelen. Het ontstane microreliëf en de overgangen naar meer kleihoudende bodems naar de randen toe hebben een gevarieerde vegetatie doen ontstaan. Op de zomerdijken komt een aan kalkarme bodem gebonden vorm van stroomdalgrasland voor, die in ons land slechts een beperkte verspreiding heeft. Op voedselrijkere en mogelijk iets vaker overstroomde delen komen glanshaverhooilanden voor. Op de laagste delen en op de voormalige puinstortplaats zijn overstromingsgraslanden en ruigtevegetaties aanwezig. Voor het behoud en herstel van de basenrijkdom is het afhankelijk van aanvoer van vers sediment door overstroming met Maaswater of door overstuiving met recent door de Maas afgezet sediment. Door het strakke peilbeheer in de Maas treden alleen in uitzonderlijke situaties nog overstromingen op. Door het ontbreken van aanvoer van vers sediment is verzuring opgetreden.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater en eutrofiëring als gevolg van vervuiling van Maaswater door uitspoeling meststoffen en lozingen. Verder vormt externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied een groot knelpunt.

Beoordeling:

Verzuring wordt met name veroorzaakt door afname van inundaties door riviernormalisatie. Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van het wegvallen van de bufferende werking van oppervlaktewater door verminderde inundatie van basenrijk oppervlaktewater.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen ook een toename van de vermessing van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van eventuele bemesting binnen het gebied of eutrofiëring door Maaswater.

2. Sint Jansberg

Ligging en grootte: Grens gemeenten Gennep en Mook, 226 ha.
Gebiedsnummer en site code: 142/NL3004004
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1786
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2050 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Galigaanmoerassen	H7210	Gevoelig	Gevoelig
Beuken- en eikenbossen met hulst	H9120	Niet gevoelig	Gevoelig
Oude eikenbossen	H9190	Niet gevoelig	Zeet gevoelig
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	H91EOC	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

De Sint Jansberg is een landgoed op het zuidelijk deel van de Nijmeegse stuwwal dat bestaat uit oude loofbossen, naaldbossen en bronnetjesbossen. Karakteristiek van de stuwwallen zijn de scheefgestelde lagen in de bodem. Bij de slechtdoorlatende lagen treedt het afstromende grondwater uit in de vorm van bron- en kwelzones. In het gebied liggen verschillende brongebieden en veenmoerassen. Aan de voet van het gebied, bij Plasmolen, ligt een moerassige laagte. Er zijn veelal steile hellingen en daardoor scherpe overgangen aanwezig van droog naar zeer nat.

In de Geuldert komt op enkele locaties Cladium voor zonder Caricion davallinae-soorten. De Geuldert en de Diepen zijn voormalige kwelgebieden met veenvorming die werden gevoed door het regionale systeem van de stuwwal van Nijmegen. Een aantal relictsoorten duidt er op dat het kwelwater van dit systeem (zeer) basenrijk was. Door aanleg van de Mookerplas en door ontwatering in het Maasterras ten behoeve van de landbouw zijn deze kwelgebieden sterk verdroogd en deels verzuurd. In de Geuldert treedt slechts nog in een beperkt deel kwel op. Zeer natte tot natte, relatief basenrijke omstandigheden worden momenteel in stand gehouden door infiltratie van beekwater uit het Helbeekdal en het Molenbeekdal. Habitattypen H7210 galigaanmoerassen en H91EOC vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) hebben hierdoor te lijden onder verdroging, verzuring en eutrofiëring.

In de brongebieden komt met een kleine oppervlakte plaatselijk het Goudveil-Essenbos voor, behorend tot subtype C: vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen). De brongebieden in de drie erosiedalen (dal van de Molenbeek, dal van de Helbeek en het dal van de Drie Meertjes) worden gevoed door grondwater uit lokale systemen dat over slecht doorlatende leemlagen afstroomt. Het water is matig basenrijk en niet tot zeer sterk verrijkt met meststoffen. In de Geuldert komt plaatselijk nog het Gewoon elzenbroek voor.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater. Verder vormt interne en externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied een groot knelpunt, alsmede het vrijkomen van nutriënten door verhoogde mineralisatie/veraarding (veen) door aeratie van de bodem. Tenslotte kan interne eutrofiëring als gevolg van verdroging door zandwinning Mookerplas en sloten in het Maasterras (buiten Natura 2000-gebied) een belangrijke rol spelen.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van het wegvallen van de bufferende werking van het grondwater en hierdoor optredende verzuring. Deze wordt veroorzaakt door verminderde of zelfs stoppende toestroom van basenhoudend grondwater door aanleg van zandwinning Mookerplas en sloten in het Maasterras buiten het Natura 2000-gebied.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie echter altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen ook een toename van de vermisting van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van de eerder aangehaalde knelpunten ten aanzien van vermisting.

3. Bruuk

Ligging en grootte: Gemeente Groesbeek, tegen Reichswald, 100 ha.
Gebiedsnummer en site code: 69/NL2003011
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 736
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2000 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermisting:

Heischrale graslanden	H6230	Onbekend	Gevoelig
Blauwgraslanden	H6410	Gevoelig	Zeer gevoelig
Kalkmoerassen	H7230	Zeer gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

De Bruuk is een moerasgebied in het bekken van Groesbeek, dat wordt gevoed door kwelwater. Het is een voorbeeld van het zogenaamde meden- of madenlandschap, dat wordt gekenmerkt door een kleinschalige afwisseling van hooimoerassen, struwelen, houtwallen en natte bossen. De hooimoerassen zijn deels voorbeelden van het blauwgrasland, deels van het veldrusschraalland.

In het gebied treedt zowel toestroming op van relatief kalkrijk water uit een dieper watervoerend pakket als van lokaal grondwater uit de aangrenzende stuwwalflanken, dat veel minder verrijkt is. Het habitatype is momenteel niet aanwezig. Mogelijkheden voor heischraal grasland liggen op wat hogere delen van de gradiënt, die van nature grotendeels buiten het thans begrensde Natura 2000-gebied liggen.

De matig basenrijke tot basenrijke, mesotrofe omstandigheden in het Natura 2000-gebied, waaraan het voorkomen van habitatype H6410 blauwgraslanden gebonden is, zijn (deels) afhankelijk van kwel van basenrijk grondwater uit het regionaal systeem (voeding van basenrijk water) en toestroming van lokaler, basenarm grondwater.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door de toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater en interne en externe eutrofiëring door instroming van vervuild landbouwwater en vervuild water van een vuilstort. Tenslotte geldt dit ook voor het vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van de kwel van basenrijk grondwater en toestroming van lokaler, basenarm water, waar de ontwikkeling van blauwgrasland en kalkmoerassen van afhankelijk is.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen ook een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van de hiervoor aangehaalde knelpunten ten aanzien van vermesting.

4. Zeldersche Driessen

Ligging en grootte: Gemeente Gennep, langs de Niers, 92 ha.
Gebiedsnummer en site code: 143/NL2003055
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1300
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2400 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Stroomdalgraslanden	H6120	Ze ^{er} gevoelig	Gevoelig
Ruigten en zomen (droge bosranden)	H6430C	Ze ^{er} gevoelig	Niet gevoelig
Oude eikenbossen	H9190	Niet gevoelig	Ze ^{er} gevoelig
Droge hardhoutooibossen	H91F0	Ze ^{er} gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

De Zeldersche Driessen is gelegen in een binnenbocht van het riviertje de Niers. Het gebied bestaat voor een groot deel uit bos. Het is één van de weinige plaatsen in ons land waar op rivierduinen loofbos met in hoge mate natuurlijke samenstelling wordt aangetroffen. Ook zijn een tweetal kleine heideperceeltjes aanwezig. Het zuidelijk deel van het gebied, direct grenzend aan de Niers, bestaat voornamelijk uit soortenrijk stroomdalgrasland met plantengemeenschappen die karakteristiek zijn voor rivierduinen.

Een groot deel van het systeem is gebaat bij het regelmatig optreden van inundatie met basenrijk water en/of zanddepositie, voor buffering van de zandgrond op kalkarme bodem (habitattypen H6120 stroomdalgraslanden, H6430 ruigten en zomen en H91F0 droge hardhoutooibossen). Kanalisatie in het Duitse deel van de rivier heeft er onder meer toe geleid dat de overstromingsfrequentie is afgenomen. Daarnaast is inundatie afgenomen door normalisatiemaatregelen die in de Maas zijn getroffen (begin 20e eeuw). Inundatie treedt nu op wanneer door hoge peilen in de Maas het water in de Niers wordt opgestuwd.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door de aanvoer van nutriënten(rijk water). Externe eutrofiëring door bemesting van percelen binnen de Natura 2000-gebieden, vervuiling door rivierwater Niers/ Maas en door uitspoeling meststoffen en lozingen

Beoordeling:

Verzuring wordt met name veroorzaakt door afname van inundaties door riviernormalisaties. Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van de kwel van basenrijk grondwater en toestroming van lokaler, basenarm water, waar de ontwikkeling van blauwgrasland en kalkmoerassen van afhankelijk is.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen ook een toename van de vermessing van het gebied tot gevolg hebben. Deze eventuele toename staat echter geheel los van de hiervoor aangehaalde knelpunten ten aanzien van vermessing.

5. Maasduinen

Ligging en grootte: Gemeenten Gennep, Bergen en Arcen & Velden, tussen de Maas en de Duitse grens, 5.325 ha.

Gebiedsnummer en site code: 145/NL1000028

Kritische depositiewaarde (in mol N/ha/jr): 1071

Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2100 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Stuifzandheiden met struikhei	H2310	Niet gevoelig	Ze er gevoelig
Zandverstuivingen	H2330	Niet gevoelig	Ze er gevoelig
Zwak gebufferde vennen	H3130	Gevoelig	Gevoelig
Zure Vennen	H3160	Niet gevoelig	Gevoelig
Vochtige heiden (hogere zandgronden)	H4010A	Niet gevoelig	Ze er gevoelig
Stroomdalgraslanden	H6120	Ze er gevoelig	Gevoelig
Actieve hoogvenen (heiveentjes)	H7110B	Niet gevoelig	Ze er gevoelig
Pioniervegetaties met snavelbiezen	H7150	Gevoelig	Gevoelig
Hoogveenbossen	H91D0	Niet gevoelig	Ze er gevoelig
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	H91E0C	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

Door de werking van de Maas en de Rijn zijn er terrassen ontstaan, die nu nog zichtbaar zijn in het landschap. Extra reliëf is ontstaan door de werking van de wind. In de laag gelegen delen heeft zich veen gevormd, al dan niet bedekt met een dunne laag dekzand. Vennen zijn ontstaan in de laagtes boven ondoorlatende leemlagen. De paraboolduinen, ontstaan uit stuifzand uit de rivierdalen, vormen het karakteristieke landschap van de Hamert en de rest van de Maasduinen. In het begin van de vorige eeuw zijn er op grote delen van deze 'Looierheide' eenvormige bossen aangelegd die mijnhout moesten leveren. Door de geïsoleerde ligging van de Maasduinen tussen de Maas en de Duitse grens is het gebied niet intensief ontwikkeld. Mede hierdoor is de ecologisch belangrijke overgang van hoog- naar laagterras in het stroomdal in stand gebleven. Her en der bleven grotere en kleine stukken

heide en stuifzand gespaard, waarvan de Berger Heide en de Hamert de grootste gebieden zijn. In de open heide liggen veel vennen, waarin deels hoogveenvegetaties aanwezig zijn. De overgangen van vennen naar natte heide zijn geleidelijk. Langs de Eckelsche Beek liggen hoge steilranden.

Ten zuiden van Nieuw-Bergen ligt een restant van een oud kampenlandschap. In de Hamert ligt tevens een hoogveenrestant, het Pikmeeuwenwater. Het zandgebied grenst aan de oostkant in het verleden aan een uitgestrekt veengebied, delen hiervan worden nu hersteld in het natuurontwikkelingsplan Heerenveen. Aan de westkant van de Hamert is in het Maasdal stroomdalgrasland aanwezig. Het meest zuidelijke deelgebied herbergt een Maasmeander met berkenbroekbos.

Buffering van het grondwater vindt in enkele vennen plaats door toestroming van lokaal grondwater, zoals in het Zevenboomsven, Quin, Gelders vlies en deels ook in de Ravenvennen. In het grootste deel van de vennen wordt veelal een sterkere buffering veroorzaakt door vroegere en huidige bemestingsinvloeden en guanotrofie, zoals in het Suikerven, Esven, Eendenmeer/Meeuwenven, Rondven, Driesenvan, Lelieven, Heerenven en Westmeerven.

Natte heide komt in het algemeen voor in combinatie met vennen en veentjes op schijngrondwaterspiegels. Het betreft subtype A: vochtige heiden (hogere zandgronden). Het milieu is zuur, maar plaatselijk treedt een zeer zwakke buffering op door lokaal toestromend grondwater.

Het habitattype vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) is aanwezig in het noordelijke deel van het Lommerbroek, in Aan de Aswaarden en langs het Geldernsch-Nierskanaal (hier zeer kleine oppervlakte). Maasmeanders en diep ingesneden beken/kanalen zijn kwelgebieden met toestroming van (matig) basenrijk grondwater uit het 1e watervoerende pakket.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door:

- Toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk grondwater.
- Externe en interne eutrofiëring als gevolg van toestroming nutriënten- en sulfaatrijk grondwater door bemesting in intrekgebied binnen Natura 2000-gebied.
- Externe eutrofiëring door vroegere waterberging van nutriënten- en sulfaatrijk oppervlaktewater bij wateroverlast in landbouwgebied.
- Externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied.
- Aanvoer van nutriënten.
- Externe eutrofiëring door voormalige grote concentraties vogels (meeuwen en eenden).
- Vrijkomen van nutriënten door verhoogde mineralisatie/veraarding (i.c. veen) door aeratie van de bodem.
- Interne eutrofiëring a.g.v. mineralisatie veen door verdroging. Interne eutrofiëring a.g.v. mineralisatie veen door verdroging.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. In het gebied komen een aantal habitattypen voor die (zeer) gevoelig zijn voor verzuring. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra verzuring significant nadelige gevolgen heeft voor deze habitattypen. Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de vermisting van het gebied tot gevolg hebben. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra vermisting significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor vermisting gevoelige habitattypen.

6. Boschhuizerbergen

Ligging en grootte: Gemeente Venray, op de provinciegrens, 278 ha.
Gebiedsnummer en site code: 144/NL2003010
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1071
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2500 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Stuifzandheiden met struikhei	H2310	Niet gevoelig	Ze ^{er} gevoelig
Zandverstuivingen	H2330	Niet gevoelig	Ze ^{er} gevoelig
Zwak gebufferde vennen	H3130	Gevoelig	Gevoelig
Jeneverbesstruwelen	H5130	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

De Boschhuizerbergen vormen een stuifzandgebied in Noord-Limburg, gelegen tussen de Peel en de Maas. De stuifduinen van de Boschhuizerbergen zijn na de laatste ijstijd ontstaan als onderdeel van een uitgestrekt zandgebied in Noord-Limburg en Oost-Brabant. Op deze arme gronden werden weinig begroeide zandverstuivingen en droge heiden aangetroffen, waarin de Jeneverbes lange tijd een algemene verschijning was. Tegen het einde van de 19e eeuw werden in het gebied op grote schaal dennenbossen aangeplant, ten behoeve van houtproductie en vastlegging van de open zandgronden. Sindsdien bestaat het gebied uit een complex van naaldbossen, droge heideterreinen, jeneverbesstruwelen en open stuifzand. In het noordwestelijk deel van het gebied bevindt zich een voedselarm ven. De zwakgebufferde omstandigheden in één van de vennen met habitatype H3130 zwakgebufferde vennen hangen vermoedelijk samen met toestroming van grondwater uit lokale grondwatersystemen. Deels kan de buffering ook samenhangen met het bemestingsverleden van de uitgegraven vennen. Door bekalking wordt in landbouwpercelen de zuurgraad gebufferd. Wanneer aanvoer van basenhoudend grondwater gering is kan op den duur verzuring optreden in de vennen.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Deze mogelijke toename staat echter geheel los van het eventueel (gedeeltelijk) wegvallen van de aanvoer van basenhoudend grondwater en de daarmee gepaard gaande verzuring in vennen.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de vermessing van het gebied tot gevolg hebben. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra vermessing significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor vermessing gevoelige habitattypen.

7. Bult (Deurnesche Peel en Mariapeel)

Ligging en grootte: Gemeente Deurne, op de provinciegrens, 2.736 ha

Gebiedsnummer en site code: 139/NL1000027

Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 400

Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 3750 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	H7110A	Niet gevoelig	Ze ^{er} gevoelig
Herstellende hoogvenen	H7120	Niet gevoelig	Ze ^{er} gevoelig

Algemeen:

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Groote Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. Deze gebieden zijn de zuidelijkste representanten van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijnschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaats vindt. De Deurnsche Peel is het Brabantse deel van het gebied en bestaat naast de kern die grenst aan de Mariapeel ook uit een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noorden en Grauwveen en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnsche Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, natte heide op rustend hoogveen en droge heide op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen). De Mariapeel bestaat uit drie complexen (Griendtsveen, De Driehonderd Bunders en Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer. Grauwveen bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, droge en vochtige heide, moeras en opgaand loofbos. Er zijn turfgaten aanwezig.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door het vrijkomen van nutriënten door verhoogde mineralisatie/veraarding (veen) door aeratie van de bodem, alsmede interne eutrofiëring door mineralisatie van veen. Verder spelen de toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater, externe eutrofiëring door doorvoer van gebiedsvreemd water in Kanaalbos, vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater, interne eutrofiëring na vernatting en externe eutrofiëring door drijftillen van watervogels een rol.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Volgens de gegevens van de gebiedendatabase van de LNV-site komen in het gebied geen habitattypen voor die (zeer) gevoelig zijn voor verzuring. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra verzuring significant nadelige gevolgen heeft voor het gebied. Hierbij is wel van belang dat er nog een groot verschil zit tussen de kritische depositiewaarde en de huidige achtergrondwaarde van het gebied.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg hebben. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra vermesting significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor vermesting gevoelige habitattypen. Het is in ieder geval wel duidelijk dat het aanwezige hoogveen hier erg gevoelig voor is.

8. Kampina & Oisterwijkse bossen en vennen

Ligging en grootte:	Gemeenten Boxtel, Oirschot, Oisterwijk en Tilburg, 2.294 ha
Gebiedsnummer en site code:	133/NL3000401
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr):	1071
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr):	Circa 2000 obv PBL gegevens 2007 Circa 3000 obv Reconstructieplan 2005

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Stuifzandheiden met struikhei	H2310	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Zandverstuivingen	H2330	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Zeer zwak gebufferde vennen	H3110	Gevoelig	Zeer gevoelig
Zwak gebufferde vennen	H3130	Gevoelig	Gevoelig
Zure Vennen	H3160	Niet gevoelig	Gevoelig
Vochtige heiden (hogere zandgronden)	H4010A	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Droge heiden	H4030	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Heischrale graslanden	H6230	Onbekend	Gevoelig
Blauwgraslanden	H6410	Gevoelig	Zeer gevoelig
Actieve hoogvenen (heiveentjes)	H7110B	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Pioniervegetaties met snavelbiezen	H7150	Gevoelig	Gevoelig
Galigaanmoerassen	H7210	Gevoelig	Gevoelig
Oude eikenbossen	H9190	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	H91EOC	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Kampina is een restant van het halfnatuurlijke Kempense heidelandschap, met droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderend riviertje, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen komt nog hoogveenvorming voor, in het zuiden liggen dopheidevelden. In het stroomdal van de vrij meanderende Beerze staan hoge populieren, elzenbroek, vochtige heide met gagelstruweel en blauwgraslanden. De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting, de dominerende windrichting van de laatste ijstijd, toen dit landschap grotendeels werd gevormd. Vennen die in het gebied aanwezig zijn betreffen doorstroomvennen (o.a. de Centrale Vennen in de Oisterwijkse Bossen), geïsoleerde zure vennen, en vennen in beekdalflanken die (van oorsprong) onder invloed staan van inundatie met beekwater. De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn merendeels ontstaan als uitgestoven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hierin sinds de Middeleeuwen weer open water ontstaan. In het gebied zijn reeds in 1950 de eerste herstelmaatregelen in de vennen uitgevoerd.

Bij het habitattype zeer zwak gebufferde vennen gaat het om vennen met toestroom van zwak gebufferd lokaal grondwater, fluctuerende waterstanden en/of voldoende windwerking om kale bodems te handhaven. Bij de zwak gebufferde en zure vennen gaat het om vennen met toestroom van zwak gebufferd lokaal grondwater.

Ten aanzien van het habitattype blauwgraslanden is relevant dat het beekdal van de Beerze (Logtse Velden en Smalbroeken) vanouds wordt gevoed door een combinatie van overstroming met Beerzewater en lokale of subregionale kwel vanuit het topsysteem en wellicht 1e watervoerend pakket. Dit heeft geleid tot een gradiënt van voedselrijk, basenrijk nabij de beek naar matig voedselrijk, matig basenrijk aan de dalrandzijde met een vrij korte gradiënt naar zuur, voedselarm op de dalflank. Door de overstromingen is een beekleemdek afgezet, dat ook in drogere perioden een bufferende werking heeft.

Het Winkelsven betreft een galigaanmoeras dat wordt gevoed door regenwater en nauwelijks aangerijkt lokaal grondwater. Tot circa 1960 kon bij hoge Beerzestanden het (verdunde) beekwater tot in het ven komen. Dit leidde tot een hoge pH en een licht hogere trofie. Rond 1960 is een kade met klepduiker aangelegd om het ven te beschermen tegen het steeds voedselrijkere Beerzewater. Voor verbetering van de kwaliteit is herstel van de aanvoer van basenrijk oppervlaktewater nodig, de huidige kwaliteit van het Beerzewater lijkt daarvoor echter te slecht.

Er is een aanzienlijke oppervlakte bos uit het Verbond van Els en Vogelkers (Alno-Padion) aanwezig in het Beerzedal, eveneens een grote oppervlakte Elzenzegge-Elzenbroek (*Carici elongatae-Alnetum*) in het Rosepdal. Deze vallen onder de vochtige alluviale bossen. Zoals hiervoor reeds aangegeven wordt het beekdal van de Beerze vanouds gevoed door een combinatie van overstroming met Beerzewater en lokale of subregionale kwel vanuit het topsysteem en wellicht 1e watervoerend pakket. Dit heeft geleid tot een gradiënt van voedselrijk, basenrijk nabij de beek naar matig voedselrijk, matig basenrijk aan de dalrandzijde met een vrij korte gradiënt naar zuur, voedselarm op de dalflank. Door de overstromingen is een beekleemdek afgezet, dat ook in drogere perioden een bufferende werking heeft. In het dal van de Rosep overheerste een sterke kwel vanuit Kampina en Oisterwijkse Bossen en Vennen. Daardoor zijn hier veenbodems aanwezig en bestond de vegetatie uit mesotrofe-matig eutrofe Elzenbroekbossen. In hoeverre ook overstromingen een rol speelden is onduidelijk. De invloed van eutroof beekwater is thans wel zichtbaar door het voorkomen van onder andere veel Grote brandnetel.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door:

- Toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater.
- Externe eutrofiëring door instroom instroom eutroof sloot- en/of grondwater vanuit aanliggende landbouwgronden.
- Bezinking slib door afname stroomsnelheid.
- Externe eutrofiëring door retentie nutriëntenrijk en slibrijk Beerzewater.
- Externe eutrofiëring a.g.v. overstroming met slib- en nutriëntenrijk Beerzewater.
- Vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. Deze mogelijke toename staat echter geheel los van de problematiek rond de kwaliteit en voedselrijkdom van oppervlaktewater in het gebied.

In het gebied komen een aantal habitattypen voor die gevoelig zijn voor verzuring. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra verzuring significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor verzuring gevoelige habitattypen.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de vermessing van het gebied tot gevolg hebben. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra vermessing significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor vermessing gevoelige habitattypen.

9. Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Ligging en grootte:	Gemeenten Heusden, 's Hertogenbosch en
Vught	931 ha
Gebiedsnummer en site code:	132/NL9801049
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr):	729
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr):	Circa 1900 obv PBL gegevens 2007
	Circa 2900 obv Reconstructieplan 2005

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

		Ze	
Kranswierwateren	H3140	gevoelig	Gevoelig
Blauwgraslanden	H6410	Gevoelig	Ze
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	H6510A	Gevoelig	Gevoelig
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	H6510B	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek vormen samen één gebied ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de "Naad van Brabant". Door de ligging in deze overgangszone zijn in het gebied basenminnende water- moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar kranswiervegetaties wordt aangetroffen in sloten. De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan blauwgrasland en elzenbroekbos. Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar blauwgraslanden aanwezig zijn.

Bij de blauwgraslanden zorgde de combinatie van permanente kweldruk van basenrijk grondwater en periodieke overstromingen met slibrijk, basenrijk, schoon oppervlaktewater in het verleden voor basenrijke, matig voedselrijke, natte tot wisselend natte/vochtige standplaatsen op percelen en voor helder, basenrijk water in de sloten. De kwel was waarschijnlijk ook toen al op veel plekken vooral op de sloten gericht, maar doordat in natte perioden het water ook boven maaiveld uitkwam en door overstroming met water van elders, trad aanrijking met basen “bovenlangs” op.

Het bovenstaande geldt ook voor het habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden. Op de permanent natte plekken kwamen Grote zeggenmoeras, Blauwgrasland en gemeenschappen met Draadrus voor, op de plekken waar de grondwaterstanden wat dieper wegzakten de Associatie van Weidekervel en Pimpernel en op de wat drogere delen Glanshaverhooilanden (Arrhenaterion) met stroomdalplanten (o.a. Lange ereprijs). In de sloten kwam een rijke flora voor met ook veel submerse (Kranswier, Fonteinkruiden, Waterviolier e.d.) plantensoorten.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door:

- Toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater.
- Externe eutrofiëring oppervlaktewater door doorvoer landbouwwater bovenstrooms gebied.
- Externe eutrofiëring door inlaat nutriëntenrijk oppervlaktewater.
- Aanvoer van nutriënten.
- Externe eutrofiëring sloten en slootkanten door bemesting op percelen.
- Externe eutrofiëring sloten door geringer aandeel kwelwater door grondwateronttrekkingen voor drinkwater, industrie en landbouw en peilverlagingen buiten Natura 2000-gebied.
- Vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater.
- Te hoog trofieniveau in voormalige landbouwgronden en -sloten door vroegere bemesting
- Externe eutrofiëring bij herstel inundaties vanwege slechte waterkwaliteit Dommel en door hoge nutriëntenrijkdom oppervlaktewater.
- Vrijkomen van nutriënten door verhoogde denitrificatie door toename watertemperatuur door thermische vervuiling.
- Te sterke verschraving Pimpernelgraslanden door uitloging door stoppen overstroming en kwel.

Beoordeling:

Individuele ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg hebben. In het gebied komen een aantal habitattypen voor die (zeer) gevoelig zijn voor verzuring. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra verzuring significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor verzuring gevoelige habitattypen.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt een toename van de stikstofdepositie altijd gecompenseerd middels saldering vanuit stoppende veehouderijen in de regio.

Ontwikkelingen in de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg hebben. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra vermesting significant nadelige gevolgen heeft voor deze voor vermesting gevoelige habitattypen.

Bijlage 12

Kaart ammoniaksituatie juli 2011

Bijlage 13

Kaart ammoniaksituatie autonome ontwikkeling

Bijlage 14

Kaart ammoniaksituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Bijlage 15

Kaart ammoniaksituatie Variant A

Bijlage 16

Kaart ammoniaksituatie Variant B

Bijlage 17

Vergelijking ammoniakdepositie (stikstof) op Wav- en Natura 2000-gebieden

Bijlage 18
Kaart fijn stof situatie juli 2011

Bijlage 19

Kaart fijn stof situatie autonome ontwikkeling

Bijlage 20

Kaart fijn stof situatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Bijlage 21
Kaart fijn stof situatie Variant A

Bijlage 22

Kaart fijn stofsituatie Variant B

Aanvulling plan-MER
Bestemmingsplan Buitengebied
Gemeente Mill en Sint Hubert

Colofon

Opdrachtgever	: Gemeente Mill en Sint Hubert	
Project	: Aanvulling plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied	
Projectnummer	: 70720136	
Status	: Definitief	
Datum	: 4 mei 2012	
Auteur	: Dhr. R. Giepmans	
Autorisatie	: Dhr. T. Hermanussen	Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	1
1.1	Toetsingsadvies plan-MER.....	1
2.	Reikwijdte MER en alternatiefontwikkeling	2
2.1	Opmerking Commissie:	2
2.2	Aanvulling plan-MER:	2
3.	Referentiesituatie	3
3.1	Opmerking Commissie:	3
3.2	Aanvulling plan-MER:	3
3.2.1	Inleiding	3
3.2.2	Nieuwe huidige situatie.....	3
3.2.3	Nieuwe autonome situatie.....	4
4.	Maximale mogelijkheden bestemmingsplan	5
4.1	Opmerking Commissie:	5
4.2	Aanvulling plan-MER:	5
5.	Effectbeoordeling	6
5.1	Opmerking Commissie:	6
5.2	Aanvulling plan-MER:	6
5.2.1	Gebiedskarakteristiek	6
5.2.2	Ondergrond	6
5.2.3	Landschap	7
5.2.4	Cultuurhistorie en archeologie	8
5.2.5	Natuur en ecologie.....	11
5.2.6	Infrastructuur	11
5.2.7	Grondgebruik	12
5.2.8	Effectbeoordeling.....	13
5.2.9	Conclusie.....	14
6.	Passende beoordeling	15
6.1	Opmerking Commissie:	15
6.2	Aanvulling plan-MER:	15
7.	Vergelijking referentie met mogelijke gevolgen bestemmingsplan	16
7.1	Inleiding	16
7.2	Geur.....	16
7.2.1	Inleiding	16
7.2.2	Nieuwe huidige situatie.....	16
7.2.3	Nieuwe autonome situatie.....	16
7.2.4	Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied.....	17
7.2.5	Variant A	18
7.2.6	Variant B	19
7.2.7	Worst case situatie	20
7.2.8	Vergelijking zes varianten.....	20
7.2.9	Conclusie.....	21
7.3	Ammoniak	22
7.3.1	Inleiding	22
7.3.2	Nieuwe huidige situatie.....	22
7.3.3	Nieuwe autonome situatie.....	23
7.3.4	Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied.....	23

7.3.5	Variant A	24
7.3.6	Variant B	24
7.3.7	Worst case situatie	25
7.3.8	Vergelijking zes varianten.....	26
7.3.9	Conclusie.....	26
7.4	Fijn stof.....	27
7.4.1	Inleiding	27
7.4.2	Nieuwe huidige situatie.....	27
7.4.3	Nieuwe autonome ontwikkeling.....	27
7.4.4	Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied.....	27
7.4.5	Variant A	28
7.4.6	Variant B	28
7.4.7	Worst case situatie	29
7.4.8	Vergelijking zes varianten.....	29
7.4.9	Conclusie.....	31
8.	Aangepaste passende beoordeling	32
8.1	Inleiding	32
8.1.1	Algemeen.....	32
8.1.2	Natuurbeschermingswet.....	32
8.1.3	Crisis- en Herstelwet.....	32
8.1.4	Verordening Stikstof en Natura 2000.....	33
8.1.5	Jurisprudentie.....	33
8.2	Gebieden	34
8.2.1	Natura 2000-gebieden.....	34
8.2.2	Beschrijving gebieden en de instandhoudingdoelstellingen	35
8.3	Mogelijke effecten	50
8.3.1	Inleiding	50
8.3.2	Directe aantasting.....	50
8.3.3	Indirecte aantasting.....	50
8.3.4	Nieuwe huidige situatie.....	51
8.3.5	Nieuwe autonome ontwikkeling.....	52
8.3.6	Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied.....	52
8.3.7	Variant A	52
8.3.8	Variant B	53
8.3.9	Worst case situatie	53
8.3.10	Vergelijking en conclusie.....	54
8.4	Zijn de mogelijke effecten significant?.....	54
8.5	Zijn significante effecten te voorkomen?	55
8.5.1	Inleiding	55
8.5.2	Kader 'Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant'	55
8.5.3	Conclusie voorkomen significant negatieve effecten	58
8.6	Conclusies en aanbevelingen.....	59
9.	Samenvatting	61
9.1	Opmerking Commissie:	61
9.2	Aanvulling plan-MER:	61
10.	Aangepaste samenvatting plan-MER.....	62

BIJLAGEN

Bijlage 1	Nieuwe invoergegevens veehouderijbedrijven referentie en varianten
Bijlage 2	Nieuwe kaart geursituatie juli 2011
Bijlage 3	Nieuwe kaart geursituatie autonome ontwikkeling
Bijlage 4	Kaart geursituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage 5	Kaart geursituatie Variant A
Bijlage 6	Kaart geursituatie Variant B
Bijlage 7	Kaart geursituatie Worst Case Voorontwerp Bestemmingsplan
Bijlage 8	Vergelijking geursituatie obv aantallen geurgevoelige objecten
Bijlage 9	Nieuwe kaart stikstofsituatie juli 2011
Bijlage 10	Nieuwe kaart stikstofsituatie autonome ontwikkeling
Bijlage 11	Kaart stikstofsituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage 12	Kaart stikstofsituatie Variant A
Bijlage 13	Kaart stikstofsituatie Variant B
Bijlage 14	Kaart stikstofsituatie Worst Case Voorontwerp Bestemmingsplan
Bijlage 15	Vergelijking ammoniakdepositie (stikstof) op Wav- en Natura 2000-gebieden
Bijlage 16	Nieuwe kaart fijn stof situatie juli 2011
Bijlage 17	Nieuwe kaart fijn stof situatie autonome ontwikkeling
Bijlage 18	Kaart fijn stof situatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied
Bijlage 19	Kaart fijn stof situatie Variant A
Bijlage 20	Kaart fijn stof situatie Variant B
Bijlage 21	Kaart fijn stof situatie Worst Case Voorontwerp Bestemmingsplan
Bijlage 22	Gegevens Natura 2000-gebieden van Ministerie van LNV

1. INLEIDING

1.1 Toetsingsadvies plan-MER

De Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie) heeft het plan-MER van 17 januari 2012 voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert beoordeeld. Naar aanleiding daarvan heeft op 14 maart 2012 een overleg plaatsgevonden tussen de Commissie, de gemeente en het RMB. Op 22 maart 2012 is een toetsingsadvies uitgebracht (rapportnummer 2560-65) waarin een aantal tekortkomingen worden geconstateerd. In het overleg van 14 maart is uitgebreid ingegaan op de achtergrond van de reactie en zijn suggesties gedaan voor verbetering.

Volgens de Commissie is er in het plan-MER sprake van vijf tekortkomingen. Hierdoor is ook de samenvatting onvolledig en op onderdelen onjuist. Op twee punten is sprake van verbetervoorstellen en op drie onderdelen is de commissie van mening dat deze aspecten een juridische toets niet kunnen doorstaan.

Naar aanleiding van het voorgaande heeft de gemeenten Mill en Sint Hubert het RMB verzocht een aanvulling op het plan-MER op te stellen. De aanvulling heeft plaatsgevonden in de vorm van dit rapport. Dit rapport dient derhalve te worden gelezen in samenhang, als aanvulling en eventueel ter vervanging van het oorspronkelijke plan-MER. De tekortkomingen zijn alsnog verder uitgewerkt en er is een geactualiseerde samenvatting opgesteld. In de volgende hoofdstukken wordt hier per tekortkoming op ingegaan.

2. REIKWIJDTE MER EN ALTERNATIEFONTWIKKELING

2.1 Opmerking Commissie:

In het MER is bij het formuleren van alternatieven slechts beperkt gebruik gemaakt van de zonering uit de Structuurvisie “In duurzaam perspectief” en het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Omdat bij de varianten vooral is gekeken naar de effecten van variaties in ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij heeft het MER een te beperkte reikwijdte.

2.2 Aanvulling plan-MER:

Aangezien de m.e.r.-plicht voortvloeit uit de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij, is er voor gekozen om dit onderdeel intensief te bestuderen. Het plan-MER richt zich dus op de ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijfstak. In het kader van de beoordeling van deze intensieve veehouderijen en het beschrijven van alternatieven is wel nadrukkelijk gebruik gemaakt van de zonering uit de Structuurvisie. Op basis van de ruimtelijke analyse en beschreven visie zijn alternatieven gekozen die in het plan-MER en deze aanvulling als basis dienen voor het onderzoek. Het plan-MER is gericht op het beoordelen van de effecten van het Bestemmingsplan Buitengebied en is niet gericht op het onderzoeken van de gevolgen van de Structuurvisie. Gelet daarop is gekozen voor het onderzoeken van de mogelijke gevolgen van ontwikkeling van de intensieve veehouderij in relatie tot de beoogde herziening van het Bestemmingsplan Buitengebied. De structuurvisie is indirect relevant voor de beleidsmatige koers die gekozen wordt in het bestemmingsplan. De structuurvisie is wel uiterst relevant gelet op de ruimtelijke analyse en visie. Om die reden is de zonering uit de Structuurvisie gekozen als basis voor de alternatieven. In hoofdstuk 5 is een uitgebreidere gebiedsanalyse opgenomen ter beschrijving van het te onderzoeken plangebied.

3. REFERENTIESITUATIE

3.1 Opmerking Commissie:

De referentiesituatie is niet navolgbaar en onjuist. Ofschoon de verklaring voor de in het plan-MER gedane aannames wel plausibel wordt geacht en ook niet onjuist, is men van oordeel dat niet meer benutte planologische ruimte niet mag worden meegenomen in de huidige situatie en de autonome situatie. Verder mag voor de autonome situatie alleen uitgegaan worden van “zekere” ontwikkelingen die plaats gaan vinden.

3.2 Aanvulling plan-MER:

3.2.1 Inleiding

In het plan-MER is voor de huidige situatie uitgegaan van de veehouderijen die in juli 2011 een agrarische bedrijfsbestemming hadden en waarvoor volgens het provinciale registratiesysteem Web-BVB nog een milieuvergunning gold. Ook voor veehouderijen waarvan bekend was dat er ondertussen weinig of geen activiteiten meer plaatsvonden en die in het nieuwe bestemmingsplan geen agrarische bedrijfsbestemming meer zouden krijgen. De bestemming en vergunning konden immers nog steeds, zonder het doorlopen van procedures, per direct weer worden gebruikt.

Voor de autonome situatie is in het plan-MER uitgegaan van hetgeen het vigerende bestemmingsplan redelijkerwijs mogelijk maakt. Op deze wijze kon een goede vergelijking worden gemaakt met hetgeen het nieuwe bestemmingsplan redelijkerwijs mogelijk maakt.

De Commissie is van mening dat bij de huidige situatie rekening moet worden gehouden met de feitelijk aanwezige situatie en dat voor de autonome situatie alleen rekening mag worden gehouden met “zekere” ontwikkelingen. Om aan het advies van de Commissie tegemoet te komen zijn de huidige situatie en de autonome situatie opnieuw vastgesteld en zijn de gevolgen eveneens opnieuw uitgewerkt. Dit is gebeurd conform de suggesties zoals deze in het overleg met de Commissie zijn gedaan.

De huidige en autonome situatie zijn voor de aspecten geur, ammoniak en fijn stof opnieuw uitgewerkt en in beeld gebracht. Ze dienen als referentie en zijn vergeleken met de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied, de twee varianten hierop en een volledige worst case voor het Voorontwerp Bestemmingsplan. De uitwerking heeft plaatsgevonden in hoofdstuk 7.

3.2.2 Nieuwe huidige situatie

Voor de huidige, feitelijk aanwezige situatie is wederom uitgegaan van de vergunningsituatie uit het Web-BVB. De veehouderijen waar geen activiteiten meer plaatsvinden en waarvoor het bouwvlak in het nieuwe bestemmingsplan wordt geschrapt, worden echter niet meer meegenomen. Eventuele onderbezettingen en nog niet gerealiseerde stallen worden wel meegenomen.

Ook in de toekomst zullen de werkelijk aanwezige dieren aantallen namelijk over het algemeen lager liggen dan hetgeen vergund is. Dit is inherent aan onder andere de wet- en regelgeving (een vergunning wordt verleend voorafgaand aan de realisatie van nieuwe stallen en de vergunning is voor de maximaal aanwezige dieren), schommelingen in de bedrijfsvoering en het tijdelijk buiten gebruik hebben van stallen in verband met wisseling van dieren.

3.2.3 Nieuwe autonome situatie

Voor de autonome situatie wordt uitgegaan van de nieuwe huidige situatie (zie hiervoor) verminderd met “zekere” afnames door het Besluit Huisvesting Ammoniak. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de in het kader van het Actieplan Ammoniak ingediende bedrijfsontwikkelingsplannen (BOP). Het is bekend dat de BOP's in een aantal gevallen mogelijk niet meer geheel actueel zijn, maar ze geven toch een goed beeld over de nog aan te passen stallen en hiermee gepaard gaande afname van emissies.

4. MAXIMALE MOGELIJKHEDEN BESTEMMINGSPLAN

4.1 Opmerking Commissie:

Er ontbreekt een volledig worst case scenario. Hierdoor zijn de maximaal mogelijke effecten van het bestemmingsplan niet in beeld gebracht. De commissie geeft aan dat het juridisch vereist is om de maximale gevolgen in beeld te brengen van het ruimtelijk plan dat onderzocht wordt.

4.2 Aanvulling plan-MER:

In het plan-MER is uitgegaan van de redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt. Dit is onderbouwd in bijlage 2 behorende bij het plan-MER. Hierbij is rekening gehouden met de in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheden en ontheffingsmogelijkheden. Bijvoorbeeld de wijzigingsbevoegdheid om onder voorwaarden een intensieve aanduiding aan een bouwvlak toe te kennen (omschakeling van grondgebonden naar intensief bouwvlak) en de wijzigingsbevoegdheid om onder voorwaarden een bouwvlak te vergroten naar maximaal 1,5 ha (intensief) of 2,5 ha (grondgebonden). Hierbij is er vanuit gegaan dat van de omschakelmogelijkheid slechts beperkt gebruik zal worden gemaakt. Het aantal (intensieve) veehouderijen zal naar verwachting de komende jaren immers behoorlijk afnemen. De noodzaak voor omschakeling zal hierdoor zeer beperkt of misschien zelfs nul zijn. Om recht te doen aan het principe van redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkelingen, is er in het plan-MER toch vanuit gegaan dat een beperkt percentage bedrijven gebruik maakt van de omschakelmogelijkheid. Verder is er vanuit gegaan dat een groot gedeelte van de agrarische bedrijven de komende jaren gaat stoppen. Dit blijkt uit landelijk onderzoek maar komt ook naar voren in de ingediende BOP's. Anderen zullen in hun huidige omvang worden voortgezet, terwijl weer een ander gedeelte de komende jaren zullen uitbreiden (al dan niet naar de maximale omvang die volgens het bestemmingsplan en milieuregelgeving mogelijk is). In het plan-MER is er vanuit gegaan dat er over de gehele gemeente genomen een uitbreiding van de veehouderij plaats zal vinden. Omdat op dit moment niet duidelijk is waar welke ruimte zal worden benut, is in de doorgerekende scenario's uitgegaan van een evenwichtige verdeling over de gehele gemeente. Bij de vergunningverlening in het kader van de WABO wordt vervolgens verder ingezoomd en vindt per individueel geval een toetsing plaats of een ontwikkeling mogelijk is.

Voorgaande aanpak en uitgangspunten worden nog steeds als een goede benadering gezien en geeft een goed en reëel beeld van hetgeen de komende jaren redelijkerwijs maximaal valt te verwachten. Om echter aan het advies van de Commissie tegemoet te komen en te voldoen aan de juridische eisen van een MER is in deze aanvulling voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied ook de volledige worst case situatie uitgewerkt. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat alle binnen de gemeente aanwezige veehouderijen maximaal ontwikkelen binnen de van toepassing zijnde randvoorwaarden. De mogelijke gevolgen voor de aspecten geur, ammoniak en fijn stof zijn uitgewerkt en inzichtelijk gemaakt. De uitwerking heeft plaatsgevonden in hoofdstuk 7.

5. EFFECTBEOORDELING

5.1 Opmerking Commissie:

De mogelijke effecten op landschap, cultuurhistorie, bodem en water zijn te summier in beeld gebracht.

5.2 Aanvulling plan-MER:

5.2.1 Gebiedskarakteristiek

De gemeente Mill en Sint Hubert ligt in het noordoosten van de provincie Noord-Brabant. Het grondgebied grenst aan dat van de gemeenten Uden, Landerd, Grave, Cuijk en Sint Anthonis. De gemeente bestaat uit een grote kern, Mill, en de meer landelijke kernen Sint Hubert, Langenboom en Wilbertoord.

Het buitengebied van de gemeente heeft een afwisselend landschap met natuur- en landschapswaarden. Er is onderscheid te maken tussen de hooggelegen en laaggelegen gebieden. Er bevinden zich de hoge schollen van het Peelgebied, de overgang naar de Peelhorst en het lager gelegen rivierengebied. Een deel van de gronden is in agrarisch gebruik. De overige gebieden hebben een overwegend natuurlijk, dan wel landschappelijk karakter. Het plangebied wordt, met uitzondering van de provinciale weg N264, niet doorsneden door grote infrastructurele werken.

De korte gebiedskarakteristiek wordt hierna verder uitgewerkt in een nadere beschrijving en analyse van het plangebied. Hierbij zal met name worden ingegaan op de natuur – en landschapsaspecten.

Onderstaande beschrijving is ontleend aan de toelichting van het bestemmingsplan, waar dit plan-MER op is gericht. De beschrijving is afgestemd op de analyse en visie uit de Structuurvisie “In duurzaam perspectief”, die op 29 september 2011 door de gemeenteraad is vastgesteld

5.2.2 Ondergrond

Het buitengebied van Mill en Sint Hubert ligt op de grens van het hoge zandgebied (uit het pleistoceen) van de Peelhorst in het zuidwesten en het jonge rivierkleigebied (uit het Holoceen) in het noordoosten. Door de stijging van de Peelhorst gleed de Maas in noordoostelijke richting van de Peelhorst, waardoor hier onder de dekzandlaag nog steeds grove, grindrijke zanden zijn te vinden, die afkomstig zijn van de Maas. De verplaatsing van de Maas heeft ook de karakteristieke (fluviatiele) terrasniveaus, al dan niet bedekt met dekzanden of overstromingsmateriaal, doen ontstaan. Tijdens de koude tijden was de bodem van de Peelhorst continu bevroren, waardoor het (smelt)water over het oppervlak zelf moest afvloeien. Als gevolg van insnijding van het afvloeiende water ontstonden smeltwaterbeken (Hooge Raam, Halsche Beek). In de gemeente is de geul van het huidige Peelkanaal en de geul bij Sint Hubert weer gedeeltelijk dichtgeschoven. In deze periode zijn dekzandwelingen en –ruggen ontstaan, als gevolg van schaars begroeide grond. Op de hoge schollen van de Peelhorst is dit materiaal gedeeltelijk weer verstoven. Verder is veen ontstaan op natte plaatsen, waar geen afwatering plaats kon vinden, en zandverstuivingen, op de arme en droge zandgronden. Langs de beken zijn beekbezinkingen gevormd, bestaande uit afwisselend klei-, humusrijke en zandige lagen.

Het grondgebied is onder te verdelen in een hooggelegen en laaggelegen gebied. De scheiding, gevormd door de Graafsche Breuk, tussen deze twee gebieden loopt bij benadering evenwijdig aan de weg Wanroij-Mill-Grave. Het grondgebied bevat de volgende elementen:

- Hoge zand-grindplateaus: droog tot zeer droge gronden.
- Hoge dekzandruggen en lage dekzandruggen, al dan niet met oud-bouwlanddek.
- Dekzandmantel: zeer vochtige, hellende gronden.
- Hoge en lage dekzandvlakten.
- Stuifzanden: hoge, droge delen.
- Beekafzettingen: lage, vochtige delen.
- Rivierzanden: vochtige, vlakliggende gronden.
- Oude riviergronden.

De bodem van het buitengebied van Mill en Sint Hubert bestaat uit verschillende bodemtypen. Deze zijn te onderscheiden in:

- Podzolgronden: haar-, veld-, laar- en holtpodzolgronden.
- Dikke enkeerdgronden: hoge bruine en hoge zwarte enkeerdgronden.
- Kalkloze zandgronden: beek- en gooreerdgronden en duin- en vlakvaaggronden.
- Veengronden: meerveengrond.
- Moerige zandgronden en veengronden.
- Oude rivierkleigronden: beek- of woudeerdgronden, polder- en ooivaaggrond.

5.2.3 Landschap

Het landschapsbeeld van het buitengebied van Mill en Sint Hubert wordt gekenmerkt door de landschappelijke uitstraling. Deze uitstraling wordt met name gevormd door het agrarisch gebied, de groene- en natuurelementen en de landschappelijke uitstraling van het bebouwd gebied. De ruimtelijke opbouw van het landschap is onder te verdelen in een drietal, ruimtelijk van elkaar te onderscheiden gebieden, te weten: kleinschalige (agrarische) gebieden, (grotere) open agrarische gebieden en de bos- en natuurgebieden. Er zijn ook kleine landschapselementen aanwezig in het buitengebied, waaronder houtwallen, bosjes, hagen, wegbeplanting, beken en poelen.

Tot de kleinschalige gebieden behoren de terreinen waarbij veelal gesloten beplanting aanwezig is en een kleinschalige verkavelingsstructuur zichtbaar is. Gebieden in de gemeente Mill en Sint Hubert die hiervoor kenmerkend zijn, liggen onder andere rondom de kernen en in de omgeving van bebouwingsconcentraties.

De open gebieden worden voor een groot deel gekenmerkt door grotere agrarische gebieden. Het betreft onder andere de gebieden ten noorden en westen van Langenboom en ten westen van Wilbertoord en het landgoed Princepeel.

De bos- en natuurgebieden binnen de gemeente Mill en Sint Hubert liggen voor een groot deel geconcentreerd in de beekdalen van onder meer de Graafsche Raam en de Lage Raam (ook het Peelkanaal). Grote bosgebieden zijn de Molenheidse en de Langenboomse bossen.

5.2.4 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

De Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord Brabant (september 2006) biedt inzicht in de archeologische verwachtingswaarden binnen de gemeente. Tevens zijn op deze waardenkaart, cultuurhistorisch waardevolle vlakken, lijnen en punten aangeduid. Op de Cultuurhistorische Waardenkaart heeft een groot deel van de gemeente een lage indicatieve archeologische waarde. Vooral rond de kernen is sprake van een (middel) hoge indicatieve waarde. In het buitengebied van Mill en Sint Hubert bevinden zich ook enkele monumentale panden. Ook is er sprake van historische geografische lijnen van redelijk hoge tot hoge betekenis (ter hoogte van de wegen). Historische lijnen zijn bijvoorbeeld dijken, dammen, wallen, paden, wegen (waaronder zandwegen, klinkerwegen en kasseiwegen), spoorwegen (Duits Lijntje), kanalen en sloten. In de omgeving van Wilbertoord komt een historische geografisch vlak met hoge waarde voor. Dit betreft Landgoed Princepeel. Verder is er sprake van een historische geografisch vlak met redelijk hoge waarde tussen Mill en Wilbertoord. Dit betreft het beekdal van de Groote Beek, Peelkanaal/Defensiekanaal. Ten zuidwesten van Sint Hubert is een gebied met historisch groen met een redelijk hoge waardering. Het gaat hier om de heideontginning Molenheide, die uit naaldbos bestaat. Verder is een tweetal molens aanwezig (één in Mill en één in Sint Hubert), waarvan de molenbiotoop zich strekt tot in het buitengebied. Andere cultuurhistorisch waardevolle elementen zijn de landgoederen (en –huizen van) Aldendriel, Princepeel, Tongelaar en Russendaal, het klooster in Langenboom, de historische kerken en de polder Hollanderbroek. De oude buitens zijn als zodanig getypeerd als ze duidelijk herkenbaar zijn door tuin, parkaanleg, etc. De buitenplaats moest zich dus duidelijk ruimtelijk manifesteren om als zodanig aangemerkt te worden. De kastelen en buitenplaatsen Russendaal, Tongelaar, Aldendriel en Princepeel voldoen aan deze voorwaarde. In alle vier de gevallen is een duidelijk ontworpen, historische structuur aanwezig van lanen, bossen en paden.

In Langenboom ligt de kleine *buitenplaats Russendaal* (of Rustendaal). Russendaal werd in de 17e eeuw aangelegd op de plek van de boerderij Ysselsteynshoff.¹⁴¹ De parkaanleg rondom de buitenplaats had een eenvoudige opzet van een hoofdlaan met haaks daarop enkele lanen. In 1864 werd het huidige landhuis Russendaal gebouwd, vermoedelijk onder architectuur van pater A. Sloomakers. Het diende als buitenhuis van de Jezuïeten van het seminarie Mariëndaal te Grave. Rondom en tegenover dit huis werd binnen de bestaande structuur een park aangelegd. De landgoedstructuur rondom de oude buitenplaats Russendaal, verdween voor een groot deel. Rondom het huidige landhuis is de landgoedstructuur intact en zijn ook wallen en greppelsystemen uit de periode voor de totstandkoming van de landgoedaanleg in de 19e eeuw zichtbaar.

Kasteel Tongelaar werd in of voor de 13e eeuw gebouwd als klein stenen huis. Het is niet bekend uit welke periode de structuur van lanen rond het huis dateert. Mogelijk hebben we te maken met een structuur uit de late 17e of vroege 18e eeuw, toen de aanleg van lanen op buitenplaatsen op een hoogtepunt verkeerde. Het kadastrale minuutplan uit 1832 toont een eenvoudige kruisvormige laanstructuur, die is gericht op het kasteel. Daarnaast liep er een dijk (Vaardijk), met laanbomen beplant, van Tongelaar naar Mill. Vermoedelijk heeft deze dijk naast een waterkerende functie, ook een esthetische functie gehad. In de 20e eeuw is de laanstructuur uitgebreid met een laanbeplanting langs en op de dijken langs de Lage Raam.

Kasteel Aldendriel werd vermoedelijk in de 15e eeuw aan de oostzijde van het oude akkercomplex van Mill, op de overgang van de Peelhorst naar het Hollanderbroek, gesticht. Later werd het een jachtslotje van de kasteelheren van Well (gem. Bergen, Limburg). In 1962 en 1964 werd het gerestaureerd. De huidige structuur van lanen gaat ten minste terug naar het begin van de 19e eeuw. Het landschap rond het kasteel behield een sterk agrarisch karakter.

Één van de jonge ontginningen wordt gevormd door *landgoed Princepeel* nabij Wilbertoord. Oorspronkelijk was dit het jachtgebied van de Heren van Cuijk en later van de Prinsen van Oranje. Zo komt Princepeel aan zijn naam. Het behoorde tot de Domeinen van de Staat der Nederlanden, maar werd in 1864 publiekelijk verkocht. Van 1888 tot 1908 vonden ontginningswerkzaamheden plaats door de maatschappij Princepeel, waardoor een landgoed ontstond van 540 ha met als kern het in 1870 gebouwde Huis Princepeel. Het omvangrijke gebied heeft een zeer open karakter, met hier en daar kleine stukjes bos en parkaanleg rond het landhuis. Het herbergt een akkerbouwbedrijf en een (biologisch) varkensbedrijf. Daarnaast is er een bestemmingsplan vastgesteld om een golfbaan aan de exploitatie van het landgoed toe te voegen. Kenmerkend voor dit landgoed is de overwegend agrarische functionaliteit in een toenemende grootschaligheid.

Het *Defensiekanaal of Peelkanaal* werd in 1939 in de Peel gegraven - vanaf Griendtsveen - als onderdeel van de Peel-Raamstelling. Het kanaal maakte deel uit van de verdedigingslinie tegen Duitsland uit de eerste helft van de 20e eeuw. Het kanaal reikt tot de Raam, een riviertje boven Mill. Het deed dienst als afwateringskanaal en antitankgracht, waardoor het al snel de naam Defensiekanaal kreeg. Aan de westzijde werd een 80 kilometer lange verdedigingslinie gebouwd met mijnevelden, kazematten, prikkeldraadversperringen en daar achter loopgraven. Deze werd de Peel-Raamstelling genoemd.

De spoorlijn (het zogenaamde *Duits Lijntje*) is in het midden van de 19^e eeuw aangelegd als onderdeel van de grote spoorverbinding tussen Londen en Sint Petersburg. In die tijd werd de spoorlijn vooral gebruikt door de koningshuizen van Europa. Later werd het spoor vooral gebruikt voor goederenvervoer. Aan het begin van de oorlog is de spoorlijn voorzien van een inderhaast aangelegde aspergeversperring aan weerszijden van de brug bij Mill over het defensiekanaal. Het Duits Lijntje speelde een belangrijke rol in de tweede wereldoorlog. Enerzijds als onderdeel van de verdedigingslinie de Peel – Raamstelling, anderzijds als transportlijn voor de Duitse bezetter.

Archeologie

In de Nota archeologiebeleid Mill en Sint Hubert worden de beleidsuitgangspunten en hun achtergronden beschreven. De belangrijkste voor het bestemmingsplan buitengebied zijn:

- De gemeente Mill en Sint Hubert hanteert een vrijstellingsgrens voor onderzoek tot een verstoringsdiepte van maximaal 0,4 m beneden maaiveld. Ingrepen dieper dan 0,4 m beneden maaiveld zijn onderzoeksplichtig.
- Daarnaast zijn ingrepen die een geleidelijk negatief effect kunnen hebben op de archeologie in de bodem (zoals boom- of graszodenteelt of het afplaggen van terreinen) maar -mogelijk- minder diep reiken dan 0,4 m beneden maaiveld altijd onderzoeksplichtig.
- De gemeente Mill en Sint Hubert hanteert voor de verschillende gebieden van de beleidskaart, verschillende oppervlakte-ondergrenzen:
 - o 250 m² gebieden van hoge archeologische waarde
 - o 250 m² gebieden met een hoge verwachtingswaarde
 - o 2500 m² gebieden met een middelhoge verwachtingswaarde
- Geen gebieden met een lage of zonder verwachtingswaarde of vrijgegeven gebieden nvt. monumenten (hiervoor geldt de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke erfgoedverordening)
- Voor -agrarische- activiteiten die vergunningplichtig zijn (zoals diepploegen, aspergeteelt, drainagesystemen aanleggen, enz.) geldt eveneens de verplichting tot het uitvoeren van een onderzoek om vast te stellen wat het effect op de langere termijn kan zijn.

Aardkundige waarden

In het plangebied zijn ook aardkundig waardevolle gebieden en elementen te onderscheiden, bijvoorbeeld de steilrand. De steilrand loopt globaal van het noordwestelijk deel van het plangebied naar het zuidoosten. Een ander aardkundig waardevol gebied is het Gea-object Land van Cuijk dat ten oosten van de Achterdijk ligt. Een Gea-object is een complex van geologische, geomorfologische en bodemkundige waardevolle gebieden en elementen. Het object wordt gekarakteriseerd door zijn rivierduinen, zeldzame resten van het verwijderde Maassysteem en het Maasterras.

5.2.5 Natuur en ecologie

Binnen het plangebied is sprake van een kenmerkende en rijke vegetatie, flora en fauna, zoals deze voorkomen op de dijk van het Duits Lijntje (zomereik, meidoorn, sleedoorn en berk en vlinders als het oranjetipje, de atalanta en de citroenvlinder) in en om landgoed Tongelaar (kruisbladwalstro, gevlekte aronskelk en slanke sleutelbloem) en Molenheide (kleine zonnedaauw en moeraswolfsklauw) en elders in het plangebied (das, grote bonte en groene specht, boomklever, grasklokje, zandblauwtje). Deze kenmerkende natuurwaarden worden bepaald door de combinatie van bodem, waterhuishouding, landschap en (agrarisch) grondgebruik. Ook spelen de ligging in (boven) regionaal verband, het klimaat en de ouderdom van de ecosystemen een belangrijke rol. De natuur- en landschapswaarden liggen verspreid over de hele gemeente. In het plangebied komen gebieden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel voor en daarnaast ook leefgebied voor struweelvogels, leefgebied voor dassen, leefgebied voor kwetsbare soorten (zeldzame planten of dieren, die hoge eisen stellen aan de inrichting en het gebruik van hun omgeving) en bos- en natuurgebieden. In het buitengebied van gemeente Mill en Sint Hubert komen meerdere dassenburchten (hoofdburchten, gegevens uit 2005) voor. In het buitengebied bevindt zich een aantal bosgebieden. De twee grootste bosgebieden zijn de Molenheidse bossen (280 ha) en de Langenboomse bossen (170 ha). Tussen de Molenheidse- en de Langenboomse bossen, aan de noordwestrand van Mill, ligt eveneens een verspreid gelegen bosgebied. Ten noorden van het buitengebied ligt de natte natuurparel Hooge Raam/Halsche Beek.

De hiervoor vermelde gebieden en elementen vormen samen de drager van het ecologisch potentieel binnen de gemeente.

5.2.6 Infrastructuur

De belangrijkste infrastructurele lijnen, die het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert doorkruisen, zijn plattelandswegen. Afhankelijk van de functie van de weg, varieert de wegbreedte en de verkeersintensiteit. Naast plattelandswegen, komen er ook doorgaande wegen voor, die meer dan een (lokale) ontsluitingsfunctie hebben. Dit zijn de N264 en de Graafseweg. Verder ligt ten oosten van het plangebied de A73 en ten westen de provinciale weg N277.

De voormalige spoorlijn Duits Lijntje vormt een belangrijk element in het buitengebied, zowel op cultuurhistorisch en ecologisch vlak, als wat betreft toeristisch-recreatieve kansen.

In het plangebied komt een aantal waterlopen voor. Deze waterlopen zijn van dien aard, dat zij geen functie hebben als belangrijke vaarweg. De belangrijkste waterlopen zijn: de Halsche Beek, de Hooge Raam, de Lage Raam, de Graafsche Raam, de Sint Anthonisloop, de Roode Beek en het Peelkanaal/Defensiekanaal. Deze waterlopen hebben wel een belangrijke hydrologische en ecologische functie. Tussen Langenboom en Mill ligt de recreatieplas De Kuilen.

5.2.7 Grondgebruik

In een groot gedeelte van het buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert vinden nog agrarische activiteiten plaats. Binnen het plangebied waren in 2009 volgens het CBS 163 agrarische bedrijven aanwezig, waarvan het merendeel akkerbouwbedrijven. Uit statistieken van het CBS blijkt dat over het geheel de afgelopen tien jaar een gestage afname is te zien van het aantal agrarische bedrijven. Deze afname vindt voornamelijk plaats bij de bedrijven met akkerbouw, bedrijven met graasdieren of grasland en bedrijven met hokdieren.

In grondgebruik is grasland dominant. Ook akkerbouw neemt een relatief groot oppervlak in beslag. Het gaat hier hoofdzakelijk om snijmaïsteelt. Het grote aantal intensieve veehouderijbedrijven in combinatie met de relatief geringe oppervlakte grond illustreert de intensiteit van het grondgebruik in deze sector.

In het buitengebied van Mill en Sint Hubert zijn ook woningen, niet-agrarische bedrijven en agrarisch-verwante bedrijven aanwezig. Denk hierbij aan loonwerkbedrijven, aannemersbedrijven, dierenpensions, timmerbedrijven, garagebedrijven etc. De verschillende natuur- en bosgebieden binnen de gemeente doen ook dienst als recreatiegebied. In deze gebieden wordt gefietst, gewandeld en/of paard gereden.

Daarnaast is er in het buitengebied een aantal kleinere en grotere verblijfsaccommodaties aanwezig. Recreatiegebied De Kuilen onderscheidt zich van de overige recreatieve gebieden qua (hoge) intensiteit van gebruik.

Aanvullend op de beschrijving van het gebied wordt nog speciaal aandacht besteed aan de drie natuurhistorische parels uit de structuurvisie.

Beekloopje Kammerberg

Dit bijzondere gebiedje wordt gevormd door een natte ingesloten laagte tussen de Peelhorstglooiing en de opgestoven dekzandruggen van de Kammerberg. Hier kronkelt onbeschermd een beekje, dat als het laatste relict beschouwd mag worden van een stelsel van kabbelende stroompjes dat zich een weg zocht door het voormalige moerasgebied. Het betreft als het ware een 'museaal' minilandschap, een uniek en zeldzaam kleinood, dat door de gemeente wordt aangemerkt als 'gaaf ensemble' en daarmee een status aparte heeft gekregen binnen het gemeentelijke monumentenbeleid.

Kronkeldijk

Het hoogwater van de Beerse overlaat moest onderlangs een door dijken beschermd hoger gelegen dekzandgebied (ook wel 'Polder van Escharen' genoemd) en langs Grave zijn weg vinden. Bij Vogelshoek is door stuifzanden een drempel opgeworpen en heeft de doorlaat de vorm van een flessenhals. Daardoor werd het water in de Raamvallei hoog opgestuwd, hetgeen vrijwel altijd veel overlast en vaak ook echte watersnood opleverde. De dijken van het Hollanderbroek kwamen daarbij steeds zwaar onder druk te staan en zijn dan ook – getuige de kronkeldijk en de relicten van wielen – vele malen doorgebroken. Met name het dijkvak van de Achterdijk ter hoogte van de Vissteeg is en blijft een zwakke plek. Hier is het grondlichaam van de ringdijk dwars door enkele oude stroomgeulen aangelegd.

Deze unieke constellatie wordt aangemerkt als *'gaaf ensemble dijklandschap'*, en zal dan ook als zodanig in het gemeentelijk monumentenbeleid worden opgenomen.

IJzerbroek

Het IJzerbroek staat voor een bijzonder natuurfenomeen. Langs een breuklijn in de ondergrond wordt ijzerhoudend kwelwater naar de oppervlakte gestuwd. Dit verschijnsel noemt men 'wijnst'. Hier ontstond een ijzerhoudende gesteente, 'broeksteen' of 'roodaarde' geheten, waaruit ijzer werd gewonnen. De locatie van de wijnstgronden in de omgeving van Sint Hubert vormt een hoogwaardig natuurhistorisch gaaf ensemble. Aan het kerkpad in Sint Hubert staat het beeld 'De IJzerbroekwerker' van Marian van Puyvelde, uit 1994 dat herinnert aan de periode dat in Sint Hubert ijzererts werd gedolven.

5.2.8 Effectbeoordeling

Volstaan wordt met een kwalitatieve beschrijving op hoofdlijnen van de effecten op (de visuele waarneming van) het landschap en de natuur. De zonering vanuit de structuurvisie geeft op hoofdlijn een tweedeling aan in de natuur- en landschapswaarden. De twee zones aan de oostzijde worden gekenmerkt door de hoogste waarden vanwege de breuklijn, de aanwezigheid van de bossen en natuurgebieden, alsmede de genoemde natuurhistorische parels. Gelet daarop zijn de effecten op natuur en landschap het grootst in deze twee zones. Het onderzoek naar de effecten van ammoniak zijn direct relevant voor de hierboven beschreven natuurgebieden binnen het plangebied. De hierna beschreven effecten op basis van berekeningen per deelaspect staan dus ook in relatie tot de hierboven beschreven landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en archeologische waarden van het plangebied. Daarmee hebben de onderzochte ontwikkelingen invloed op de natuurlijke elementen binnen het plangebied. Deze worden hieronder beschreven. De invloed op het landschap, de biotopen voor kwetsbare soorten en het karakter van het gebied wordt vooral bepaald door de uitstraling van de intensieve veehouderij in de directe omgeving. In algemene zin kan worden gezegd dat ontwikkeling en uitbreiding van intensieve veehouderij een verstoring oplevert van de omgeving doordat meer bouwvolume aan het landschap wordt toegevoegd. Alleen al om deze reden scoort de variant waarbinnen de minste uitbreidingsruimte wordt toegestaan als beste. Aangezien bij de voorwaarden voor uitbreiding tevens de voorwaarde van landschappelijke inpassing is opgenomen wordt een mitigerende maatregel getroffen, waardoor de impact van alle varianten op het landschap aanvaardbaar kan worden geacht. Al dient hierbij te worden opgemerkt dat het de voorkeur verdient om de primaire aantasting zo min mogelijk te laten zijn in het meest kwetsbare en waardevolle deel van de gemeente (de zones Peelzoom en Raamvallei op basis van de structuurvisie), aangezien aantasting niet kan worden uitgesloten ondanks de voorwaarde van landschappelijke inpassing. Aangezien de waarden in de westelijke zones (Middenpeel en Peelzoom) duidelijk lager worden ingeschat is uitbreiding van intensieve veehouderij aanvaardbaar te achten gelet op de voorwaarde van landschappelijke inpassing.

5.2.9 Conclusie

In alle varianten wordt bij uitbreiding een goede landschappelijke inpassing als voorwaarde gesteld. Gelet daarop zou de impact van de aantasting in alle gevallen aanvaardbaar geacht kunnen worden. Daarbij wordt er van uit gegaan dat een goede landschappelijke inpassing niet alleen ingaat op het visuele aspect, maar ook een oplossing biedt ten behoeve van biotopen voor kwetsbare soorten.

Variant B biedt in het oostelijke gedeelte van de gemeente minder ruimte via een wijzigingsbevoegdheid voor ontwikkeling van intensieve veehouderij, waardoor, ook in absolute zin, de minste aantasting mogelijk is van alle varianten. De extra bescherming van het oostelijk deelgebied is belangrijk gelet op de hier aanwezige hoge kwaliteiten en waarden.

De mogelijke aantasting van natuurwaarden wordt hoofdzakelijk beoordeeld in het kader van ammoniak. Voor dit punt wordt verwezen naar de conclusie van het plan-MER op dat punt.

6. PASSENDE BEOORDELING

6.1 Opmerking Commissie:

De passende beoordeling in het plan-MER is onvolledig waardoor het onduidelijk is of aantasting van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. De commissie geeft aan dat, na de constatering dat significante gevolgen voor het nabijgelegen Natura 2000 gebied niet kunnen worden uitgesloten, een uitgebreider onderzoek en motivering dient aan te tonen dat er omstandigheden en maatregelen zijn die deze significante gevolgen nagenoeg zeker uitsluiten. Verwijzing naar de Verordening Stikstof van de provincie is daarbij niet voldoende.

6.2 Aanvulling plan-MER:

Op aan het advies van de Commissie tegemoet te komen is in hoofdstuk 8 een uitvoerigere Passende Beoordeling opgenomen.

7. VERGELIJKING REFERENTIE MET MOGELIJKE GEVOLGEN BESTEMMINGSPLAN

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige en autonome situatie. Deze worden vergeleken met de redelijkerwijs maximaal te verwachten effecten van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop, alsmede de volledige worst case situatie van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Omdat het plan-MER zich toespitst op de gevolgen van de veehouderijen in het buitengebied van de gemeente, ligt hier in dit hoofdstuk ook de nadruk op.

7.2 Geur

7.2.1 Inleiding

Voor de achtergrondinformatie over de Wet geurhinder en veehouderij, de gemeentelijke geurverordening en het aanvaardbaar woon- en leefklimaat wordt verwezen naar het plan-MER.

7.2.2 Nieuwe huidige situatie

De geursituatie van juli 2011 is opnieuw in beeld gebracht. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 2.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake is van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen is sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een duidelijke uitzondering vormt de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp is hier sprake van een slechte geursituatie. Dezelfde intensieve veehouderijen zorgen ervoor dat in de rest van het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert sprake is van een afweegbaar geurniveau. Ook in het zuidoostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill is sprake van een afweegbaar geurniveau. Dit wordt met name veroorzaakt door enkele intensieve veehouderijen oostelijk van het dorp.

7.2.3 Nieuwe autonome situatie

De autonome situatie is opnieuw in beeld gebracht, rekening houdende met “zekere” ontwikkelingen op grond van het Besluit Huisvesting ammoniak. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 3.

Het blijkt dat de situatie over het algemeen weinig afwijkt van de huidige situatie. Plaatselijk zijn beperkte verbeteringen waarneembaar, met name in Sint Hubert. Er blijft over het algemeen sprake is van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen is sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering vormt de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp blijft hier sprake van een slechte geursituatie.

Dezelfde intensieve veehouderijen zorgen ervoor dat in de rest van het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert sprake is van een afweegbaar geurniveau. Ook in het zuidoostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill is sprake van een afweegbaar geurniveau. Dit wordt met name veroorzaakt door enkele intensieve veehouderijen oostelijk van het dorp. In Mill treedt eveneens een verbetering op van de geursituatie ten opzichte van de huidige situatie.

De verbeteringen treden op doordat een aantal bedrijven maatregelen moeten treffen om te voldoen aan het Besluit Huisvesting Ammoniak. Dit heeft ook een positief effect op de geuremissies.

7.2.4 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is in het plan-MER uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 4.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen voor het nieuwe bestemmingsplan, blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie.

Op grond van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat in een groot gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert een afweegbaar geurniveau kan ontstaan. Ook in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill en het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidwestelijke rand van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

Ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie kan een verslechtering van de geursituatie optreden in met name Mill, Sint Hubert en Wilbertoord. De gebieden waar een afweegbaar geurniveau voorkomt, kunnen toenemen.

In de gebieden waar een slechte geursituatie kan ontstaan, bevinden zich geen extra receptoren ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. De mogelijke toename wordt veroorzaakt door de ontwikkelruimte die de bedrijven hebben en kunnen benutten voor uitbreiding.

7.2.5 Variant A

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. In Variant A wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij. Bij de keuze voor deze variant wordt er dus vanuit gegaan dat (op basis van de wijzigingsbevoegdheden) in het oostelijk deel van de gemeente aan de intensieve veehouderij minder ontwikkelingsruimte wordt geboden. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 5.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen voor Variant A, blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie. Op grond van de te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat in een groot gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert een afweegbaar geurniveau kan ontstaan. Ook in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill en het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidwestelijke rand van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn zeer beperkt. Alleen in Mill treedt een zichtbare verbetering op. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

Ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie kan een verslechtering van de geursituatie optreden in met name Mill, Sint Hubert en Wilbertoord. De gebieden waar een afweegbaar geurniveau voorkomt, kunnen toenemen. In de gebieden waar een slechte geursituatie kan ontstaan, bevinden zich geen extra receptoren ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. De mogelijke toename wordt veroorzaakt door de ontwikkelruimte die de bedrijven hebben en kunnen benutten voor uitbreiding.

7.2.6 Variant B

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit dit nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. In Variant B wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- Het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A).
- Het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen naar maximaal 1,5 ha.

Bij de keuze voor deze variant wordt er dus vanuit gegaan dat (op basis van de wijzigingsbevoegdheden) in het oostelijk deel van de gemeente aan de intensieve veehouderij minder ontwikkelingsruimte wordt geboden. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 6.

Het blijkt dat er over het algemeen sprake blijft van een acceptabel geurniveau. Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, maar hier zijn over het algemeen geen geurgevoelige objecten gelegen. Een uitzondering blijft de oostelijke uitloper van de bebouwde kom van Sint Hubert. Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen voor Variant B, blijft er, door een aantal intensieve veehouderijen op vrij korte afstand rond het dorp, sprake van een slechte geursituatie. Op grond van de te verwachten ontwikkelingen, zorgen dezelfde intensieve veehouderijen ervoor dat er in het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Sint Hubert sprake kan blijven van een afweegbaar geurniveau. Dit gebied is kleiner dan in het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. In het oostelijk gedeelte van de bebouwde kom van Mill kan een geringe verbetering van de geursituatie optreden van afweegbaar naar acceptabel. In het zuidelijk gedeelte van Wilbertoord kan een afweegbaar geurniveau ontstaan. De zuidelijke punt van Langenboom vormt een overgang van een afweegbare geursituatie naar een acceptabele geursituatie.

De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn ook in deze variant relatief beperkt, maar groter dan bij Variant A. Dit laatste heeft vooral te maken met de aanname dat de intensieve veehouderijen in het oostelijk gedeelte van de gemeente geen uitbreidingsmogelijkheden meer hebben.

Ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie kan een verslechtering van de geursituatie optreden in met name Mill, Sint Hubert en Wilbertoord. De gebieden waar een afweegbaar geurniveau voorkomt, kunnen toenemen. In de gebieden waar een slechte geursituatie kan ontstaan, bevinden zich geen extra receptoren ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. De mogelijke toename wordt veroorzaakt door de ontwikkelruimte die de bedrijven hebben en kunnen benutten voor uitbreiding.

7.2.7 Worst case situatie

Voor de volledige worst case situatie van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat alle intensieve veehouderijen maximaal ontwikkelen naar een bouwvlak van 1,5 ha (voor zover de geurregelgeving dit niet in de weg staat) en dat alle grondgebonden veehouderijen gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid voor om te schakelen naar intensieve veehouderij (en vervolgens maximaal ontwikkelen). Uitzondering vormen veehouderijen in extensiveringgebied. Deze kunnen niet meer uitbreiden als, of omschakeling naar intensieve veehouderij. Hier is voor de intensieve veehouderijen uitgegaan van de huidige vergunnings situatie. Voor de grondgebonden veehouderijen is uitgegaan van maximale ontwikkeling naar een rundveehouderij met een bouwvlak van 2,5 ha. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 7.

Direct rond grotere intensieve veehouderijen blijft sprake van een slechte geursituatie, die verder verslechtert. Met name in het zuidelijk gedeelte van Langenboom, het LOG Graspeel, het oostelijk gedeelte van Mill, en nagenoeg de gehele kernen van Sint Hubert en Wilbertoord kan een afweegbare of slechte geursituatie ontstaan. Dit is een aanzienlijke verslechtering ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie, en de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan en de Varianten A en B.

7.2.8 Vergelijking zes varianten

Zoals eerder aangegeven, zijn de (mogelijke) geurgevolgen van de zes varianten verwerkt op de kaarten in bijlage 2 tot en met 7. Middels GIS is voor de geurgevoelige objecten de situatie uitgewerkt in bijlage 8. Conform de geurgebiedvisie is hierbij onderscheid gemaakt in een acceptabele geursituatie, een afweegbare geursituatie en een slechte geursituatie. De resultaten zijn voor de gehele gemeente samengevat in tabel 1.

Gemeente Mill en Sint Hubert		Geursituatie (in aantallen geurgevoelige objecten)		
Totale	Totaal	Acceptabel	Afweegbaar	Slecht
Nieuwe huidige situatie (2011)	4275	4103	157	15
Nieuwe autonome situatie	4275	4199	69	7
Voorontwerp Bestemmingsplan	4275	3847	411	17
Variant A	4275	3864	394	17
Variant B	4275	4117	141	17
Volledige worst case situatie VO BP	4275	2844	1380	51

Tabel 1: Samenvatting en vergelijking geursituatie.

Ten aanzien van de toekomstige geursituatie kunnen verschuivingen optreden. In de nieuwe autonome situatie treedt een verbetering op ten opzichte van de nieuwe huidige situatie. Bij een vergelijking van de varianten blijkt dat, op grond van een redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkeling, de geursituatie op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan kan verslechteren ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. Variant B geeft een lager aantal blootgesteld aan een afweegbaar geurniveau dan Variant A en het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant A scoort iets beter dan het Voorontwerp Bestemmingsplan.

In de worst case scenario neemt het aantal blootgesteld aan een slechte geursituatie toe tot 51. Het aantal blootgesteld aan een afweegbare geursituatie neemt toe naar 1380. Dit is een duidelijke verslechtering ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

7.2.9 Conclusie

Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied maakt een beperkte verslechtering van de geursituatie mogelijk ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen. Variant A kan een zeer beperkte verbetering opleveren ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan tot een grotere verbetering leiden in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. In Variant B kan de geursituatie beperkt verbeteren ten opzichte van de huidige situatie, maar is er nog altijd sprake van een mogelijke verslechtering ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een aanzienlijke verslechtering ten opzichte van de huidige en autonome situatie.

Het valt niet te verwachten dat er als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan een onaanvaardbare geursituatie in de gemeente zal ontstaan. Middels monitoring wordt dit regelmatig beoordeeld. Het aanvaardbare geurniveau is vastgesteld middels de gemeentelijke geurverordening en is een afweging geweest tussen de belangen van burgers en agrariërs. Indien uit de monitoring zou blijken dat de geursituatie in de gemeente onevenredig verslechtert ten opzichte van de aannamen waar vanuit is gegaan bij het vaststellen van de geurverordening, dan kan als alternatief op de beperkingen die in Variant B worden doorgevoerd, zo nodig bijstelling van normen uit de geurverordeningen plaatsvinden. Bijstelling van de geurverordening kan ook worden toegepast als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan of de twee varianten.

Naar verwachting zal de geursituatie rond Sint Hubert de komende jaren aanmerkelijk verbeteren, indien de verplaatsing van twee intensieve veehouderijen naar het LOG Graspeel gerealiseerd wordt. Concreet gaat het om de varkenshouderijen Voordijk 37 en Kievietdswarsweg 6 naar de locaties Spiestraat 24 en Spiestraat ongenummerd. Met de ontwikkeling aan de Spiestraat is in het plan-MER al rekening gehouden, het bestemmingsplan hiervoor is namelijk vastgesteld. Met het beëindigen van de activiteiten op de huidige locaties is nog geen rekening gehouden omdat er op dit moment nog te veel onzekerheden zijn over de verplaatsing.

7.3 Ammoniak

7.3.1 Inleiding

Voor de achtergrondinformatie over de Wet ammoniak en veehouderij, de Natuurbeschermingswet en de Verordening Stikstof en Natura 2000 wordt verwezen naar het plan-MER.

De mogelijke gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan zijn inzichtelijk gemaakt voor de bos- en natuurgebieden binnen de gemeentegrenzen, die in het kader van de Wav zijn aangemerkt als zeer kwetsbaar. Verder komen de mogelijke gevolgen aan de orde voor de gebieden die beschermd worden op grond van de Natuurbeschermingswet. Deze gebieden liggen allemaal buiten de gemeente.

7.3.2 Nieuwe huidige situatie

De ammoniaksituatie van juli 2011 is opnieuw in beeld gebracht. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 9.

Het blijkt dat de totale huidige bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal kan variëren van 174 tot 277 mol voor de Molenheidse bossen en van 194 tot 254 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 15).

De Natura 2000-gebieden liggen allemaal buiten de gemeente. Hiervoor is de totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt bepaald. Het blijkt dat de huidige bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden varieert van 0,8 tot 33,3 mol (zie bijlage 15). Opgeteld bij de heersende achtergrondconcentratie zorgt deze bijdrage voor een overschrijding van de kritische depositiewaarde.

7.3.3 Nieuwe autonome situatie

De autonome ontwikkeling is opnieuw in beeld gebracht, rekening houdende met “zekere” ontwikkelingen op grond van het Besluit Huisvesting ammoniak. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 10.

Het blijkt dat de situatie over het algemeen weinig afwijkt van de huidige situatie. De totale autonome bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal kan variëren van 160 tot 260 mol voor de Molenheidse bossen en van 158 tot 205 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 15).

De Natura 2000-gebieden liggen allemaal buiten de gemeente. Hiervoor is de totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt bepaald. Het blijkt dat de autonome bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden kan variëren van 0,7 tot 29,2 mol (zie bijlage 15). Opgeteld bij de heersende achtergrondconcentratie zorgt deze bijdrage voor een overschrijding van de kritische depositiewaarde.

Ten opzichte van de nieuwe huidige situatie treedt een afname van de depositie op.

7.3.4 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is in het plan-MER uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 11.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 250 tot 330 mol voor de Molenheidse bossen en van 255 tot 362 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 15). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,1 tot 47,4 mol (zie bijlage 15). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

7.3.5 Variant A

Voor Variant A is in het plan-MER uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van een grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 12.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant A kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 250 tot 330 mol voor de Molenheidse bossen en van 255 tot 362 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 15). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. Ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied blijft de situatie gelijk. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant A kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,1 tot 47,3 mol (zie bijlage 15). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. Ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is de afname marginaal. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

7.3.6 Variant B

Voor Variant B is in het plan-MER uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente er geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- Het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A).
- Het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 13.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant B kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 237 tot 323 mol voor de Molenheidse bossen en van 241 tot 319 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 15). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie, maar een afname ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A. De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A zijn beperkt. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

Uitgaande van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van Variant B kan de totale bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,0 tot 45,2 mol (zie bijlage 15). Dit is een mogelijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie, maar een afname ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A. De verschillen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A zijn beperkt. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

7.3.7 Worst case situatie

Voor de volledige worst case situatie van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat alle intensieve veehouderijen maximaal ontwikkelen naar een bouwvlak van 1,5 ha (voor zover de geurregelgeving dit niet in de weg staat) en dat alle grondgebonden veehouderijen gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid voor om te schakelen naar intensieve veehouderij (en vervolgens maximaal ontwikkelen). Uitzondering vormen veehouderijen in extensiveringsgebied. Deze kunnen niet meer uitbreiden als, of omschakelen naar intensieve veehouderij. Hier is voor de intensieve veehouderijen uitgegaan van de huidige vergunnings situatie. Voor de grondgebonden veehouderijen is uitgegaan van maximale ontwikkeling naar een rundveehouderij met een bouwvlak van 2,5 ha. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 14.

Uitgaande van de maximaal mogelijke ontwikkelingen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de verschillende Wav-gebieden globaal variëren van 286 tot 403 mol voor de Molenheidse bossen en van 328 tot 452 mol voor de Langenboomse bossen (zie bijlage 15). Dit is een aanzienlijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie, en de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan en de Varianten A en B.

Uitgaande van de maximaal mogelijke ontwikkelingen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied kan de totale bijdrage van veehouderijen uit de gemeente Mill en Sint Hubert op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden variëren van 1,4 tot 63,3 mol (zie bijlage 15). Dit is een aanzienlijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie, en de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan en de Varianten A en B.

7.3.8 Vergelijking zes varianten

Zoals eerder aangegeven, zijn de mogelijke ammoniakgevolgen van de zes varianten verwerkt op de kaarten in bijlage 9 tot en met 14 en de tabel in bijlage 15. In de hierna volgende tabel 2 zijn de resultaten samengevat voor de Wav-gebieden en de twee dichtst bij gelegen Natura 2000-gebieden. Het blijkt dat de individuele ontwikkelingen in de gemeente een toename van de ammoniakdepositie op de binnen de gemeente gelegen zeer kwetsbare Wav-gebieden tot gevolg kunnen hebben. Hetzelfde geldt voor de op afstand gelegen Natura 2000-gebieden.

Stikstofdepositie op Wav-gebieden en Natura 2000-gebieden (in mol/ha./jaar)							
NR	gebied	Nieuw huidig	Nieuw autonoom	VO BP	Variant A	Variant B	Worst case
Wav 1	Molenheidse bossen	174 – 277	160 - 260	250 - 330	250 – 330	237 - 323	286 - 403
Wav 2	Langenboomse bossen	194 – 254	158 - 205	255 – 362	255 - 362	241 - 319	328 - 452
Natura 1	Oeffelter Meent	12,4	10,9	17,0	17,0	16,8	21,4
Natura 2	Sint Jansberg	33,3	29,2	47,4	47,3	45,2	63,3

Tabel 2: Samenvatting en vergelijking ammoniaksituatie.

7.3.9 Conclusie

Het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop maken een verslechtering mogelijk van de ammoniaksituatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen. Variant A is nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan een verbetering betekenen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een aanzienlijke verslechtering ten opzichte van de huidige en autonome situatie.

Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 moeten alle nieuwe stallen worden voorzien van extra emissiebeperkende stalsystemen en mag er geen toename van depositie op Natura 2000-gebieden optreden. Saldering kan hiervoor noodzakelijk zijn. In het bestemmingsplan kan dit ook als voorwaarde voor wijziging van het bouwvlak worden opgenomen. Hiermee wordt een toename van de ammoniakdepositie ten allen tijde voorkomen. De verordening en de eventueel op te nemen voorwaarde hebben ook een positief effect op de ammoniakdepositie op de Wav-gebieden binnen de gemeente.

7.4 Fijn stof

7.4.1 Inleiding

Voor de achtergrondinformatie over fijn stof in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer en het NSL wordt verwezen naar het plan-MER.

De mogelijke gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan zijn inzichtelijk gemaakt voor het gehele grondgebied van de gemeente en de geurgevoelige objecten binnen de gemeente.

7.4.2 Nieuwe huidige situatie

De fijn stofsituatie van juli 2011 is opnieuw in beeld gebracht. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 16.

Het blijkt dat in de nieuwe huidige situatie zich geen gevoelige objecten (receptoren) in het gebied bevinden waarbij de jaargemiddelde concentratie fijn stof meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt. De wettelijke norm bedraagt $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In de nieuwe huidige situatie bevinden zich geen receptoren in een gebied waarbij het aantal overschrijdingsdagen meer dan 35 bedraagt. De maatgevende receptor bevindt zich in de klasse 25 tot 30 dagen.

7.4.3 Nieuwe autonome ontwikkeling

De autonome situatie is opnieuw in beeld gebracht, rekening houdende met “zekere” ontwikkelingen op grond van het Besluit Huisvesting ammoniak. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 17.

Het blijkt dat er in de nieuwe autonome situatie zich geen receptoren in het gebied bevinden met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Er bevinden zich geen receptoren in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen meer dan 35 bedraagt. De maatgevende receptor bevindt zich in de klasse 25 tot 30 dagen. Er is sprake van een geringe verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

7.4.4 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit dit Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 18.

In het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De maatgevende receptor bevindt zich in de klasse 30 tot 35 dagen. Er is sprake van een geringe verslechtering ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

7.4.5 Variant A

Voor Variant A wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 19.

In variant A zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ook in variant A bevindt de maatgevende receptor zich in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen 30 tot 35 bedraagt. Dit is geen verschil ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Het is een geringe verslechtering ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

7.4.6 Variant B

Voor Variant B wordt uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling wordt er vanuit gegaan dat, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente er geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A).
- het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 20.

In variant B zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In variant B bevindt de maatgevende receptor zich in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen 25 tot 30 bedraagt. Dit is een verbetering ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A. Er is sprake van een geringe verslechtering ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

7.4.7 Worst case situatie

Voor de volledige worst case situatie van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat alle intensieve veehouderijen maximaal ontwikkelen naar een bouwvlak van 1,5 ha (voor zover de geurregelgeving dit niet in de weg staat) en dat alle grondgebonden veehouderijen gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid voor om te schakelen naar intensieve veehouderij (en vervolgens maximaal ontwikkelen). Uitzondering vormen veehouderijen in extensiveringsgebied. Deze kunnen niet meer uitbreiden als, of omschakeling naar intensieve veehouderij. Hier is voor de intensieve veehouderijen uitgegaan van de huidige vergunnings situatie. Voor de grondgebonden veehouderijen is uitgegaan van maximale ontwikkeling naar een rundveehouderij met een bouwvlak van 2,5 ha. De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 21.

In de worst case situatie zijn er geen receptoren met een blootstelling aan een jaargemiddelde concentratie van meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In de worst case situatie bevindt de maatgevende receptor zich in een gebied waarin het aantal overschrijdingsdagen 30 tot 35 bedraagt. Er is sprake van een verslechtering ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop.

7.4.8 Vergelijking zes varianten

In tabel 3 is per variant ingezoomd op de blootstelling beneden de normen van de receptoren en de omvang van de gebieden van concentratieklassen voor de jaargemiddelde concentraties.

Jaar-gemiddelde concentratie	Aantal receptoren						Aantal hectare oppervlak					
	huidig	autonoom	VO BP	variant A	variant B	worst case	Huidig	Autonoom	VO BP	variant A	variant B	worst case
0 – 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	4253	4259	4233	4233	4237	4221	5697	5701	5662	5662	5671	5605
25 – 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	22	16	42	42	38	54	130	125	164	164	155	220
30 – 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	4	4	5	5	4	5
35 – 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2
40 – 45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
> 45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 3: Vergelijking van de resultaten voor de jaargemiddelde concentraties fijn stof

Uit een vergelijking van de blootstelling van de receptoren aan de jaargemiddelde concentraties fijn stof volgt dat in de hele gemeente in alle varianten de inwoners worden blootgesteld aan concentraties tot $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de norm van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. In de huidige situatie treedt de laagste blootstelling op ten opzichte van de andere varianten. In de worst case variant treedt de hoogste blootstelling op. De varianten Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A scoren nagenoeg gelijk. Variant B kan een iets beter resultaat opleveren dan deze situaties, maar een iets slechter dan de huidige en autonome situatie.

Uit de vergelijking van het aantal hectare per concentratieklasse volgt dat er wel gebieden zijn met een hoge jaargemiddelde concentratie. Deze gebieden zijn echter klein (1 ha bij $>40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). In deze gebieden vindt geen blootstelling plaats.

In tabel 4 is per variant ingezoomd op het aantal overschrijdingsdagen voor de receptoren en de omvang van de gebieden van de overschrijdingsdagen.

Aantal dagen overschrijding	Aantal receptoren						Aantal hectare oppervlak					
	huidig	Autonoom	VO BP	variant A	variant B	worst case	Huidig	Autonoom	VO BP	variant A	variant B	worst case
0 – 15 dagen	4123	4125	4102	4103	4113	4061	5198	5204	5075	5078	5132	4878
15 – 20 dagen	143	141	162	161	153	199	561	558	675	672	620	857
20 – 25 dagen	5	7	7	7	6	9	38	37	45	45	43	55
25 – 30 dagen	4	2	2	2	4	4	16	16	17	17	17	19
30 – 35 dagen	0	0	2	2	0	2	8	8	9	9	8	10
35 – 40 dagen	0	0	0	0	0	0	4	4	4	4	4	5
> 40 dagen	0	0	0	0	0	0	8	7	8	8	8	9

Tabel 4: Vergelijking van de overschrijdingsdagen van de etmaalgemiddelde norm fijn stof

Uit de vergelijking van de resultaten van het aantal overschrijdingsdagen volgt een zelfde beeld als uit de vergelijking van de resultaten van de jaargemiddelde concentraties. Er zijn gebieden waarin het aantal overschrijdingsdagen meer dan 35 bedraagt, maar daar vindt geen blootstelling plaats. De autonome situatie geeft de laagste blootstelling en aantal overschrijdingsdagen, daarna volgen de huidige situatie, Variant B, Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. De worst case situatie geeft de hoogste waarden.

7.4.9 Conclusie

Het Voorontwerp Bestemmingsplan maakt een beperkte verslechtering mogelijk van de fijn stof situatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen. Variant A is voor wat betreft fijn stof nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B levert een beperkte verbetering op van de fijn stof situatie in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingplan en Variant A. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een duidelijkere verslechtering ten opzichte van de huidige en autonome situatie. In alle gevallen blijft echter ter plaatse van gevoelige objecten sprake van concentraties die aan de landelijke normering voldoen.

8. AANGEPASTE PASSENDE BEOORDELING

8.1 Inleiding

8.1.1 Algemeen

In het advies van de Cie. m.e.r. is aangegeven dat de Passende Beoordeling zoals deze is opgenomen in het plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Mill en Sint Hubert onvolledig is. Hierdoor is het volgens de commissie onduidelijk of aantasting van natuurlijke kenmerken van omliggende Natura 2000-gebieden door het voornemen kan worden uitgesloten. Daarom is in dit hoofdstuk een uitgebreidere beoordeling opgenomen die duidelijkheid moet geven of er significant negatieve effecten zijn te verwachten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden die rond de gemeente zijn gelegen.

Allereerst wordt ingegaan op de relevante wet- en regelgeving en de van belang zijnde Natura 2000-gebieden. Vervolgens is beoordeeld wat de mogelijke effecten zijn en of deze als significant moeten worden beschouwd. Vervolgens is beoordeeld of significante effecten zijn te voorkomen (voor zover aanwezig). Tot slot worden conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

8.1.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) heeft als doel de bescherming van in Nederland gelegen kwetsbare natuurgebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (de zogenaamde Natura 2000-gebieden). Voor deze gebieden gelden instandhoudingdoelstellingen die niet in gevaar mogen worden gebracht. Bij de bescherming kan gedacht worden aan het tegengaan van directe aantasting of verstoring in een gebied, maar bijvoorbeeld ook aan het tegengaan van indirecte aantasting door (extra) verzuring en/of eutrofiëring door stikstofdepositie vanuit veehouderijen, wegverkeer of industrie.

Indien op grond van de ontwikkelingen die een nieuw bestemmingsplan mogelijk maakt, direct of indirect, significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied niet zijn uit te sluiten, dan is een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet aan de orde.

8.1.3 Crisis- en Herstelwet

De bescherming van de Natura 2000-gebieden vindt dus plaats middels de Nbw. Op grond van de Crisis- en Herstelwet 2010 (CHW) wordt voor de stikstofdepositie op deze gebieden het bestaand gebruik wettelijk geregeld. Als peildatum is hiervoor 7 december 2004 opgenomen. Tegelijk is in de CHW geregeld dat de vergunningplicht vervalt als het depositieniveau per saldo gelijk is aan of lager dan die op de peildatum. De CHW is op 31 maart 2010 aangenomen door de Tweede Kamer en sindsdien zijn de hiervoor aangehaalde regelingen onderdeel geworden van de Nbw. In de CHW is ook opgenomen dat de provincie een verordening mag opstellen met maatregelen om de stikstofdepositie te beperken. Dit heeft in de provincie Noord-Brabant geleid tot de Verordening Stikstof en Natura 2000.

8.1.4 Verordening Stikstof en Natura 2000

Significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen zijn volgens de Nbw niet toegestaan. Door de reeds hoge achtergronddepositie stikstof in Zuidoost Nederland is nagenoeg elke toename in ammoniakdepositie vanuit veehouderijen significant. Dit zou betekenen dat in veel gevallen de ontwikkeling van veehouderijbedrijven niet meer mogelijk is. Om voor veehouderijen de mogelijkheden voor ontwikkelingen toch open te houden, zonder dat er significant negatieve effecten optreden voor waardevolle Natura 2000-gebieden, is door de provincie Noord-Brabant in 2010 de Verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld. De verordening is van toepassing op alle veehouderijen en Natura 2000-gebieden in de provincie Noord-Brabant en is gebaseerd op een convenant tussen de provincie Noord-Brabant, de provincie Limburg, de Brabantse Milieufederatie (BMF), de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), de Stuurgroep Dynamisch Platteland (SDP), het Brabants Landschap, het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en de Vereniging Natuurmonumenten.

Uitvoering van de verordening leidt tot een aanmerkelijke daling van de uitstoot en depositie van ammoniak vanuit de veehouderij op Natuurbeschermingswetgebieden. Op grond van de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 gelden extra emissie beperkende verplichtingen voor nieuw te bouwen stallen. Deze zogenaamde BBT ++ maatregelen (BBT = Best Beschikbare Techniek) gaan verder dan het landelijke Besluit Huisvesting Ammoniak. In die gevallen waar door uitbreiding van een veehouderij toch nog sprake zou zijn van een toename van de depositie van ammoniak op Natuurbeschermingswetgebieden, dan mag deze ontwikkeling alleen plaatsvinden als elders een veehouderij stopt (al dan niet binnen de gemeente Mill en Sint Hubert) waardoor de ammoniakdepositie per saldo toch niet toeneemt. Dit noemt men het salderen en gebeurt vanuit een door de provincie beheerde depositiebank.

Voor de binnen de provincies Limburg en Gelderland gelegen Natura 2000-gebieden geldt een vergelijkbare benadering die ervoor zorgt dat er geen toename van de ammoniakdepositie vanuit veehouderijen op kan treden. Verder heeft de verordening indirect ook een positief effect voor de depositie op bosgebieden die in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij worden beschermd.

8.1.5 Jurisprudentie

Op 7 september 2011 heeft de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan over de vergunningplicht voor veehouderijen nabij beschermde Natura 2000-gebieden (nummer 201003301/1/R2). De uitspraak heeft tot gevolg dat, ook als er per saldo geen sprake is van een toename van de uitstoot van ammoniak, er wel een Natuurbeschermingswetvergunning krachtens artikel 19d nodig is. In deze uitspraak is eveneens aangegeven dat voor gebieden die voor 7 december 2004 al beschermd werden, niet automatisch deze datum als referentiedatum geldt. Het voorgaande heeft gevolgen voor de uitvoering van de provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000. De doelstellingen en beoogde resultaten van de verordening blijven echter in stand.

8.2 Gebieden

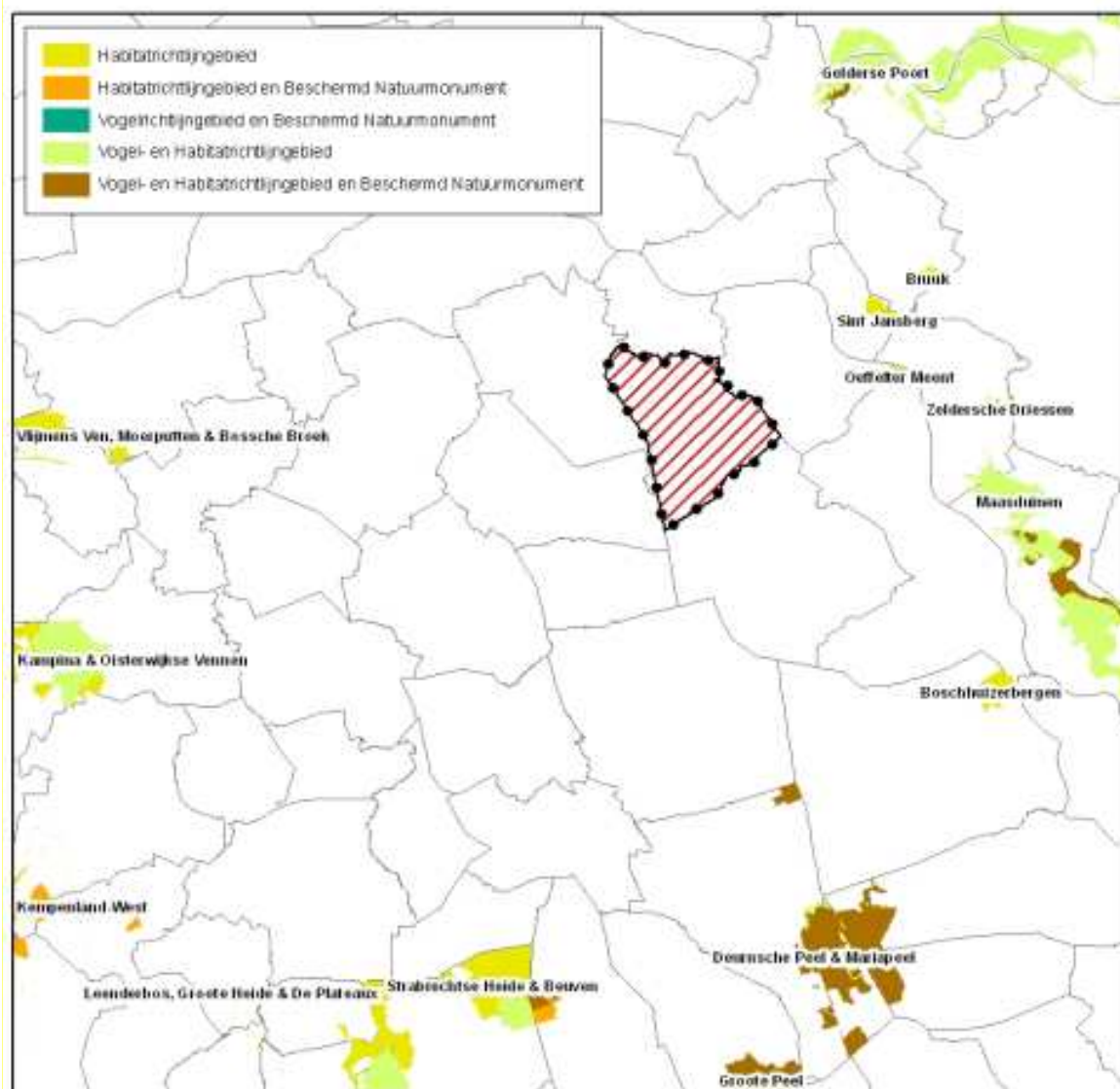
8.2.1 Natura 2000-gebieden

Binnen de gemeente Mill en Sint Hubert zijn geen gebieden gelegen die worden beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet. De Natura 2000-gebieden die rond de gemeente Mill en Sint Hubert zijn gelegen, liggen allen op ruime afstand, deels in de provincies Limburg en Gelderland. Ze zijn erg divers van aard en er is sprake van heel verschillende gebiedstypen op grond waarvan de gebieden een aparte beschermingsstatus hebben gekregen.

Rond de gemeente Mill en Sint Hubert liggen de volgende Natura 2000-gebieden (met tussen haakjes de kortste afstand vanaf de gemeentegrens tot deze gebieden):

- Oeffeltermeent, gemeente Boxmeer (7,0 km).
- Sint Jansberg, gemeenten Mook en Gennepe, provincie Limburg (7,8 km).
- Maasduinen, gemeenten Gennepe, Bergen en Venlo, provincie Limburg (10,4 km).
- Bruuk, gemeente Groesbeek, provincie Gelderland (11,2 km).
- Zeldersche Driessen, gemeente Gennepe, provincie Limburg (11,8 km).
- Bult, onderdeel Deurnesepeel en Mariapeel, gemeente Deurne (16,0 km).
- Boschhuizerbergen, gemeente Venray, provincie Limburg (18,0 km).
- Deurnesepeel en Mariapeel, gemeenten Deurne en Horst (Limburg), (22,6 km).
- Strabrechtse Heide en Beuven, gemeenten Heeze-Leende, Someren en Geldrop-Mierlo, (24,6 km).
- Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek, gemeenten Heusden, Den Bosch en Vught (27,0 km).
- Kampina & Oisterwijkse bossen en vennen, gemeenten Boxtel, Oirschot, Oisterwijk en Tilburg (32,0 km).

De gebieden zijn hierna op kaart 1 weergegeven.

Kaart 1: Natura 2000-gebieden rond de gemeente Mill en Sint Hubert (de gemeente is rood gearceerd).

8.2.2 Beschrijving gebieden en de instandhoudingdoelstellingen

Voor de negen rond de gemeente Mill en Sint Hubert gelegen Natura 2000-gebieden is een beschrijving van het gebied gegeven, inclusief de kritische depositiewaarde voor stikstof, de geldende achtergrondconcentratie stikstof en de specifieke instandhoudingdoelstellingen die voor het gebied gelden. Indirecte gevolgen die eventueel vanuit de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen worden veroorzaakt, houden verband met de binnen de gemeente aanwezige veehouderij. Hierbij gaat het specifiek om verzuring en/of vermesting. Voor de habitatgebonden instandhoudingdoelstellingen is aangegeven in hoeverre ze gevoelig zijn voor verzuring en vermesting. Eén en ander is gebeurd op basis van informatie van de gebiedendatabase voor Natura 2000-gebieden van het Ministerie van LNV (zie bijlage 22).

Verder zijn voor Natura 2000-gebieden algemene instandhoudingdoelstellingen opgesteld. Dit betreft:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische biodiversiteit en aan de gunstige staat van de instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelstellingen zijn geformuleerd.

Oeffeltermeent

Ligging en grootte: Gemeente Boxmeer, 104 ha.

Gebiedsnummer en site code: 141/NL2003035

Kritische depositiewaarde (in mol N/ha/jr): 1300

Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2300 obv PBL gegevens 2007

Circa 3200 obv Reconstructieplan 2005

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Stroomdalgraslanden	H6120	Zeer gevoelig	Gevoelig
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	H6510A	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen:

De Oeffeltermeent is gelegen op een grofzandige oeverwal van een vroegere rivierloop in de uiterwaard van de Maas. Het gebied wordt doorsneden door een gekanaliseerde beek, de Oeffeltsche Raam, die ter plaatse in de Maas uitmondt. Het omvat een aantal hobbelige graslandpercelen. Het ontstane microreliëf en de overgangen naar meer kleihoudende bodems naar de randen toe hebben een gevarieerde vegetatie doen ontstaan. Op de zomerdijken komt een aan kalkarme bodem gebonden vorm van stroomdalgrasland voor, die in ons land slechts een beperkte verspreiding heeft. Op voedselrijkere en mogelijk iets vaker overstroomde delen komen glanshaverhooilanden voor. Op de laagste delen en op de voormalige puinstortplaats zijn overstromingsgraslanden en ruigtevegetaties aanwezig. Voor het behoud en herstel van de basenrijkdom is het afhankelijk van aanvoer van vers sediment door overstroming met Maaswater of door overstuiving met recent door de Maas afgezet sediment. Door het strakke peilbeheer in de Maas treden alleen in uitzonderlijke situaties nog overstromingen op. Door het ontbreken van aanvoer van vers sediment is verzuring opgetreden.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater en eutrofiëring als gevolg van vervuiling van Maaswater door uitspoeling meststoffen en lozingen. Verder vormt externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied een groot knelpunt.

Beoordeling

De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van verzuring als gevolg van verminderde inundatie van basenrijk oppervlaktewater door riviernormalisatie en hier ook los van staat.

Voor vermesting geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van bemesting binnen het gebied of eutrofiëring door Maaswater en hier ook los van staat.

Sint Jansberg

Ligging en grootte: Grens gemeenten Gennep en Mook, 226 ha.

Gebiedsnummer en site code: 142/NL3004004

Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1786

Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2050 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Galigaanmoerassen	H7210	Gevoelig	Gevoelig
Beuken- en eikenbossen met hulst	H9120	Niet gevoelig	Gevoelig
Oude eikenbossen	H9190	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	H91EOC	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen

De Sint Jansberg is een landgoed op het zuidelijk deel van de Nijmeegse stuwwal dat bestaat uit oude loofbossen, naaldbossen en bronnetjesbossen. Karakteristiek van de stuwwallen zijn de scheefgestelde lagen in de bodem. Bij de slechtdoorlatende lagen treedt het afstromende grondwater uit in de vorm van bron- en kwelzones. In het gebied liggen verschillende brongebieden en veenmoerassen. Aan de voet van het gebied, bij Plasmolen, ligt een moerassige laagte. Er zijn veelal steile hellingen en daardoor scherpe overgangen aanwezig van droog naar zeer nat.

In de Geuldert komt op enkele locaties *Cladium* voor zonder *Caricion davallinae*-soorten. De Geuldert en de Diepen zijn voormalige kwelgebieden met veenvorming die werden gevoed door het regionale systeem van de stuwwal van Nijmegen. Een aantal relictsoorten duidt er op dat het kwelwater van dit systeem (zeer) basenrijk was. Door aanleg van de Mookerplas en door ontwatering in het Maasterras ten behoeve van de landbouw zijn deze kwelgebieden sterk verdroogd en deels verzuurd. In de Geuldert treedt slechts nog in een beperkt deel kwel op. Zeer natte tot natte, relatief basenrijke omstandigheden worden momenteel in stand gehouden door infiltratie van beekwater uit het Helbeekdal en het Molenbeekdal. Habitattypen H7210 galigaanmoerassen en H91E0C vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) hebben hierdoor te lijden onder verdroging, verzuring en eutrofiëring.

In de brongebieden komt met een kleine oppervlakte plaatselijk het Goudveil-Essenbos voor, behorend tot subtype C: vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen). De brongebieden in de drie erosiedalen (dal van de Molenbeek, dal van de Helbeek en het dal van de Drie Meertjes) worden gevoed door grondwater uit lokale systemen dat over slecht doorlatende leemlagen afstroomt. Het water is matig basenrijk en niet tot zeer sterk verrijkt met meststoffen. In de Geuldert komt plaatselijk nog het Gewoon elzenbroek voor.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater. Verder vormt interne en externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied een groot knelpunt, alsmede het vrijkomen van nutriënten door verhoogde mineralisatie/veraarding (veen) door aeratie van de bodem. Tenslotte kan interne eutrofiëring als gevolg van verdroging door zandwinning Mookerplas en sloten in het Maasterras (buiten Natura 2000-gebied) een belangrijke rol spelen.

Beoordeling:

De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van verzuring als gevolg van het wegvallen van de bufferende werking van het grondwater en hier ook los van staat. Het wegvallen van de bufferende werking wordt veroorzaakt door verminderde of zelfs stoppende toestroom van basenhoudend grondwater door aanleg van zandwinning Mookerplas en sloten in het Maasterras buiten het Natura 2000-gebied.

Voor vermesting geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van de eerder aangehaalde knelpunten ten aanzien van vermesting en hier ook los van staat.

Bruuk

Ligging en grootte: Gemeente Groesbeek, tegen Reichswald, 100 ha.
Gebiedsnummer en site code: 69/NL2003011
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 736
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2000 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Heischrale graslanden	H6230	Onbekend	Gevoelig
Blauwgraslanden	H6410	Gevoelig	Zeer gevoelig
Kalkmoerassen	H7230	Zeer gevoelig	Gevoelig

Algemeen

De Bruuk is een moerasgebied in het bekken van Groesbeek, dat wordt gevoed door kwelwater. Het is een voorbeeld van het zogenaamde meden- of madenlandschap, dat wordt gekenmerkt door een kleinschalige afwisseling van hooimoerassen, struwelen, houtwallen en natte bossen. De hooimoerassen zijn deels voorbeelden van het blauwgrasland, deels van het veldrusschraalland.

In het gebied treedt zowel toestroming op van relatief kalkrijk water uit een dieper watervoerend pakket als van lokaal grondwater uit de aangrenzende stuwwalflanken, dat veel minder verrijkt is. Het habitatype is momenteel niet aanwezig. Mogelijkheden voor heischraal grasland liggen op wat hogere delen van de gradiënt, die van nature grotendeels buiten het thans begrensde Natura 2000-gebied liggen.

De matig basenrijke tot basenrijke, mesotrofe omstandigheden in het Natura 2000-gebied, waaraan het voorkomen van habitatype H6410 blauwgraslanden gebonden is, zijn (deels) afhankelijk van kwel van basenrijk grondwater uit het regionaal systeem (voeding van basenrijk water) en toestroming van lokaler, basenarm grondwater.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door de toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater en interne en externe eutrofiëring door instroming van vervuild landbouwwater en vervuild water van een vuilstort. Tenslotte geldt dit ook voor het vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater.

Beoordeling

De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van verzuring als gevolg van het wegvallen van van de kwel van basenrijk grondwater en toestroming van lokaler, basenarm water, waar de ontwikkeling van blauwgrasland en kalkmoerassen van afhankelijk is. Eventuele verzuring vanuit de gemeente staat hier ook los van.

Voor vermessing geldt hetzelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermessing van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van de eerder aangehaalde knelpunten ten aanzien van vermessing en hier ook los van staat.

Zeldersche Driessen

Ligging en grootte: Gemeente Gennep, langs de Niers, 92 ha.
Gebiedsnummer en site code: 143/NL2003055
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1300
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2400 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Stroomdalgraslanden	H6120	Zeet gevoelig	Gevoelig
Ruigten en zomen (droge bosranden)	H6430C	Zeet gevoelig	Niet gevoelig
Oude eikenbossen	H9190	Niet gevoelig	Zeet gevoelig
Droge hardhoutooibossen	H91F0	Zeet gevoelig	Gevoelig

Algemeen

De Zeldersche Driessen is gelegen in een binnenbocht van het riviortje de Niers. Het gebied bestaat voor een groot deel uit bos. Het is één van de weinige plaatsen in ons land waar op rivierduinen loofbos met in hoge mate natuurlijke samenstelling wordt aangetroffen. Ook zijn een tweetal kleine heideperceeltjes aanwezig. Het zuidelijk deel van het gebied, direct grenzend aan de Niers, bestaat voornamelijk uit soortenrijk stroomdalgrasland met plantengemeenschappen die karakteristiek zijn voor rivierduinen.

Een groot deel van het systeem is gebaat bij het regelmatig optreden van inundatie met basenrijk water en/of zanddepositie, voor buffering van de zandgrond op kalkarme bodem (habitattypen H6120 stroomdalgraslanden, H6430 ruigten en zomen en H91F0 droge hardhoutooibossen). Kanalisatie in het Duitse deel van de rivier heeft er onder meer toe geleid dat de overstromingsfrequentie is afgenomen. Daarnaast is inundatie afgenomen door normalisatiemaatregelen die in de Maas zijn getroffen (begin 20e eeuw). Inundatie treedt nu op wanneer door hoge peilen in de Maas het water in de Niers wordt opgestuwd.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door de aanvoer van nutriënten(rijk water). Externe eutrofiëring door bemesting van percelen binnen de Natura 2000-gebieden, vervuiling door rivierwater Niers/ Maas en door uitspoeling meststoffen en lozingen.

Beoordeling

De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van verzuring als gevolg van verminderde inundatie van basenrijk oppervlaktewater door riviernormalisatie, verminderde kwel van basenrijk grondwater en toestroming van lokaler, basenarm water, waar de ontwikkeling van blauwgrasland en kalkmoerassen van afhankelijk is. Eventuele verzuring vanuit de gemeente staat hier ook los van.

Voor vermessing geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermessing van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van de eerder aangehaalde knelpunten ten aanzien van vermessing en hier ook los van staat.

Maasduinen

Ligging en grootte: Gemeenten Gennep, Bergen en Arcen & Velden, tussen de Maas en de Duitse grens, 5.325 ha.
Gebiedsnummer en site code: 145/NL1000028
Kritische depositiewaarde (in mol N/ha/jr): 1071
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2100 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermessing:

Stuifzandheiden met struikhei	H2310	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Zandverstuivingen	H2330	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Zwak gebufferde vennen	H3130	Gevoelig	Gevoelig
Zure Vennen	H3160	Niet gevoelig	Gevoelig
Vochtige heiden (hogere zandgronden)	H4010A	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Stroomdalgraslanden	H6120	Zeer gevoelig	Gevoelig
Actieve hoogvenen (heiveentjes)	H7110B	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Pioniersvegetaties met snavelbiezen	H7150	Gevoelig	Gevoelig
Hoogveenbossen	H91D0	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	H91E0C	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen

Door de werking van de Maas en de Rijn zijn er terrassen ontstaan, die nu nog zichtbaar zijn in het landschap. Extra reliëf is ontstaan door de werking van de wind. In de laag gelegen delen heeft zich veen gevormd, al dan niet bedekt met een dunne laag dekzand. Vennen zijn ontstaan in de laagtes boven ondoorlatende leemlagen. De paraboolduinen, ontstaan uit stuifzand uit de rivierdalen, vormen het karakteristieke landschap van de Hamert en de rest van de Maasduinen. In het begin van de vorige eeuw zijn er op grote delen van deze 'Looierheide' eenvormige bossen aangelegd die mijnhout moesten leveren. Door de geïsoleerde ligging van de Maasduinen tussen de Maas en de Duitse grens is het gebied niet intensief ontwikkeld. Mede hierdoor is de ecologisch belangrijke overgang van hoog- naar laagterras in het stroomdal in stand gebleven. Her en der bleven grotere en kleine stukken heide en stuifzand gespaard, waarvan de Berger Heide en de Hamert de grootste gebieden zijn. In de open heide liggen veel vennen, waarin deels hoogveenvegetaties aanwezig zijn. De overgangen van vennen naar natte heide zijn geleidelijk. Langs de Eckelsche Beek liggen hoge steilranden.

Ten zuiden van Nieuw-Bergen ligt een restant van een oud kampenlandschap. In de Hamert ligt tevens een hoogveenrestant, het Pikmeeuwenwater. Het zandgebied grensde aan de oostkant in het verleden aan een uitgestrekt veengebied, delen hiervan worden nu hersteld in het natuurontwikkelingsplan Heerenveen. Aan de westkant van de Hamert is in het Maasdal stroomdalgrasland aanwezig. Het meest zuidelijke deelgebied herbergt een Maasmeander met berkenbroekbos.

Buffering van het grondwater vindt in enkele vennen plaats door toestroming van lokaal grondwater, zoals in het Zevenboomsven, Quin, Gelders vlies en deels ook in de Ravenvennen. In het grootste deel van de vennen wordt veelal een sterkere buffering veroorzaakt door vroegere en huidige bemestingsinvloeden en guanotrofie, zoals in het Suikerven, Esven, Eendenmeer/Meeuwenven, Rondven, Driesenven, Lelieven, Heerenven en Westmeerven.

Natte heide komt in het algemeen voor in combinatie met vennen en veentjes op schijngrondwaterspiegels. Het betreft subtype A: vochtige heiden (hogere zandgronden). Het milieu is zuur, maar plaatselijk treedt een zeer zwakke buffering op door lokaal toestromend grondwater.

Het habitatype vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) is aanwezig in het noordelijke deel van het Lommerbroek, in Aan de Aswaarden en langs het Geldernsch-Nierskanaal (hier zeer kleine oppervlakte). Maasmeanders en diep ingesneden beken/kanalen zijn kwelgebieden met toestroming van (matig) basenrijk grondwater uit het 1e watervoerende pakket.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door:

- Toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk grondwater.
- Externe en interne eutrofiëring als gevolg van toestroming nutriënten- en sulfaatrijk grondwater door bemesting in intrekgebied binnen Natura 2000-gebied.
- Externe eutrofiëring door vroegere waterberging van nutriënten- en sulfaatrijk oppervlaktewater bij wateroverlast in landbouwgebied.
- Externe eutrofiëring door bemesting binnen Natura 2000-gebied.
- Aanvoer van nutriënten.
- Externe eutrofiëring door voormalige grote concentraties vogels (meeuwen en eenden).
- Vrijkomen van nutriënten door verhoogde mineralisatie/veraarding (i.c. veen) door aeratie van de bodem.
- Interne eutrofiëring a.g.v. mineralisatie veen door verdroging. Interne eutrofiëring a.g.v. mineralisatie veen door verdroging.

Beoordeling

In het gebied komen een aantal habitattypen voor die zeer gevoelig zijn voor verzuring. De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt.

Voor vermisting geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermisting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt.

Boschhuizerbergen

Ligging en grootte: Gemeente Venray, op de provinciegrens, 278 ha.
Gebiedsnummer en site code: 144/NL2003010
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1071
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2500 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermisting:

Stuifzandheiden met struikhei	H2310	Niet gevoelig	Zeet gevoelig
Zandverstuivingen	H2330	Niet gevoelig	Zeet gevoelig
Zwak gebufferde vennen	H3130	Gevoelig	Gevoelig
Jeneverbesstruwelen	H5130	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen

De Boschhuizerbergen vormen een stuifzandgebied in Noord-Limburg, gelegen tussen de Peel en de Maas. De stuifduinen van de Boschhuizerbergen zijn na de laatste ijstijd ontstaan als onderdeel van een uitgestrekt zandgebied in Noord-Limburg en Oost-Brabant. Op deze arme gronden werden weinig begroeide zandverstuivingen en droge heiden aangetroffen, waarin de Jeneverbes lange tijd een algemene verschijning was. Tegen het einde van de 19e eeuw werden in het gebied op grote schaal dennenbossen aangeplant, ten behoeve van houtproductie en vastlegging van de open zandgronden. Sindsdien bestaat het gebied uit een complex van naaldbossen, droge heideterreinen, jeneverbesstruwelen en open stuifzand. In het noordwestelijk deel van het gebied bevindt zich een voedselarm ven. De zwakgebufferde omstandigheden in één van de vennen met habitatype H3130 zwakgebufferde vennen hangen vermoedelijk samen met toestroming van grondwater uit lokale grondwatersystemen. Deels kan de buffering ook samenhangen met het bemestingsverleden van de uitgegraven vennen. Door bekalking wordt in landbouwpercelen de zuurgraad gebufferd. Wanneer aanvoer van basenhoudend grondwater gering is kan op den duur verzuring optreden in de vennen.

Beoordeling

In het gebied komen een aantal habitattypen voor die zeer gevoelig zijn voor verzuring. De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename beperkt is ten opzichte van het eventueel (gedeeltelijk) wegvallen van de aanvoer van basenhoudend grondwater en de daarmee gepaard gaande verzuring in vennen. Eventuele verzuring vanuit de gemeente staat hier ook los van.

Voor vermesting geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt.

Bult (Deurnesche Peel en Mariapeel)

Ligging en grootte: Gemeente Deurne, op de provinciegrens, 2.736 ha

Gebiedsnummer en site code: 139/NL1000027

Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 400

Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 3750 obv PBL gegevens 2007

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	H7110A	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Herstellende hoogvenen	H7120	Niet gevoelig	Zeer gevoelig

Algemeen

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Groote Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. Deze gebieden zijn de zuidelijkste representanten van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijnschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaats vindt. De Deurnsche Peel is het Brabantse deel van het gebied en bestaat naast de kern die grenst aan de Mariapeel ook uit een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noorden en Grauwveen en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnsche Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, natte heide op rustend hoogveen en droge heide op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen). De Mariapeel bestaat uit drie complexen (Griendtsveen, De Driehonderd Bunders en Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterrainen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer. Grauwveen bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, droge en vochtige heide, moeras en opgaand loofbos. Er zijn turfgaten aanwezig.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door het vrijkomen van nutriënten door verhoogde mineralisatie/veraarding (veen) door aeratie van de bodem, alsmede interne eutrofiëring door mineralisatie van veen. Verder spelen de toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater, externe eutrofiëring door doorvoer van gebiedsvreemd water in Kanaalbos, vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater, interne eutrofiëring na vernatting en externe eutrofiëring door drijftillen van watervogels een rol.

Beoordeling

In het gebied komen geen habitattypen voor die zeer gevoelig zijn voor verzuring. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre een eventuele extra verzuring significant nadelige gevolgen heeft voor het gebied. De achtergrondconcentratie stikstof ligt echter aanmerkelijk hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt.

Het aanwezige hoogveen is erg gevoelig voor vermesting. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt.

Kampina & Oisterwijkse bossen en vennen

Ligging en grootte: Gemeenten Boxtel, Oirschot, Oisterwijk en Tilburg, 2.294 ha
 Gebiedsnummer en site code: 133/NL3000401
 Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 1071
 Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 2000 obv PBL gegevens 2007
 Circa 3000 obv Reconstructieplan 2005

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Stuifzandheiden met struikhei	H2310	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Zandverstuivingen	H2330	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Zeer zwak gebufferde vennen	H3110	Gevoelig	Zeer gevoelig
Zwak gebufferde vennen	H3130	Gevoelig	Gevoelig
Zure Vennen	H3160	Niet gevoelig	Gevoelig
Vochtige heiden (hogere zandgronden)	H4010A	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Droge heiden	H4030	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Heischrale graslanden	H6230	Onbekend	Gevoelig
Blauwgraslanden	H6410	Gevoelig	Zeer gevoelig
Actieve hoogvenen (heiveentjes)	H7110B	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Pioniervegetaties met snavelbiezen	H7150	Gevoelig	Gevoelig
Galigaanmoerassen	H7210	Gevoelig	Gevoelig
Oude eikenbossen	H9190	Niet gevoelig	Zeer gevoelig
Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	H91EOC	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen

Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Kampina is een restant van het halfnatuurlijke Kempense heidelandschap, met droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderend riviertje, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen komt nog hoogveenvorming voor, in het zuiden liggen dopheidevelden. In het stroomdal van de vrij meanderende Beerze staan hoge populieren, elzenbroek, vochtige heide met gageelstruweel en blauwgraslanden.

De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting, de dominerende windrichting van de laatste ijstijd, toen dit landschap grotendeels werd gevormd. Vennen die in het gebied aanwezig zijn betreffen doorstroomvennen (o.a. de Centrale Vennen in de Oisterwijkse Bossen), geïsoleerde zure vennen, en vennen in beekdalflanken die (van oorsprong) onder invloed staan van inundatie met beekwater. De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn merendeels ontstaan als uitgestoven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hierin sinds de Middeleeuwen weer open water ontstaan. In het gebied zijn reeds in 1950 de eerste herstelmaatregelen in vennen gedaan.

Bij het habitatype zeer zwak gebufferde vennen gaat het om vennen met toestroom van zwak gebufferd lokaal grondwater, fluctuerende waterstanden en/of voldoende windwerking om kale bodems te handhaven. Bij de zwak gebufferde en zure vennen gaat het om vennen met toestroom van zwak gebufferd lokaal grondwater.

Ten aanzien van het habitatype blauwgraslanden is relevant dat het beekdal van de Beerze (Logtse Velden en Smalbroeken) vanouds wordt gevoed door een combinatie van overstroming met Beerzewater en lokale of subregionale kwel vanuit het topsysteem en wellicht 1e watervoerend pakket. Dit heeft geleid tot een gradiënt van voedselrijk, basenrijk nabij de beek naar matig voedselrijk, matig basenrijk aan de dalrandzijde met een vrij korte gradiënt naar zuur, voedselarm op de dalflank. Door de overstromingen is een beekleemdek afgezet, dat ook in drogere perioden een bufferende werking heeft.

Het Winkelsven betreft een galigaanmoeras dat wordt gevoed door regenwater en nauwelijks aangerijkt lokaal grondwater. Tot circa 1960 kon bij hoge Beerzestanden het (verdunde) beekwater tot in het ven komen. Dit leidde tot een hoge pH en een licht hogere trofie. Rond 1960 is een kade met klepduiker aangelegd om het ven te beschermen tegen het steeds voedselrijkere Beerzewater. Voor verbetering van de kwaliteit is herstel van de aanvoer van basenrijk oppervlaktewater nodig, de huidige kwaliteit van het Beerzewater lijkt daarvoor echter te slecht.

Er is een aanzienlijke oppervlakte bos uit het Verbond van Els en Vogelkers (Alno-Padion) aanwezig in het Beerzedal, eveneens een grote oppervlakte Elzenzegge-Elzenbroek (*Carici elongatae-Alnetum*) in het Rosepdal. Deze vallen onder de vochtige alluviale bossen. Zoals hiervoor reeds aangegeven wordt het beekdal van de Beerze vanouds gevoed door een combinatie van overstroming met Beerzewater en lokale of subregionale kwel vanuit het topsysteem en wellicht 1e watervoerend pakket. Dit heeft geleid tot een gradiënt van voedselrijk, basenrijk nabij de beek naar matig voedselrijk, matig basenrijk aan de dalrandzijde met een vrij korte gradiënt naar zuur, voedselarm op de dalflank. Door de overstromingen is een beekleemdek afgezet, dat ook in drogere perioden een bufferende werking heeft. In het dal van de Rosep overheerste een sterke kwel vanuit Kampina en Oisterwijkse Bossen en Vennen. Daardoor zijn hier veenbodems aanwezig en bestond de vegetatie uit mesotrofe-matig eutrofe Elzenbroekbossen.

In hoeverre ook overstromingen een rol speelden is onduidelijk. De invloed van eutroof beekwater is thans wel zichtbaar door het voorkomen van onder andere veel Grote brandnetel.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door:

- Toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater.
- Externe eutrofiëring door instroom eutroof sloot- en/of grondwater vanuit aanliggende landbouwgronden.
- Bezinking slib door afname stroomsnelheid.
- Externe eutrofiëring door retentie nutriëntenrijk en slibrijk Beerzewater.
- Externe eutrofiëring a.g.v. overstroming met slib- en nutriëntenrijk Beerzewater.
- Vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater.

Beoordeling

De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt. Dit ondanks dat deze eventuele toename los staat van de problematiek rond de kwaliteit en voedselrijkdom van oppervlaktewater in het gebied.

Voor vermesting geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt.

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

Ligging en grootte: Gemeenten Heusden, 's Hertogenbosch en
Vught 931 ha
Gebiedsnummer en site code: 132/NL9801049
Kritische depositiewaarde(in mol N/ha/jr): 729
Achtergrondconcentratie (in mol N/ha/jr): Circa 1900 obv PBL gegevens 2007
Circa 2900 obv Reconstructieplan 2005

Aanwezige habitattypen en gevoeligheid voor verzuring respectievelijk vermesting:

Kranswierwateren	H3140	Zeer gevoelig	Gevoelig
Blauwgraslanden	H6410	Gevoelig	Zeer gevoelig
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	H6510A	Gevoelig	Gevoelig
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	H6510B	Gevoelig	Gevoelig

Algemeen

Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek vormen samen één gebied ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de "Naad van Brabant". Door de ligging in deze overgangszone zijn in het gebied basenminnende water- moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar kranswiervegetaties wordt aangetroffen in sloten. De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan blauwgrasland en elzenbroekbos. Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar blauwgraslanden aanwezig zijn.

Bij de blauwgraslanden zorgde de combinatie van permanente kweldruk van basenrijk grondwater en periodieke overstromingen met slibrijk, basenrijk, schoon oppervlaktewater in het verleden voor basenrijke, matig voedselrijke, natte tot wisselend natte/vochtige standplaatsen op percelen en voor helder, basenrijk water in de sloten. De kwel was waarschijnlijk ook toen al op veel plekken vooral op de sloten gericht, maar doordat in natte perioden het water ook boven maaiveld uitkwam en door overstroming met water van elders, trad aanrijking met basen "bovenlangs" op.

Het bovenstaande geldt ook voor het habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden. Op de permanent natte plekken kwamen Grote zeggenmoeras, Blauwgrasland en gemeenschappen met Draadrus voor, op de plekken waar de grondwaterstanden wat dieper wegzakten de Associatie van Weidekervel en Pimpernel en op de wat drogere delen Glanshaverhooilanden (Arrhenaterion) met stroomdalplanten (o.a. Lange ereprijs). In de sloten kwam een rijke flora voor met ook veel submerse (Kranswier, Fonteinkruiden, Waterviolier e.d.) plantensoorten.

Vermesting wordt met name veroorzaakt door:

- Toestroom van nutriëntenrijk, hard en/of sulfaatrijk oppervlaktewater.
- Externe eutrofiëring oppervlaktewater door doorvoer landbouwwater bovenstrooms gebied.
- Externe eutrofiëring door inlaat nutriëntenrijk oppervlaktewater.
- Aanvoer van nutriënten.
- Externe eutrofiëring sloten en slootkanten door bemesting op percelen.
- Externe eutrofiëring sloten door geringer aandeel kwelwater door grondwateronttrekkingen voor drinkwater, industrie en landbouw en peilverlagingen buiten Natura 2000-gebied.
- Vrijkomen van nutriënten door nalevering van nutriënten uit bodem en/of grondwater.
- Te hoog trofieniveau in voormalige landbouwgronden en -sloten door vroegere bemesting

- Externe eutrofiëring bij herstel inundaties vanwege slechte waterkwaliteit Dommel en door hoge nutriëntenrijkdom oppervlaktewater.
- Vrijkomen van nutriënten door verhoogde denitrificatie door toename watertemperatuur door thermische vervuiling.
- Te sterke vershraling Pimpernelgraslanden door uitloging door stoppen overstroming en kwel.

Beoordeling

In het gebied komen een aantal habitattypen voor die zeer gevoelig zijn voor verzuring. De achtergrondconcentratie stikstof ligt hoger dan de kritische depositiewaarde. Indien het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert individuele ontwikkelingen toestaat die een toename van de verzuring van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden hiermee significante effecten mogelijk gemaakt.

Voor vermesting geldt het zelfde. Indien het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die een toename van de vermesting van het gebied tot gevolg kunnen hebben, dan worden ook hiervoor significante effecten mogelijk gemaakt.

8.3 Mogelijke effecten

8.3.1 Inleiding

Zoals in paragraaf 8.1.2 al is aangegeven kan er bij de beoordeling of het nieuwe bestemmingsplan tot significant negatieve effecten kan leiden onderscheid worden gemaakt tussen directe aantasting indirecte aantasting.

8.3.2 Directe aantasting

Aangezien er binnen de gemeente, of op korte afstand van de gemeentegrens, geen Natuurbeschermingswetgebieden zijn gelegen, is directe aantasting of verstoring niet aan de orde. Het dichtstbijzijnde gebied (De Oeffeltermeent in de gemeente Boxmeer) ligt op circa 7 kilometer vanaf de gemeentegrens. Verdroging, verstoring of andere directe aantasting als gevolg van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied zijn op deze afstanden niet te verwachten.

8.3.3 Indirecte aantasting

Indirecte effecten door toename van de ammoniakdepositie vanuit veehouderijbedrijven uit de gemeente Mill en Sint Hubert is op grond van het vigerende, maar ook op grond van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied op voorhand niet uit te sluiten. Dit kan significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden opleveren. Daarom is een passende beoordeling in het kader van de Nbw aan de orde. Conform artikel 19j lid 4 van de Nbw dient de passende beoordeling onderdeel te vormen van het plan-MER.

Het voorgaande betekent dus dat bij de beoordeling of er als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan mogelijk significant negatieve effecten zijn te verwachten uitsluitend worden gedacht aan indirecte gevolgen. Concreet betreft het effecten op de instandhoudingdoelstellingen als gevolg van verzuring en vermesting door de emissie van ammoniak uit veehouderijen.

In het kader van het plan-MER Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Mill en Sint Hubert, alsmede de aanvulling hierop, zijn de emissies en deposities van stikstof (ammoniak) vanuit veehouderijen op de rond de gemeente gelegen Natura 2000-gebieden middels het rekenmodel OPS-Pro 4.3 (versie 20 juli 2011) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) getalsmatig en middels GIS op kaart inzichtelijk gemaakt. Hierbij is onderscheid gemaakt in:

- De nieuwe huidige situatie (juli 2011).
- De nieuwe autonome ontwikkeling.
- De redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan en twee varianten hierop.
- De volledige worst case situatie op grond van het Voorontwerp Bestemmingsplan.

De huidige situatie en autonome ontwikkeling zijn ten opzichte van het oorspronkelijke plan-MER in de aanvulling opnieuw vastgesteld. Ze dienen als referentie en zijn vergeleken met de redelijkerwijs maximaal te verwachten gezamenlijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan (alsmede de twee varianten hierop) en de volledige worst case situatie voor het Voorontwerp Bestemmingsplan.

Mestbe- en verwerking zijn in de verschillende varianten niet afzonderlijk meegenomen omdat er vanuit gegaan wordt dat gebruik wordt gemaakt van zoveel mogelijk gesloten systemen. Daarom is aangenomen dat de emissie veroorzaakt door deze activiteiten zeer beperkt is ten opzichte van de emissie vanuit stallen. Mede door de grote afstanden zal er derhalve ten opzichte van de emissies vanuit stallen geen wezenlijk effect op de totale stikstofdepositie optreden. Dit neemt niet weg dat voor elk initiatief te zijner tijd een individuele toetsing plaats moet vinden of significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. In paragraaf 8.5.3 en 8.6 wordt hier verder op ingegaan.

8.3.4 Nieuwe huidige situatie

De feitelijke ammoniaksituatie van juli 2011 is in beeld gebracht op basis van de dierenaantallen uit de vigerende milieuvergunningen zoals deze door de gemeente Mill en Sint Hubert in het provinciale Bestand Veehouderijbedrijven Brabant (Web-BVB) zijn opgenomen, verminderd met de dierenaantallen van veehouderijen die in 2011 niet meer in bedrijf waren en waarvan de veehouderijbestemming in het nieuwe bestemmingsplan komt te vervallen.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 9. Het betreft uitsluitend de bijdrage van de veehouderijbedrijven vanuit de gemeente Mill en Sint Hubert.

De Natura 2000-gebieden liggen allemaal buiten de gemeente. Hiervoor is de totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt bepaald. Het blijkt dat de huidige bijdrage op de dichtstbijzijnde punten van de verschillende Natura 2000-gebieden varieert van 0,8 tot 33,3 mol (zie bijlage 15). Opgeteld bij de heersende achtergrondconcentratie zal deze bijdrage voor een overschrijding van de kritische depositiewaarde zorgen. Dit is een algemeen optredend beeld in Oost Brabant, hetgeen ook mede een reden is geweest voor het ontwikkelen van de Verordening Stikstof en Natura 2000.

8.3.5 Nieuwe autonome ontwikkeling

Bij de autonome ontwikkeling is uitgegaan van de nieuwe huidige situatie verminderd met zekere ontwikkelingen die de komende 10 jaar gaan optreden. In het kader van het Besluit Huisvesting Ammoniak en het Actieplan Ammoniak moeten veel intensieve veehouderijen de komende jaren hun ammoniakemissie terugbrengen. Dit zijn zekere maatregelen die voor een algehele afname van de ammoniakemissie zorgen.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 10.

De totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt van de Natura 2000-gebieden is bepaald en varieert van 0,7 tot 29,2 mol (zie bijlage 15). Dit is een afname ten opzichte van de nieuwe huidige situatie.

8.3.6 Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied is uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het nieuwe bestemmingsplan en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 11.

De mogelijk optredende totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt van de Natura 2000-gebieden is bepaald en varieert van 1,1 tot 47,4 mol (zie bijlage 15). Dit is een toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

8.3.7 Variant A

Voor Variant A is uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat er, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor het onder voorwaarden omschakelen van een grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 12.

De mogelijk optredende totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt van de Natura 2000-gebieden is bepaald en varieert van 1,1 tot 47,3 mol (zie bijlage 15). Dit is een toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. Ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied is de afname marginaal. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

8.3.8 Variant B

Voor Variant B is uitgegaan van de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen op grond van de randvoorwaarden uit het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en andere milieuregelgeving en ruimtelijke randvoorwaarden. Als aanvulling op het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt er vanuit gegaan dat, voortvloeiend uit de gemeentelijke Structuurvisie, voor het oostelijk gedeelte van de gemeente er geen wijzigingsbevoegdheid wordt opgenomen voor:

- het onder voorwaarden omschakelen van grondgebonden veehouderij naar intensieve veehouderij (zie Variant A).
- het onder voorwaarden vergroten van de bouwvlakken van intensieve veehouderijen.

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 13.

De mogelijk optredende totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt van de Natura 2000-gebieden is bepaald en varieert van 1,0 tot 45,2 mol (zie bijlage 15). Dit is een toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie. Ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en Variant A is de afname beperkt. Dit heeft vooral te maken met de aanname dat slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid.

8.3.9 Worst case situatie

Voor de volledige worst case situatie is er vanuit gegaan dat alle intensieve veehouderijen, binnen de beschikbare geurruimte, maximaal ontwikkelen tot 1,5 ha bouwvlak en dat grondgebonden veehouderijen gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid om over te schakelen naar intensieve veehouderij en vervolgens ook maximaal ontwikkelen. Uitzondering zijn de veehouderijen in extensiveringgebied waar geen omschakeling naar of uitbreiding in intensieve veehouderij mogelijk is. Hier wordt uitgegaan van maximale ontwikkeling in melkrundvee (maximale bouwvlak 2,5 ha).

De invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 1. De resultaten zijn op kaart verwerkt in bijlage 14.

De maximaal mogelijk optredende totale bijdrage op het dichtstbijzijnde punt van de Natura 2000-gebieden is bepaald en varieert van 1,4 tot 63,3 mol (zie bijlage 15). Dit is een aanzienlijke toename ten opzichte van de nieuwe huidige en autonome situatie.

8.3.10 Vergelijking en conclusie

Zoals eerder aangegeven, zijn de (mogelijke) ammoniakgevolgen van de zes varianten verwerkt op de kaarten in bijlage 9 tot en met 14 en de tabel in bijlage 15. In de hierna volgende tabel 3 zijn de resultaten samengevat. Het blijkt dat de individuele ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt een toename van de ammoniakdepositie voor de op afstand gelegen Natura 2000-gebieden tot gevolg kunnen hebben.

Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (in mol/ha./jaar)							
NR	Natura 2000-gebied	Huidig	Autonoom	VO BP	Variant A	Variant B	Worst case
1	Oeffelter Meent	12,4	10,9	17,0	17,0	16,87	21,4
2	Sint Jansberg	33,3	29,2	47,4	47,3	45,2	63,3
3	Bruuk	12,2	10,6	13,7	13,7	12,9	21,8
4	Zeldersche Driessen	7,3	6,4	10,1	10,1	9,6	12,6
5	Maasduinen	8,4	7,3	10,2	10,2	9,7	14,5
6	Boschhuizerbergen	5,4	4,7	7,2	7,2	6,9	10,4
7	Deurnese -/ Mariapeel	2,9	2,5	3,9	3,9	3,7	5,0
8	Kampina etc.	0,8	0,7	1,1	1,1	1,0	1,4
9	Vlijmens ven etc.	1,3	1,1	1,8	1,8	1,0	2,4

Tabel 3: Samenvatting en vergelijking ammoniaksituatie.

Op grond van redelijkerwijs te verwachten maximale ontwikkelingen, kan de emissie en depositie van ammoniak als gevolg van het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop beperkt toenemen ten opzichte van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Variant A is nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan een verbetering betekenen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Dit levert echter beperkingen op voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij in het oostelijk deel van de gemeente. De worst case situatie levert een aanzienlijke toename van de emissie en depositie op.

8.4 Zijn de mogelijke effecten significant?

Aangezien de achtergrondconcentratie voor alle omliggende Natura 2000-gebieden reeds hoger ligt dan de voor de verschillende gebieden van toepassing zijnde kritische depositiewaarde (op grond van de van toepassing zijnde instandhoudingdoelstellingen) levert een toename van de ammoniakdepositie op deze gebieden nagenoeg altijd significant negatieve gevolgen op. Landelijk onderzoek en de voor de verschillende Natura 2000-gebieden op te stellen beheerplannen moeten nog uitwijzen wat deze eventuele gevolgen concreet zijn.

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maken, kunnen voor een toename zorgen van de depositie voor de op grotere afstand van de gemeente gelegen Natura 2000-gebieden. Door de grote afstand is de eventuele toename vanuit de gemeente relatief beperkt ten opzichte van de huidige achtergronddepositie en de kritische depositiewaarden van de Natura 2000-gebieden. Significante negatieve gevolgen zijn echter niet uit te sluiten.

8.5 Zijn significante effecten te voorkomen?

8.5.1 Inleiding

Nu geconcludeerd is dat als gevolg van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied significante negatieve effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten, is de vervolgvraag of deze effecten zijn te voorkomen? In paragraaf 8.1.4 en 8.1.5 is reeds kort ingegaan op de Verordening Stikstof en Natura 2000 en de hierop van toepassing zijnde jurisprudentie. Dit wordt hierna verder uitgewerkt.

8.5.2 Kader 'Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant'

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) bevat een eigen vergunningstelsel, dat op 1 oktober 2005 in werking is getreden. Dit stelsel is ter waarborging van de bescherming- en instandhoudingdoelstellingen van de gebieden die aangewezen zijn als speciale beschermingszones op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn (de Natura 2000-gebieden).

Sinds 31 maart 2010 kent de Nbw een aparte paragraaf over de toetsing van de invloed van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Dit is Hoofdstuk III, Titel 2, § 2a, "nadere regels met betrekking tot stikstofdepositie" (artikel 19kd t/m 19km Nb-wet). Op basis van artikel 19ke, tweede, derde en vijfde lid, van de Nbw kunnen Provinciale Staten algemeen verbindende voorschriften opstellen om daarmee passende maatregelen te treffen om verslechtering van de kwaliteit van voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied te voorkomen.

Op grond daarvan hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant op 9 juli 2010 de "Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant" vastgesteld voor stikstofdeposities afkomstig van veehouderijbedrijven. De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 tot stand is gekomen tussen een groot aantal partijen in Noord-Brabant en Limburg. Dit convenant is in de wetgeschiedenis expliciet verbonden aan artikel 19ke en 19kf van de Nbw (zie daarvoor met name *Kamerstukken II* 2009/10, 32 127, nr. 7, p. 79/80, 83 en 84).

De verordening maakt deel uit van het pakket aan maatregelen om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden naar beneden te brengen. Andere maatregelen die dit bewerkstelligen zijn de Programmatische Aanpak Stikstof (officieel: de Programmatische aanpak vermindering stikstofdepositie, zie hiervoor Hoofdstuk III, Titel 2, § 2a.2. artikel 19kg t/m 19km Nb-wet) en de stikstofparagrafen in de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden (zie artikel 19a Nb-wet).

De verordening beoogt:

- De Natura 2000-instandhoudingdoelstellingen dichterbij te brengen.
- Te garanderen dat verslechtering van habitats door stikstofdeposities wordt voorkomen.
- Ontwikkelruimte voor veehouderijbedrijven mogelijk te maken.

De verordening is gebaseerd op vier pijlers:

- a. Technische eisen stalsystemen.
- b. Saldering via een depositiebank.
- c. Piekbelastingen.
- d. Monitoring en “hand-aan-de-kraan”.

Technische eisen stalsystemen

Nieuwe en te renoveren stallen van veehouderijbedrijven dienen gemeld te worden en te voldoen aan technische eisen om de stikstofdepositie zoveel mogelijk te beperken (artikel 2). De eisen waar de bedrijven aan dienen te voldoen zijn opgenomen in bijlage 1 van de verordening en verschillen per diercategorie. In het geval van nieuwe ontwikkelingen in stalsystemen wordt bijlage 1 hierop aangepast. Een commissie van onafhankelijke deskundigen (artikel 5) zal GS hierin adviseren.

De eisen uit bijlage 1 van de verordening gaan verder dan de eisen uit het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (beter bekend als het Besluit huisvesting). De eisen gelden per direct bij bedrijfswijzigingen waarbij sprake is van een of meerdere nieuwe stallen of renovatie van een of meerdere stallen. Uiterlijk in 2028 dienen alle bedrijven, ook wanneer er geen sprake is van nieuwe of gerenoveerde stallen, gemiddeld aan deze eisen te voldoen (artikel 3). Als gevolg van deze technische eisen zal de komende twee decennia de stikstofdepositie in Noord-Brabant vanuit de landbouw sterk afnemen.

Saldering via depositiebank

Wanneer een veehouderij bij een uitbreiding, ondanks het toepassen van de vereiste technieken om de stikstofdepositie te beperken, toch toeneemt in depositie wordt dit gesaldeerd, mits er voldoende saldo beschikbaar is. Mocht er onvoldoende saldo zijn dan is een uitbreiding vooralsnog niet mogelijk.

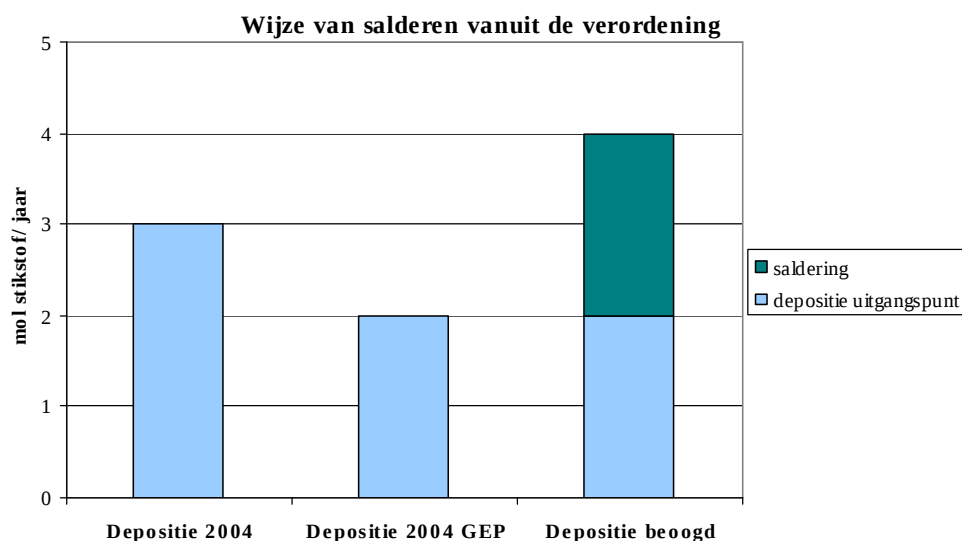
Door deze saldering wordt voorkomen dat er een toename van depositie op de habitats van de Natura 2000-gebieden plaatsvindt.

Bij deze saldering wordt een aantal regels gehanteerd. De belangrijkste zijn:

- De saldering vindt plaats via de provinciale depositiebank.
- Deze bank is gevuld met deposities die zijn berekend op basis van deposities van veehouderijen die zijn gestopt of ingekrompen vanaf 7 december 2004. Daarbij geldt dat daar waar de vervallen depositie van een bedrijf meer dan 50 mol stikstof/ha/jaar bedroeg, daarvan slechts 50 mol stikstof/ha/jaar in de depositiebank terecht komt.

- Verplichte saldering van het uitbreidende bedrijf vindt plaats vanaf het zogenaamde “gecorrigeerde emissieplafond”. Dit ligt in het gros van de gevallen lager dan de emissie/depositie op 7 december 2004. Het gevolg is dat er meer wordt gesaldeerd dan noodzakelijk op basis van artikel 19kd van Nb-wet. Er is dus in feite sprake van afroaming van ontwikkelruimte.
- Saldering vindt plaats op het niveau van habitats per Natura 2000-gebied. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van habitatkaarten per Natura 2000-gebied, waarop de ligging van de stikstofgevoelige habitats is opgenomen.
 - o Per habitat per Natura 2000-gebied is berekend wat de salderingsruimte is op basis van de gestopte en ingekrompen bedrijven per 7 december 2004. Bij iedere nieuwe uitbreiding van een veehouderij wordt bepaald of saldering nodig is en of er per habitat voldoende ontwikkelruimte ‘in de bank aanwezig is’. Is dit het geval, dan wordt de saldering uitgevoerd en ‘afgeboekt’ van de bank. Er ontstaat dan per habitat een nieuw (lager) saldo. Is dit niet het geval, dan wordt de uitbreiding niet toegestaan.
- Saldering is mogelijk tot een maximum van 50 mol stikstof/ha/jaar. Wanneer een bedrijf na de beoogde uitbreiding op een of meer habitats 50 mol stikstof/ha/jaar of meer aan stikstof zou deponeren, kan er niet worden gesaldeerd en wordt de uitbreiding niet toegestaan.
 - o Er wordt een onderscheid gemaakt tussen bedrijven die maximaal 5 mol stikstof/ha/jaar en bedrijven die meer dan 5 mol stikstof/ha/jaar deponeren. Bedrijven die meer dan 5 mol stikstof/ha/jaar deponeren kunnen enkel gebruik maken van een deelregistratie van de depositiebank. Deze deelregistratie is gevuld met vervallen deposities van gestopte en ingekrompen bedrijven die eveneens meer dan 5 mol stikstof/ha/jaar bedragen. Deze regel stimuleert de afwaartse beweging: ontwikkelingen verder van Natura 2000-gebieden af worden beter gefaciliteerd en daarmee gestimuleerd ten koste van ontwikkelingen in de buurt van de Natura 2000-gebieden.

Hierbij is met name de verplichting van het uitbreidende bedrijf om te salderen vanaf het gecorrigeerde emissieplafond een eis die er aanvullend voor zorgt dat de stikstofdepositie omlaag gaat. Het gevolg is dat er meer wordt gesaldeerd dan noodzakelijk op basis van artikel 19kd van Nbw. Hieronder is dit grafisch vormgegeven voor een bedrijf dat in 2004 een depositie van 3 mol stikstof/jaar had, met een gecorrigeerd emissieplafond van 2 mol stikstof/jaar en dat een beoogde situatie heeft met een depositie van 4 mol stikstof/jaar. Er wordt in dit voorbeeld 2 mol stikstof/ jaar gesaldeerd uit de depositiebank, terwijl de feitelijke toename maar 1 mol stikstof/jaar is.

Piekbelastingen

In de verordening worden veehouderijen die meer dan 200 mol stikstof/ha/jaar op een voor stikstof gevoelig habitat deponeren als aparte categorie onderscheiden. Het beleid is er op gericht deze bedrijven, de zogenaamde piekbelastingen, te beëindigen, te verplaatsen of te saneren. Er zijn in Noord-Brabant 15 bedrijven gekarakteriseerd als piekbelasting. In de gemeente Mill en Sint Hubert bevinden zich geen veehouderijen die hieronder vallen.

Monitoring en "hand-aan-de-kraan"

Jaarlijks wordt een rapportage opgesteld over de ontwikkelingen in stikstofdepositie per habitat per Natura 2000-gebied (artikel 37). Ook de ontwikkelingen in de onderliggende factoren die de mate van stikstofemissie vanuit de veehouderij bepalen worden in de analyse meegenomen. Hierbij moet worden gedacht aan de voortgang van de implementatie van emissiearme stalsystemen en de ontwikkeling van de veestapel in Noord-Brabant.

Deze rapportage wordt jaarlijks besproken in een bestuurlijk overleg met alle partijen die het convenant en de daarop gebaseerde verordening hebben onderschreven. Wanneer uit de rapportage blijkt dat de daling van stikstofdepositie achterblijft, zullen aanvullende maatregelen worden genomen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit extra technische maatregelen, aangescherpte voorwaarden bij saldering en/of het beperken van de veestapel.

8.5.3 Conclusie voorkomen significant negatieve effecten

Een toename van de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden wordt door het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Mill en Sint Hubert op voorhand niet onmogelijk gemaakt. Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 moet elke depositietoename vanuit stallen op Natura 2000-gebieden echter worden gecompenseerd door minimaal een zelfde depositieafname door stoppende veehouderijen.

De verordening kan hiermee beschouwd worden als een “mitigerende maatregel” en zorgt er voor dat significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

Mestbe- en verwerking vallen niet onder de Verordening Stikstof en Natura 2000. Op grond van de Natuurbeschermingswet zijn activiteiten die significant negatieve effecten kunnen hebben echter niet toegestaan. Omdat achtergrondconcentratie stikstof op de Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde, zijn significant negatieve effecten op voorhand echter niet uit te sluiten. Ondanks dat de afstanden tot Natura 2000-gebieden groot zijn en gebruik wordt gemaakt van zoveel mogelijk gesloten systemen en daardoor de emissie veroorzaakt door deze activiteiten zeer beperkt is ten opzichte van de emissie vanuit stallen. In het kader van deze Passende Beoordeling zijn geen mitigerende maatregelen beschikbaar.

8.6 Conclusies en aanbevelingen

De achtergronddepositie op alle rond de gemeente Mill en Sint Hubert gelegen Natura 2000-gebieden is hoger dan de kritische depositiewaarde. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop sluiten significant negatieve gevolgen in de vorm van een verdere toename van de stikstofdepositie op voorhand niet uit. De provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomt deze negatieve gevolgen echter. Oftewel door de verplichting om bij alle nieuwbouw van stallen (dus ook binnen een geldend bouwvlak) verdergaande emissiereducerende stalsystemen toe te passen, of indien er dan toch nog sprake is van een toename van de depositie, door saldering middels ammoniak van stoppende veehouderijen.

De borging dat er geen depositietoename kan optreden is daarmee geregeld in de Natuurbeschermingswet en hieraan gekoppelde verordening. In het Voorontwerp Bestemmingsplan zelf zijn op dit moment geen bijzondere voorwaarden opgenomen dat een uitbreiding van een veehouderij alleen mogelijk is indien er geen significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn te verwachten.

Een eventuele toename van de ammoniakdepositie speelt met name indien gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan om het bouwvlak te vergroten of om te schakelen van grondgebonden naar intensieve veehouderij (en eventueel vervolgens vergroten). Mestbe- of verwerking vormt een andere mogelijkheid dat toch significant negatieve effecten op kunnen treden.

Om ook via het bestemmingsplan een borging te hebben dat geen significant negatieve effecten optreden voor Natura 2000-gebieden kan in het nieuwe bestemmingsplan een voorwaarde worden opgenomen dat voorafgaande aan de vergroting of omschakeling van een bouwvlak om meer dieren te houden en bij het vergroten van het aantal dieren door de verdere invulling van het geldende bouwvlak, vooraf aangetoond moet worden dat er geen significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn te verwachten. Hierbij kan worden teruggevallen op de noodzakelijke vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet en de melding die noodzakelijk is in het kader van de Verordening Stikstof en Natura 2000 (inclusief eventueel noodzakelijke saldering).

Voor de realisatie van mestbe- of verwerking kan in het nieuwe bestemmingsplan een flexibiliteitsbepaling worden opgenomen waarbij een nadrukkelijke voorwaarde is dat vooraf aangetoond wordt dat als gevolg van een voorgenomen initiatief er geen sprake kan zijn van significante negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied.

9. SAMENVATTING

9.1 Opmerking Commissie:

De samenvatting is onvolledig en op onderdelen onjuist. Dit houdt verband met d hiervoor aangehaalde tekortkomingen.

9.2 Aanvulling plan-MER:

De aanvulling van het plan-MER leidt tot een gewijzigde samenvatting. Deze is in hoofdstuk 10 opgenomen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Commissie. De gewijzigde samenvatting is gebaseerd is op het oorspronkelijke plan-MER en onderhavige aanvulling hierop. Waar in samenvatting gesproken wordt over het plan-MER, wordt tevens ook de aanvulling bedoeld.

10. AANGEPASTE SAMENVATTING PLAN-MER

Inleiding

De gemeente Mill en Sint Hubert bereidt momenteel een nieuw Bestemmingsplan Buitengebied voor. Het doel van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied Mill en Sint Hubert is het bieden van een actueel, eenduidig, toegankelijk, uitvoerbaar en handhaafbaar planologisch - juridisch kader voor het buitengebied van de gemeente. Of simpel gezegd: het mogelijk maken van gewenste ontwikkelingen en tegengaan van ongewenste ontwikkelingen.

Voor het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied geldt de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport (plan-MER). Op grond van artikel 7.2 en 7.2a Wet milieubeheer geldt deze plicht namelijk voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- Die het kader vormen voor toekomstige besluit-m.e.r. plichtige of besluit-m.e.r.-beoordelingplichtige activiteiten en/of.
- Waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Het plan-MER beschrijft de *redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen* die naar verwachting op kunnen treden als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan, alsmede de *worst case gevolgen* die als gevolg van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied op zouden kunnen treden. Omdat de plan-MER plicht volgt uit de aanwezigheid van grotere veehouderijbedrijven in het buitengebied van de gemeente, richt het plan-MER zich op de mogelijke gevolgen van deze veehouderijen. Dit resulteert in een focus op de onderwerpen geur, ammoniak en luchtkwaliteit (fijn stof).

De plan-m.e.r.-procedure draagt eraan bij dat de mogelijke milieugevolgen van het plan in een vroeg stadium in beeld worden gebracht en een volwaardige rol in de besluitvorming krijgen.

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de effecten die het nieuwe bestemmingsplan eventueel mogelijk maakt te kunnen vergelijken, is het van belang een referentie te hebben. In het plan-MER zijn de huidige situatie en de autonome ontwikkeling als referentie gebruikt. De gevolgen die het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en twee varianten hierop mogelijk maken, zijn hiermee vergeleken.

Bij de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop, wordt rekening gehouden met zaken als een landelijke afname van het aantal veehouderijen, reductie van de emissies uit veehouderijen op grond van landelijke wet- en regelgeving, en randvoorwaarden voortvloeiend uit onder andere de Wgv en de provinciale Verordening Ruimte.

In het worst case scenario wordt er vanuit gegaan dat alle veehouderijen maximaal gebruik maken van de mogelijkheden die het Voorontwerp Bestemmingsplan biedt. Ook hier wordt rekening gehouden met geldende randvoorwaarden uit onder andere de Wgv en de Verordening Ruimte.

Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

In het plan-MER zijn in eerste instantie de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied in beeld gebracht. Dit Voorontwerp Bestemmingsplan is in 2011 tot stand gekomen via een gefaseerde, projectmatige aanpak, waarbij per fase het verzamelen en verwerken van informatie is afgewisseld met een terugkoppeling richting een begeleidingsgroep. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied wordt daarom als het zogenaamde voorkeursalternatief beschouwd.

Door diverse ontwikkelingen neemt het aantal agrarische bouwvlakken in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied aanmerkelijk af. Het aantal intensieve veehouderijen neemt af van 103 naar 82, het aantal grondgebonden veehouderijen neemt af van 93 naar 54, en het aantal paardenhouderijen neemt af van 13 naar 10. Dit betekent een totale afname van 63 bouwvlakken waar in het verleden bedrijfsmatig dieren werden gehouden. Hiervan is in 40 gevallen sprake van een omschakeling naar een woonbestemming. Als ook de agrarische bouwvlakken worden meegenomen waar op grond van het huidige bestemmingsplan geen dieren worden gehouden (bijvoorbeeld akkerbouwbedrijven), dan is er in nog eens 20 gevallen sprake van een omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een woonbestemming.

Varianten

In een plan-MER worden één of meer redelijke alternatieven op het plan onderzocht. Een alternatief moet de besluitvorming ondersteunen en de beschikbare ontwikkelingsmogelijkheden zo volledig mogelijk in beeld brengen. Een alternatief wordt op de verschillende aspecten vergeleken met het voorkeursalternatief, zijnde het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied. Op grond van de gemeentelijke structuurvisie is er gekozen voor twee uit te werken alternatieven. Deze worden hieronder toegelicht.

- Variant A: De in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij geldt niet in het oostelijk gedeelte van de gemeente.
- Variant B: De in het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied opgenomen wijzigingsbevoegdheid voor het uitbreiden van intensieve veehouderijen naar maximaal 1,5 ha en voor de omschakeling van grondgebonden naar intensieve veehouderij geldt niet in het oostelijk gedeelte van de gemeente.

Mogelijke gevolgen

Het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied leidt tot bepaalde verwachtingen voor de agrarische bedrijven die in het nieuwe bestemmingsplan overblijven. De ontwikkelingsmogelijkheden van deze bedrijven zijn inzichtelijk gemaakt, inclusief de mogelijke gevolgen hiervan voor de omgeving. De aspecten geur, ammoniak en fijn stof zijn kwantitatief beoordeeld. De andere onderdelen globaler. Als aanvulling op de redelijkerwijs maximaal mogelijke gevolgen van het plan en de twee varianten hierop, zijn voor het Voorontwerp Bestemmingsplan ook de worst case gevolgen in beeld gebracht.

Geur

Het Voorontwerp Bestemmingsplan maakt een beperkte verslechtering mogelijk van de geursituatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen. Variant A kan een zeer beperkte verbetering opleveren ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan tot een grotere verbetering leiden in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. In Variant B kan de geursituatie beperkt verbeteren ten opzichte van de huidige situatie, maar is er nog altijd sprake van een mogelijke verslechtering ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een aanzienlijke verslechtering ten opzichte van de huidige en autonome situatie.

Voor het aspect geur zijn de Wgv en de hierop gebaseerde gemeentelijke geurverordening het aangewezen sturings- en toetsingsinstrument. Gemeentelijk geurbeleid is vastgelegd in een geurverordening, individuele ontwikkelingen worden hier vervolgens aan getoetst. Sturing van de gemeentelijke geursituatie is via het bestemmingsplan alleen mogelijk door aanscherping van de wijzigingsbevoegdheden in het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied. Omdat niet te verwachten valt dat er als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan een onaanvaardbare geursituatie in de gemeente zal ontstaan, ligt het meer voor de hand om in plaats hiervan de gemeentelijke geurverordening regelmatig te monitoren en evalueren en zo nodig aan te passen.

Tot slot wordt er nog op gewezen dat de geursituatie rond Sint Hubert naar verwachting de komende jaren aanmerkelijk zal verbeteren, indien de verplaatsing van twee intensieve veehouderijen naar het LOG Graspeel gerealiseerd wordt.

Ammoniak

Het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop maken een verslechtering mogelijk van de ammoniaksituatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen. Variant A is nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B kan een verbetering betekenen ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een aanzienlijke verslechtering ten opzichte van de huidige en autonome situatie.

Voor het aspect ammoniak zijn de Wav en de Nbw cq de Verordening Stikstof en Natura 2000 het aangewezen sturings- en toetsingsinstrument. Landelijk ammoniakbeleid is vastgelegd in de Wav en de Nbw, provinciaal ammoniakbeleid is vastgelegd in de verordening. Individuele ontwikkelingen worden hier vervolgens aan getoetst. Sturing van de ammoniaksituatie is via het bestemmingsplan alleen mogelijk door aanscherping van de wijzigingsbevoegdheden in het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied. Op grond van de Verordening Stikstof en Natura 2000 moeten alle nieuwe stallen worden voorzien van extra emissiebeperkende stalsystemen en mag er geen toename van depositie op Natura 2000-gebieden optreden. Saldering kan hiervoor noodzakelijk zijn. In het bestemmingsplan kan dit ook als voorwaarde voor wijziging van het bouwvlak worden opgenomen. Hiermee wordt een toename van de ammoniakdepositie ten allen tijde voorkomen. De verordening en de eventueel op te nemen voorwaarde hebben ook een positief effect op de ammoniakdepositie op de Wav-gebieden binnen de gemeente.

Fijn stof

Het Voorontwerp Bestemmingsplan maakt een beperkte verslechtering mogelijk van de fijn stof situatie ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Dit is echter inherent aan het vergelijken van de werkelijk aanwezige situatie met de redelijkerwijs maximaal te verwachten ontwikkelingen. Variant A is voor wat betreft fijn stof nagenoeg gelijk aan het Voorontwerp Bestemmingsplan. Variant B levert een beperkte verbetering op van de fijn stof situatie in vergelijking met het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A. Op grond van de worst case ontwikkeling is er sprake van een duidelijkere verslechtering ten opzichte van de huidige en autonome situatie. In alle gevallen blijft echter ter plaatse van gevoelige objecten sprake van concentraties die aan de landelijke normering voldoen.

Volksgezondheid

De GGD is gevraagd om een advies uit te brengen over de consequenties die de huidige situatie, de autonome ontwikkeling, het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten kunnen hebben op het gebied van volksgezondheid. In de Gezondheidseffectscreening (GES) die door de GGD is opgesteld worden vanuit het oogpunt van gezondheid adviezen uitgebracht.

Overige aspecten

Door enerzijds de afname van het aantal veehouderijen in de gemeente en anderzijds de ontwikkeling van overblijvende veehouderijen, kan er een verschuiving in de gevolgen van de overige aspecten plaatsvinden. Er kan worden aangenomen dat het Voorontwerp Bestemmingsplan en de twee varianten hierop voor de overige aspecten waarschijnlijk weinig onderscheidend zullen zijn ten opzichte van de huidige en autonome situatie. Maar ook niet ten opzichte van elkaar. Bij variant B is er een voordeel voor landschap, cultuurhistorie en natuurlijke biotopen, aangezien minder uitbreiding van bebouwde ruimte mogelijk is in het meest waardevolle en kwetsbare oostelijke deel van het plangebied.

Passende beoordeling

Een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet kan aan de orde zijn indien het nieuwe bestemmingsplan, direct of indirect, significant negatieve effecten op een Natuurbeschermingswetgebied mogelijk maakt. Aangezien er binnen de gemeente, of op korte afstand van de gemeentegrens, geen Natuurbeschermingswetgebieden zijn gelegen, is directe aantasting of verstoring niet aan de orde. Indirecte effecten door een toename van de ammoniakdepositie vanuit veehouderijbedrijven uit de gemeente Mill en Sint Hubert kunnen op grond van het vigerende, maar ook op grond van het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied wel aan de orde zijn. Door de grote afstand zal de depositie vanuit de gemeente weliswaar relatief beperkt zijn, maar significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uit te sluiten.

Voor negen Natura 2000-gebieden heeft een passende beoordeling plaatsgevonden. De gebieden zijn omschreven en er is aangegeven welke specifieke gebiedstypen aanwezig zijn en in hoeverre deze gevoelig zijn voor een eventuele toename van verzuring door ammoniak of voor eutrofiering/vermesting. Op basis hiervan is een beoordeling gedaan.

De achtergronddepositie op alle rond de gemeente Mill en Sint Hubert gelegen Natura 2000-gebieden is hoger dan de kritische depositiewaarde. Het Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied en de twee varianten hierop sluiten significant negatieve gevolgen in de vorm van een verdere toename van de stikstofdepositie op voorhand niet uit. De provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 voorkomt deze negatieve gevolgen echter. Oftewel door de verplichting om bij alle nieuwbouw van stallen (dus ook binnen een geldend bouwvlak) verdergaande emissiereducerende stalsystemen toe te passen, of indien er dan toch nog sprake is van een toename van de depositie, door saldering middels ammoniak van stoppende veehouderijen.

De borging dat er geen depositietoename kan optreden is daarmee geregeld in de Natuurbeschermingswet en hieraan gekoppelde verordening. In het Voorontwerp Bestemmingsplan zelf zijn op dit moment geen bijzondere voorwaarden opgenomen dat een uitbreiding van een veehouderij alleen mogelijk is indien er geen significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn te verwachten.

Een eventuele toename van de ammoniakdepositie speelt met name indien gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan om het bouwvlak te vergroten of om te schakelen van grondgebonden naar intensieve veehouderij (en eventueel vervolgens vergroten). Mestbe- of verwerking vormt een andere mogelijkheid dat toch significant negatieve effecten op kunnen treden.

Om ook via het bestemmingsplan een borging te hebben dat geen significant negatieve effecten optreden voor Natura 2000-gebieden kan in het nieuwe bestemmingsplan een voorwaarde worden opgenomen dat voorafgaande aan de vergroting of omschakeling van een bouwvlak om meer dieren te houden en bij het vergroten van het aantal dieren door de verdere invulling van het geldende bouwvlak, vooraf aangetoond moet worden dat er geen significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden zijn te verwachten. Hierbij kan worden teruggevallen op de noodzakelijke vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet en de melding die noodzakelijk is in het kader van de Verordening Stikstof en Natura 2000 (inclusief eventueel noodzakelijke saldering).

Voor de realisatie van mestbe- of verwerking kan in het nieuwe bestemmingsplan een flexibiliteitsbepaling worden opgenomen waarbij een nadrukkelijke voorwaarde is dat vooraf aangetoond wordt dat als gevolg van een voorgenomen initiatief er geen sprake kan zijn van significante negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied.

Conclusie

Op basis van de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan valt er voor het aspect geur in geen van de drie varianten een onaanvaardbare situatie te verwachten. In zijn algemeenheid blijkt dat de verschillen tussen de referentiesituatie en de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen van de drie beoordeelde varianten relatief beperkt zijn. Het worst case scenario kan tot een duidelijke verslechtering leiden. Regelmatige monitoring van de geursituatie en evaluatie van de gemeentelijke geurverordening moeten erop toezien dat er inderdaad geen onaanvaardbare geursituatie ontstaat. Afhankelijk hiervan is aanpassing van de gemeentelijke geurverordening noodzakelijk.

Op basis van de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan kan er voor het aspect ammoniak in alle drie varianten een beperkte toename van de emissie en depositie optreden. Het worst case scenario kan tot een duidelijke verslechtering leiden. De Nbw en de provinciale Verordening regelen echter dat er per saldo geen depositietoename op Natura 2000-gebieden op kan treden. Dit kan ook als zodanig ook als voorwaarde in de wijzigingsbevoegdheden van het bestemmingsplan worden vastgelegd. Op vergelijkbare wijze kan voor de realisatie van mestbe- of verwerking in het bestemmingsplan een flexibiliteitsbepaling worden opgenomen waarbij een nadrukkelijke voorwaarde is dat vooraf aangetoond wordt dat als gevolg van een voorgenomen initiatief er geen sprake kan zijn van significante negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Hiermee wordt een toename van de ammoniakdepositie ten allen tijde voorkomen. De verordening en de eventueel op te nemen voorwaarde hebben ook een positief effect op de ammoniakdepositie op de Wav-gebieden binnen de gemeente.

Op basis van de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen van het nieuwe bestemmingsplan zijn er voor het aspect fijn stof ter plaatse van gevoelige objecten in geen van de drie varianten concentraties boven de landelijke normering te verwachten. In zijn algemeenheid blijkt dat de verschillen tussen de referentiesituatie en de redelijkerwijs maximaal te verwachten gevolgen van de drie beoordeelde varianten relatief beperkt zijn. Het worst case scenario kan wel tot een duidelijke verslechtering leiden, maar ook dan vinden ter plaatse van gevoelige objecten geen normoverschrijdingen plaats.

Bij een vergelijking van het Voorontwerp Bestemmingsplan met de varianten A en B blijkt dat bij Variant B met name voor de aspecten geur en landschap een positief resultaat valt te verwachten ten opzichte van het Voorontwerp Bestemmingsplan en Variant A.

**Bijlagen aanvulling plan-MER
Bestemmingsplan Buitengebied
Gemeente Mill en Sint Hubert**

Bijlage 1 Nieuwe invoergegevens veehouderijbedrijven referentie en varianten

Bijlage 2 Nieuwe kaart geursituatie juli 2011

Bijlage 3 Nieuwe kaart geursituatie autonome ontwikkeling

Bijlage 4 Kaart geursituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Bijlage 5 Kaart geursituatie Variant A

Bijlage 6 Kaart geursituatie Variant B

Bijlage 7 Kaart geursituatie Worst Case Scenario Voorontwerp Bestemmingsplan

Bijlage 8 Vergelijking geursituatie obv aantallen geurgevoelige objecten

Bijlage 9 Nieuwe kaart stikstofsituatie juli 2011

Bijlage 10 Nieuwe kaart stikstofsituatie autonome ontwikkeling

Bijlage 11 Kaart stikstofsituatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Bijlage 12 Kaart stikstofsituatie Variant A

Bijlage 13 Kaart stikstofsituatie Variant B

Bijlage 14 Kaart stikstofsituatie Worst Case Scenario Voorontwerp Bestemmingsplan

Bijlage 15 Vergelijking stikstofdepositie op Wav- en Natura 2000-gebieden

Bijlage 16 Nieuwe kaarten fijn stof situatie juli 2011

Bijlage 17 Nieuwe kaarten fijn stof situatie autonome ontwikkeling

Bijlage 18 Kaarten fijn stof situatie Voorontwerp Bestemmingsplan Buitengebied

Bijlage 19 Kaarten fijn stof situatie Variant A

Bijlage 20 Kaarten fijn stofsituatie Variant B

Bijlage 21 Kaarten fijn stofsituatie Worst Case Scenario Voorontwerp Bestemmingsplan

Bijlage 22 Gegevens Natura 2000-gebieden van Ministerie van LNV

Bijlage 3 PlanMER, inclusief aanvulling